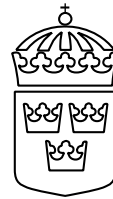

Regeringens proposition

2015/16:158

Genomförande av det nya direktivet om marin utrustning

Prop.
2015/16:158

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 7 april 2016

Stefan Löfven

Mehmet Kaplan
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en lag om marin utrustning ska införas. Lagen syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU om marin utrustning. Lagen ska tillämpas på utrustning som är placerad eller avsedd att placeras på ett EU-fartyg, om det enligt vissa internationella konventioner på sjöfartsområdet krävs att den stat vars flagga fartyget för godkänner utrustningen. Lagen innehåller bestämmelser om krav på marin utrustning och skyldigheter för tillverkare och andra ekonomiska aktörer som tillhandahåller sådan utrustning på marknaden. Vidare finns bestämmelser om marknadskontroll för att se till att marin utrustning uppfyller föreskrivna krav och om sanktionsavgifter för det fall kraven inte följs.

Lagen föreslås träda i kraft den 18 september 2016.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Förslag till lag om marin utrustning.....	5
3	Ärendet och dess beredning	11
4	Bakgrund.....	11
4.1	Nuvarande reglering av marin utrustning.....	11
4.2	Allmänna regler för kontroll av produkter på den inre marknaden.....	13
4.3	Det nya direktivet om marin utrustning.....	14
4.3.1	Allmänt.....	14
4.3.2	Direktivets huvudsakliga innehåll	15
5	Genomförande av direktivet.....	18
5.1	En ny lag om marin utrustning	18
5.2	Lagens syfte och tillämpningsområde m.m.	19
5.3	Krav på marin utrustning.....	21
5.3.1	Allmänna krav på marin utrustning	21
5.3.2	Utrustning ombord på EU-fartyg.....	24
5.3.3	Likvärdiga krav på utrustning vid inflaggning och när svenska fartyg byter trafikmönster från nationell till internationell trafik.....	25
5.3.4	Undantag från kraven i lagen	26
5.4	Skyldigheter för ekonomiska aktörer	28
5.4.1	Teknisk dokumentation, bedömning av och försäkran om överensstämmelse	28
5.4.2	Rattmärke	31
5.4.3	Spårbarhetsmärkning av marin utrustning och tillhandahållande av dokumentation och information	33
5.4.4	Korrigerande åtgärder m.m. vid bristande överensstämmelse.....	34
5.5	Överlåtelse och övertagande av skyldigheter	36
5.5.1	Behörig representant.....	36
5.5.2	Importörer och distributörer	37
5.6	Marknadskontroll och övrig tillsyn	38
5.6.1	Marknadskontrollmyndigheten och dess uppgifter	38
5.6.2	Övrig tillsyn.....	40
5.6.3	Hjälp från Polismyndigheten.....	41
5.6.4	Föreläggande och förbud m.m.....	42
5.6.5	Vite och omedelbar verkställighet av beslut	46
5.7	Tystnadsplikt och sekretess	47
5.8	Avgift för ärendehandläggning, marknadskontroll och övrig tillsyn.....	50

5.9	Sanktionsavgift.....	51	Prop. 2015/16:158
5.10	Överklagande	56	
5.11	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	56	
6	Konsekvenser	58	
7	Författningskommentar	61	
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU	73	
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	113	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	120	
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	121	
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	127	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 april 2016.....	128	
	Rättsdatablad.....	129	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om marin utrustning.

Härigenom föreskrivs följande.¹

Allmänna bestämmelser

Syfte

1 § Denna lag syftar till att förbättra sjösäkerheten och förebygga föroreningar till sjöss genom krav på hur marin utrustning ska vara tillverkad och kontrollerad. Lagen syftar också till att säkerställa den fria rörligheten för sådan utrustning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Uttryck i lagen

2 § I denna lag betyder

1. *distributör*: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller marin utrustning på marknaden,

2. *ekonomisk aktör*: tillverkaren, tillverkarens behöriga representant, importören och distributören,

3. *EU-fartyg*: fartyg som för flagg från en stat inom EES och som omfattas av någon av de internationella konventionerna,

4. *importör*: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom EES och tillhandahåller marin utrustning från ett tredjeland på EES-marknaden,

5. *internationella konventioner*: följande konventioner, samt därtill hörande protokoll och koder med obligatorisk tillämpning, som antagits under överinseende av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) och som trätt i kraft och fastställer särskilda krav för flaggstatens godkännande av utrustning avsedd att placeras ombord på fartyg:

– 1972 års konvention om internationella regler till förhindrande av kollisioner till sjöss (COLREG),

– 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (MARPOL),

– 1974 års konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (SOLAS),

6. *marin utrustning*: utrustning som avses i 3 §,

7. *tillbakadragande*: åtgärd för att förhindra att marin utrustning i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden,

8. *tillhandahållande på marknaden*: all tillförsel av marin utrustning på EES-marknaden i samband med kommersiell verksamhet, antingen mot betalning eller kostnadsfritt,

9. *tillverkare*: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller som låter konstruera eller tillverka marin utrustning och saluför denna utrustning, i eget namn eller under eget varumärke,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU av den 23 juli 2014 om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Prop. 2015/16:158 10. *utsläppande på marknaden*: första gången då marin utrustning görs tillgänglig på EES-marknaden,

11. *återkallelse*: åtgärd för att dra tillbaka marin utrustning som redan har placerats ombord på EU-fartyg eller inköpts i avsikt att placeras ombord på sådana fartyg.

Tillämpningsområde

3 § Denna lag gäller för utrustning som är placerad eller är avsedd att placeras på ett EU-fartyg, om det enligt de internationella konventionerna krävs att den stat vars flagga fartyget för godkänner utrustningen.

Krav på marin utrustning

Allmänna krav

4 § Marin utrustning ska uppfylla de krav som framgår av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU av den 23 juli 2014 om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG och av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillfälliga krav på marin utrustning.

Utrustning ombord på EU-fartyg

5 § Marin utrustning ska uppfylla de krav som gäller vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord på ett EU-fartyg, om inte annat följer av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU.

Likvärdiga krav

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för marin utrustning ombord på fartyg som tidigare inte har varit EU-fartyg meddela föreskrifter om krav på sådan utrustning och om krav på certifikat som visar att utrustningen uppfyller de kraven.

Undantag

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen och om krav på certifikat som visar att den marina utrustningen har beviljats undantag. Den myndighet som regeringen bestämmer får vidare i enskilda fall besluta om sådana undantag och utfärda certifikat som visar att utrustningen har beviljats undantag.

Teknisk dokumentation och bedömning av överensstämmelse m.m.

8 § Tillverkaren ska utarbeta teknisk dokumentation avseende den marina utrustningen och se till att det görs en bedömning av om utrustningen stämmer överens med kraven enligt 4 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om teknisk dokumentation och om förfarandet vid bedömning av överensstämmelse.

9 § Vid serietillverkning av marin utrustning ska tillverkaren se till att det finns rutiner som säkerställer att utrustningen fortsätter att överensstämma med kraven enligt 4 §. Om det är nödvändigt, ska tillverkaren se till att en ny bedömning av överensstämmelse utförs.

EU-försäkran om överensstämmelse

10 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att den marina utrustningen uppfyller kraven enligt 4 § ska tillverkaren upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse. Tillverkaren ansvarar därmed för att utrustningen överensstämmer med kraven.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om EU-försäkran om överensstämmelse.

Rattmärke

11 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att den marina utrustningen uppfyller kraven enligt 4 § ska tillverkaren förse utrustningen med ett märke (rattmärke), om inte annat följer av föreskrifter meddelade med stöd av 12 §. Endast marin utrustning som uppfyller kraven får förseas med rattmärke.

Bestämmelserna i artikel 30.1 och 30.3–5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 ska tillämpas på rattmärket. Varje hänvisning till CE-märkningen i den artikeln ska betraktas som en hänvisning till rattmärket.

Elektroniskt rattmärke

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om elektronisk märkning av marin utrustning.

Spårbarhetsmärkning av marin utrustning och tillhandahållande av dokumentation och information

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om spårbarhetsmärkning av marin utrustning och om tillhandahållande av bruksanvisningar och annan dokumentation och information.

14 § En tillverkare som anser eller har skäl att tro att marin utrustning som tillverkaren har försett med rattmärket inte överensstämmer med kraven enligt 4 § ska omedelbart vidta de åtgärder som krävs för att få utrustningen att överensstämma med kraven eller om så är lämpligt dra tillbaka eller återkalla den från marknaden.

Om den marina utrustningen utgör en risk ska tillverkaren omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter.

Överlåtelse och övertagande av skyldigheter

Behörig representant

15 § Om tillverkaren inte har någon verksamhet lokaliserad i territoriet i någon EES-stat ska tillverkaren genom skriftlig fullmakt utse en behörig representant. Den behöriga representanten ska vara etablerad inom EES.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de krav som den skriftliga fullmakten ska uppfylla, och
2. de uppgifter som den behöriga representanten ska utföra.

Importörer och distributörer

16 § Om en importör eller en distributör i eget namn eller under eget varumärke släpper ut marin utrustning på marknaden eller placerar marin utrustning ombord på ett EU-fartyg, övertar importören eller distributören tillverkarens skyldigheter enligt denna lag, föreskrifter meddelade i anslutning till lagen och direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU. Detsamma gäller för en importör eller distributör som ändrar marin utrustning som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven enligt 4 § kan påverkas.

Marknadskontroll och övrig tillsyn

Marknadskontroll- och tillsynsmyndigheter

17 § Regeringen bestämmer vilken eller vilka myndigheter som ska utöva marknadskontroll av marin utrustning och i övrigt utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Bestämmelser om marknadskontroll finns i artiklarna 15–29 i förordning (EG) nr 765/2008.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om marknadskontroll och övrig tillsyn.

Hjälp från Polismyndigheten

18 § På begäran av en marknadskontrollmyndighet ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs när myndigheten vidtar åtgärder enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Förelägganden och förbud

19 § Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn får meddela de förelägganden och förbud som behövs och i övrigt vidta de åtgärder som behövs

1. för att denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU ska följas,

2. om marin utrustning som uppfyller kraven enligt denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen ändå utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön.

20 § Ett föreläggande eller förbud enligt 19 § eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

21 § Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn får bestämma att dess beslut enligt 19 § och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska gälla omedelbart.

Avgifter

22 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för ärendehandläggning, marknadskontroll och övrig tillsyn enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt om avgifter för marknadskontroll enligt förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Sanktionsavgift

23 § En ekonomisk aktör ska åläggas att betala en sanktionsavgift, om den ekonomiska aktören eller någon som har handlat på den ekonomiska aktörens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot

1. 10 eller 11 § eller mot föreskrifter meddelade i anslutning till dessa bestämmelser,

2. föreskrifter meddelade med stöd av 6, 7, 12 eller 13 §, eller

3. beslut meddelade med stöd av 7 § andra meningen.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt ska i fråga om sanktionsavgift 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451) tillämpas.

24 § Den som har tagit befattning med ett ärende som gäller marknads- kontroll eller övrig tillsyn enligt denna lag får inte obehörigen röja eller utnyttja vad denne har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Överklagande

25 § Beslut enligt denna lag och enligt föreskrifter meddelade med stöd av lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 18 september 2016.

Den 23 juli 2014 antog Europaparlamentet och rådet direktiv 2014/90/EU om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG, se *bilaga 1*. Medlemsstaterna ska senast den 18 september 2016 ha antagit de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. Bestämmelserna ska också tillämpas från och med den 18 september 2016.

Under våren 2015 utarbetades inom Regeringskansliet promemorian Genomförande av direktivet 2014/90 om marin utrustning. Promemorian innehåller förslag om hur direktivet ska genomföras i svensk rätt. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2015/04374/RS).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 10 mars 2016 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådets synpunkt behandlas i avsnitt 7.

4 Bakgrund

4.1 Nuvarande reglering av marin utrustning

Standarder för marin utrustning har utvecklats av internationella organ

Enligt de internationella sjösäkerhetskonventionerna är det flaggstaterna som ansvarar för att se till att utrustningen ombord på fartyg är typgodkänd och uppfyller vissa säkerhetskrav när det gäller funktion, utformning, konstruktion och prestanda, samt för att utfärda relevanta certifikat för fartyget. Därför har såväl normer för sådana säkerhetskrav för marin utrustning som standarder för hur utrustningen ska kontrolleras (provingsstandarder) utvecklats av den internationella sjöfartsorganisationen (International Maritime Organisation – IMO) och av internationella och europeiska standardiseringsorgan. Marin utrustning för vilka sådana krav och standarder har utarbetats är bl.a. livräddningsutrustning, navigeringsutrustning, radiokommunikationsutrustning, brandskyddsutrustning och utrustning för förhindrande av föroreningar till sjöss.

EU:s reglering

Kraven på marin utrustning harmoniserades 1996 inom dåvarande EG genom rådets direktiv 96/98/EG om marin utrustning. Direktivet har därefter ändrats ett drygt tiotal gånger. Det stora antalet ändringar beror framför allt på att direktivet, i fråga om vilka krav som marin utrustning ska uppfylla, hänvisar till de internationella standarder som antagits av bl.a. IMO vars arbete innebär att kraven normalt ändras åtminstone en

Prop. 2015/16:158 gång, ibland två gånger, per år. Direktivet hänvisar även till provningsstandarder för marin utrustning. Även dessa standarder ändras relativt ofta och har bidragit till de återkommande ändringarna i direktivet.

Svensk reglering

1996 års direktiv om marin utrustning med dess ändringar är genomfört i princip endast genom föreskrifter meddelade av Transportstyrelsen (tidigare Sjöfartsverket), se Transportstyrelsens föreskrifter om marin utrustning (TSFS 2009:52, den senaste ändringen av föreskrifterna återfinns i TSFS 2015:39). Föreskrifterna är meddelade med stöd av bemyndiganden i fartygssäkerhetslagen (2003:364) och fartygssäkerhetsförordningen (2003:438). Föreskrifterna hänvisar i definitionen av anmäلت organ till lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll som således också utgör en del av genomförandet av direktivet, liksom den till den sistnämnda lagen tillhörande förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll.

Något om den tvådelade regleringen av marin utrustning

Det ska för tydlighetens skull påpekas att såväl EU-regleringen om marin utrustning som den här nämnda svenska regleringen avser krav på utrustningen i sig, och på vad t.ex. tillverkaren ska uppfylla under tillverknings- och kontrollstadiet. Regleringen tar inte sikte på vilken utrustning som ska eller får finnas ombord på fartyg. Hur fartyg ska utrustas regleras på internationell nivå förvisso också av IMO, men dessa bestämmelser är i såväl EU som svensk rätt genomförda i andra regelverk.

Ett exempel på denna uppdelning gäller navigationsutrustning. Vilken navigationsutrustning som ett fartyg ska ha regleras i första hand i kapitel V i 1974 års konvention om säkerhet för människoliv till sjöss (SOLAS). Kraven specificeras sedan i resolutioner och cirkulär antagna inom IMO. Inom EU finns ingen generell reglering av vilken navigationsutrustning ett fartyg ska ha, men det kan ibland förekomma att det i en särskild EU-reglering anges vissa krav på vilken utrustning fartyg ska ha, se t.ex. Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/59/EG om inrättande av ett övervaknings- och informationssystem för sjötrafik i gemenskapen och om upphävande av rådets direktiv 93/75/EEG. Kraven i SOLAS (och i förekommande fall EU-rätten) på skyldighet att ha navigationsutrustning har i svensk rätt genomförts i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2011:2) om navigationssäkerhet och navigationsutrustning. I föreskriften anges således vilken navigationsutrustning som olika fartyg ska ha.

I de nämnda resolutionerna och cirkulären anges dessutom ofta hur den marina utrustningen ska kontrolleras. Föreskrifterna om navigationsutrustning anger att all utrustning som krävs enligt föreskriften ska uppfylla kraven i Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:52) om marin utrustning. På så sätt är marin utrustning reglerad genom dels ett regelkomplex om *vilken* utrustning fartyg ska eller får ha, dels ett regelkomplex om *hur* den utrustningen ska vara konstruerad och kontrollerad. Direktivet om marin utrustning reglerar som nämnts endast den senare frågan.

Enligt kommissionen har den nuvarande regleringen av marin utrustning flera brister som gör att regleringen inte uppfyller sina mål att harmonisera standarderna. Direktivet hänvisar till IMO-standarderna genom en bilaga i direktivet som först ändras av kommissionen och sedan ska genomföras av medlemsländerna. Denna ordning är tidskrävande och har gjort det svårt att inom unionen genomföra de nya standarderna inom den tid som gäller enligt IMO-instrumenten och har också lett till att olika standarder är tillämpliga inom unionen eftersom alla medlemsländer inte genomför ändringarna av bilagan samtidigt. Kommissionen anser vidare att kvaliteten på de s.k. anmälda organen är ojämn och i vissa fall t.o.m. otillräcklig. Marknadskontrollen av utrustningen är dessutom svår att genomföra, bl.a. eftersom marknadskontroll bara får göras på utrustning som ännu inte har placerats ombord. Direktivet innehåller inte heller några tydliga rambestämmelser för övervakningen. Slutligen finns det enligt kommissionen inte tillräckliga incitament för medlemsstaterna att vidta åtgärder mot bristfällig utrustning vilket leder till att ansvaret i stället läggs över på kommissionen. Dessa problem var en av orsakerna till att kommissionen lade fram ett förslag till ett nytt direktiv om marin utrustning (se KOM(2012) 772 slutlig). I motiveringen till kommissionens förslag till nytt direktiv finns en utförligare beskrivning av problemen med 1996 års direktiv, se avsnitt 1.2 i nämnda dokument.

4.2 Allmänna regler för kontroll av produkter på den inre marknaden

EU-förordningen om krav för ackreditering och marknadskontroll

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/937 innehåller ett övergripande ramverk med regler och principer för ackreditering och marknadskontroll. I förordningen fastställs också allmänna principer för CE-märkning. Förordningen tillämpas på produkter som omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning.

Rambeslutet om saluföring av produkter

Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG om en gemensam ram för saluföring av produkter och upphävande av rådets beslut 93/465/EEG är avsett att fungera som ett allmänt horisontellt ramverk med förslag till hur artiklar kan utformas vid framtida lagstiftning om harmonisering av villkoren för saluföring av produkter. Många av de nya direktivets artiklar har hämtats från referensbestämmelserna i bilaga I till rambeslutet.

Lagen om ackreditering och teknisk kontroll

Förordning (EG) nr 765/2008 kompletteras i Sverige av lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll när det gäller frågor om ackreditering och CE-märkning. Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om förfaran-

Prop. 2015/16:158 det att utse, ackreditera och anmäla organ som ska bedöma om produkter överensstämmer med föreskrivna krav. Lagen är tillämplig t.ex. om organen ska anmälas enligt harmoniserad unionslagstiftning.

Förordningen om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn

Förordningen (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn kompletterar bl.a. förordning (EG) nr 765/2008 när det gäller marknadskontroll av varor. I den svenska förordningen regleras bl.a. vilka uppgifter marknadskontrollmyndigheterna har. Där stadgas det också att det vid Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) ska finnas ett marknadskontrollråd där marknadskontrollmyndigheterna inom de olika sektorerna ska ingå.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll har ett övergripande ansvar

Enligt 4 § lagen om ackreditering och teknisk kontroll svarar Swedac för ackreditering enligt förordning (EG) nr 765/2008. Swedac fattar enligt 8 § samma lag beslut att utse organ om dessa organ ska anmälas enligt bl.a. harmoniserad unionslagstiftning. Enligt 9 § ska Swedac anmäla ett sådant organ till Europeiska kommissionen.

Swedac har enligt bemyndiganden i lagen respektive förordningen om ackreditering och teknisk kontroll rätt att meddela föreskrifter om anmälda organ. Sådana föreskrifter finns i Swedacs föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2015:6) om anmälda organ inom vissa områden. Föreskrifterna innehåller krav på organ som är eller ansöker om att bli utsedda och anmälda för uppgifter i samband med bedömning av överensstämmelse av bl.a. marin utrustning.

Swedac ska vidare enligt 2 § första stycket 3 förordningen (2009:895) med instruktion för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll anmäla och utöva tillsyn över organ som enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll ska anmälas för uppgifter i samband med bedömning av överensstämmelse enligt bestämmelser som gäller inom EU. Swedac har också ansvar för samordning av marknadskontroll, inbegripet att tillsammans med andra myndigheter verka för en effektiv och behovsanpassad marknadskontroll nationellt och inom EU, bl.a. genom marknadskontrollrådet och genom tillämpning av förordning (EG) nr 765/2008.

4.3 Det nya direktivet om marin utrustning

4.3.1 Allmänt

För att åtgärda de brister som har konstaterats enligt 1996 års direktiv om marin utrustning (se avsnitt 4.1) föreslog kommissionen att 1996 års direktiv skulle omarbetas helt och anpassas till den nya rättsliga ramen för saluföring av varor inom EU. Arbetet med att ersätta det gamla direktivet med ett nytt hade enligt kommissionen två syften: dels att förbättra genomförande- och verkställighetsmekanismerna, dels att

förenkla lagstiftningen och samtidigt garantera att IMO:s krav tillämpas och genomförs på ett harmoniserat sätt i hela EU. Mer specifikt gör man detta genom att anpassa det nya direktivet till rambeslutet 768/2008 och genom att förkorta, förenkla och förtydliga införlivandet av ändringar av IMO:s standarder (se avsnitt 1.4 i KOM(2012) 772 slutlig).

Det nya direktivet om marin utrustning, 2014/90/EU, antogs sommaren 2014 och ska tillämpas av medlemsstaterna från och med den 18 september 2016. I avsnitt 4.3.2 lämnas en sammanfattning av direktivets huvudsakliga innehåll. Direktivet i sin helhet finns i *bilaga 1*.

4.3.2 Direktivets huvudsakliga innehåll

Syfte

Direktivet syftar till att förbättra sjösäkerheten och förebygga föroreningar till sjöss genom en enhetlig tillämpning av de tillämpliga internationella instrumenten när det gäller marin utrustning. Direktivet syftar också till att säkerställa den fria rörligheten för sådan utrustning i unionen.

Tillämpningsområde

Direktivet ska tillämpas på marin utrustning som är avsedd att placeras eller är placerad ombord på ett s.k. EU-fartyg. Ett EU-fartyg är enligt direktivet ett fartyg som för flaggan för någon medlemsstat i EU och som omfattas av 1972 års konvention om internationella regler till förhindrande av kollisioner till sjöss (COLREG), 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (MARPOL) och 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (SOLAS). För att direktivet ska vara tillämpligt krävs också att utrustningen ska kräva ett godkännande från flaggstatens administration enligt något s.k. internationellt instrument. Med internationella instrument avses dels de ovan nämnda konventionerna, men också de resolutioner och cirkulär från IMO som ger verkan åt de konventionerna, samt de provningsstandarder som är fastställda av en rad olika organisationer, däribland IMO, Internationella standardiseringsorganisationen (ISO), Europeiska standardiseringskommittén (CEN) och Internationella teleunionen (ITU).

Krav som ska uppfyllas

Direktivet anger att den marina utrustningen ska uppfylla kraven i de internationella instrumenten. Enligt direktivet är avsikten att kommissionen genom genomförandeförordningar ska ange vilka krav i de internationella instrumenten som ska uppfyllas. Det krävs således, till skillnad från 1996 års direktiv, inte att medlemsstaterna genomför de konkreta kraven på utrustningen.

Såväl utrustning som är avsedd att placeras ombord på ett EU-fartyg, som utrustning som placeras ombord på ett sådant fartyg omfattas. Direktivet anger att marin utrustning som placeras ombord på ett EU-fartyg ska uppfylla de krav som är tillämpliga vid den tidpunkt då utrust-

Prop. 2015/16:158 ningen placeras ombord. Även utrustning som redan är placerad ombord kan komma att behöva uppfylla vissa krav.

Tillverkaren ska med hjälp av ett anmält organ se till att utrustningen stämmer överens med kraven

Tillverkaren ska upprätta teknisk dokumentation över den marina utrustningen. Att utrustningen uppfyller kraven ska sedan visas genom en s.k. bedömning av överensstämmelse. Tillverkaren av utrustningen ansvarar för att en sådan bedömning görs. Bedömningen utförs av ett s.k. anmält organ enligt vissa särskilt angivna förfaranden. Ett anmält organ är t.ex. ett företag som har utsetts av en medlemsstats behöriga nationella myndigheter att göra en sådan bedömning. I Sverige har Swedac till uppgift att utse sådana organ och att anmäla dessa till kommissionen. Denna uppgift är generellt reglerad i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och kommer därmed att omfatta även utseende och anmälan av organ enligt det nya direktivet. I Sverige finns i dag ett anmält organ under direktivet 96/98/EG, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut. Inom EU finns det drygt 40 sådana anmälda organ.

Om utrustningen uppfyller kraven ska en försäkran upprättas och utrustningen förses med rattmärke

Om utrustningen har visat sig överensstämma med kraven ska tillverkaren upprätta en s.k. EU-försäkran om överensstämmelse, där det ska försäkras att utrustningen uppfyller föreskrivna krav. Utrustningen ska vidare förses med ett s.k. rattmärke. Rattmärket motsvarar den CE-märkning som görs för andra produkter som omfattas av harmoniserad produktlagstiftning. I och med att försäkran upprättas och utrustningen förses med rattmärket tar tillverkaren på sig ansvaret för att den marina utrustningen är utformad och tillverkad i enlighet med kraven och ikläder sig de skyldigheter som uppställs i direktivet. Utrustningen ska vidare förses med identifieringsmärkning och tillverkarens namn och kontaktuppgifter. Tillverkaren är också skyldig att tillhandahålla bruksanvisningar, säkerhetsinformation och viss annan dokumentation och information om utrustningen.

Egenkontroll

Direktivet kräver att tillverkaren ska vidta åtgärder om tillverkaren har skäl att tro att en produkt som har fått ett rattmärke ändå inte överensstämmer med tillämpliga krav. Tillverkaren ska då omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller dra tillbaka produkten från marknaden.

Anmälda organ

Direktivet innehåller en rad bestämmelser om förfarandet kring att utse och anmäla de organ som ska utföra bedömningen av överensstämmelse. Bestämmelserna är i princip utslutande kopierade från det ovan nämnda rambeslutet 768/2008 och motsvarar således det gemensamma regelverket (se avsnitt 4.2). En sektorsspecifik bestämmelse bör dock nämnas. Enligt artikel 18.2 i direktivet om marin utrustning ska anmälda organ

kontrolleras minst vartannat år. Någon motsvarande regel finns inte i Prop. 2015/16:158 rambeslutet.

Marknadskontroll

Medlemsstaterna ska genomföra marknadskontroll i enlighet med EU:s rambestämmelser för marknadskontroll som fastställs i kapitel III i förordning (EG) nr 765/2008. De nationella infrastrukturerna och programmen för marknadskontroll ska i det sammanhanget ta hänsyn till särdragen i sektorn för marin utrustning. Direktivet reglerar vidare förfarandet för att hantera utrustning som kan antas utgöra en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön. Bland annat kan tillverkaren åläggas att vidta korrigerande åtgärder, t.ex. att dra tillbaka utrustningen från marknaden. Även produkter som i och för sig uppfyller kraven men ändå utgör en risk ska bli föremål för åtgärder enligt ett visst förfarande.

Tillverkaren och andra berörda aktörer, t.ex. importörer och distributörer, har en skyldighet att samarbeta med marknadskontrollmyndigheten.

Övrigt

Direktivet innehåller också vissa bestämmelser om uppgifter för flaggstatens myndigheter. Bestämmelserna ska ses mot bakgrund av att flaggstaten enligt krav i internationella instrument bl.a. ansvarar för att utfärda certifikat för fartyg som för dess flagg.

Sanktioner

Direktivet innehåller i sig inte någon uttrycklig bestämmelse om att medlemsstaterna ska införa sanktioner. Emellertid anges i artikel 9.4 att användningen av rattmärket omfattas av de allmänna principer om CE-märkning som fastställs i förordning (EG) nr 765/2008. Enligt artikel 30.6 i förordningen ska medlemsstaterna bl.a. vidta sanktioner för överträdelse av bestämmelserna om märkning. Direktivets hänvisning till denna bestämmelse innebär sålunda att medlemsstaterna ska vidta sanktioner för överträdelse av bestämmelser om rattmärkningen.

Det ska också nämnas att medlemsstaterna enligt artikel 25.1 i direktivet ska genomföra marknadskontroll i enlighet med EU:s rambestämmelser om marknadskontroll som fastställs i kapitel III i förordning (EG) nr 765/2008. Artikel 41 i förordningen kräver att sanktioner införs för överträdelse av förordningens bestämmelser. Därmed finns det indirekt ett krav på sanktioner även för överträdelse av bestämmelserna om marknadskontroll av marin utrustning.

5 Genomförande av direktivet

5.1 En ny lag om marin utrustning

Regeringens förslag: Direktivet om marin utrustning ska genomföras genom framför allt en ny lag, benämnd lag om marin utrustning.

Lagen ska vara en ramlag som kompletteras av föreskrifter meddelade av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna berör inte frågan särskilt. *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* välkomnar att regeringen valt att genomföra direktivet genom en ny lag med tillhörande förordning och bemyndiganden att utfärda myndighetsföreskrifter, då det nationella genomförandet på detta sätt blir lättare att följa.

Skälen för regeringens förslag: Direktiv 96/98/EG om marin utrustning är genomfört huvudsakligen i Transportstyrelsens föreskrifter om marin utrustning (grundförfattning TSFS 2009:52). Enligt ingressen till föreskrifterna är dessa meddelade med stöd av 2 kap. 1 § fartygssäkerhetsförordningen (2003:438). Bestämmelsen i fartygssäkerhetsförordningen är i sin tur meddelad med stöd av 7 kap. 2 § 1 fartygssäkerhetslagen (2003:364), förkortad FSL. Enligt bestämmelsen i FSL får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om bl.a. hur ett fartyg ska vara utrustat. Direktivet innehåller dock egentligen inte bestämmelser om hur fartyg ska vara utrustade, utan hur själva utrustningen i sig ska vara tillverkad och kontrollerad. Direktivets krav riktar sig i huvudsak till tillverkare och andra ekonomiska aktörer, och endast indirekt till fartyg och redare. Endast de sistnämnda omfattas av FSL:s tillämpningsområde. Det kan således ifrågasättas om nuvarande bemyndigande är tillräckligt för Transportstyrelsen att meddela sådana föreskrifter om marin utrustning som krävs enligt det nya direktivet.

Det är möjligt för riksdagen att delegera föreskrifträtten på detta område till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (se 8 kap. 3 och 10 §§ regeringsformen). Ett genomförande i befintlig lagstiftning, dvs. FSL, skulle dock förmodligen kräva såväl en justering av bemyndigandet i FSL som en ändring av den lagens tillämpningsområde. En lämpligare lösning skulle kunna vara att genomföra direktivet genom en särskild lagstiftning, skild från FSL. Det finns flera anledningar till detta. De nya reglerna behöver gälla en vidare krets av subjekt än FSL omfattar. Till skillnad från systematiken i FSL kommer den detaljerade regleringen av vilka krav utrustningen ska uppfylla inte att ske på myndighetsnivå utan göras av kommissionen i form av genomförandeförordningar. På andra områden där harmoniserade produkt-direktiv har genomförts har detta i flera fall också gjorts i form av särskilda ramlagar, se t.ex. lagen (2011:579) om leksakers säkerhet, lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar samt förslaget till lag om radioutrustning (se prop. 2015/16:93). Dessutom kommer Swedac att

ha en betydande roll i genomförandet, vilket Swedac inte har enligt FSL i Prop. 2015/16:158 övrigt.

Det finns således flera skäl till att det är mest lämpligt att genomföra direktivet genom en ny, särskild lag, skild från FSL. Lagen bör lämpligen benämnas lag om marin utrustning och innehålla rambestämmelser. Lagen bör kompletteras av mer detaljerade föreskrifter meddelade av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

5.2 Lagens syfte och tillämpningsområde m.m.

Regeringens förslag: Lagen ska syfta till att förbättra sjösäkerheten och förebygga föroreningar till sjöss genom krav på hur marin utrustning ska vara tillverkad och kontrollerad. Lagen ska också ha till syfte att säkerställa den fria rörligheten för sådan utrustning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Lagen ska tillämpas på utrustning som är placerad eller är avsedd att placeras på ett fartyg som för flagg från en stat inom EES och som omfattas av någon av de internationella konventionerna (EU-fartyg), om det enligt konventionen krävs att den stat vars flagga fartyget för godkänner utrustningen.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Tillämpningsområdet är dock i promemorians förslag begränsat till EU-medlemsstater. Promemorian föreslår vidare ett bemyndigande att i föreskrift meddela vilka internationella konventioner som avses.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* anför att om direktivet antas som en del i EES-avtalet bör detta förtydligas och framgå av tillämpningsområdet. *Kammarrätten i Jönköping* föreslår att begreppet internationella konventioner definieras i lagen i stället för i förordning. *Svensk Sjöfart* stöder förslag till regelverk som bidrar till att kvalitetsnivån på marin utrustning kan säkerställas på ett bättre sätt. *Seko, Service- och kommunikationsfacket* välkomnar lagstiftning med syfte att förbättra sjösäkerheten.

Skälen för regeringens förslag

Syfte

Av artikel 1 framgår att direktivet har till syfte att förbättra sjösäkerheten och förebygga föroreningar till sjöss genom en enhetlig tillämpning av de tillämpliga internationella instrument som avser marin utrustning, samt att säkerställa den fria rörligheten för sådan utrustning i unionen.

Den enhetliga tillämpningen består mer konkret i att utrustningen ska tillverkas och kontrolleras enligt internationella krav och provningsstandarder. Det är lämpligt att innehållet i artikeln tas in i en inledande bestämmelse i lagen för att upplysa om lagens syfte. Mot bakgrund av vad som anförs nedan om att direktivet väntas införlivas i avtalet för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) bör detta återspeglas i bestämmelsen.

Det är värt att framhålla att den föreslagna lagen endast kommer att innehålla bestämmelser om den marina utrustningen i sig, och inte om

Prop. 2015/16:158 vilken utrustning som faktiskt ska eller får finnas ombord på fartyg. Vilken utrustning som ska eller får finnas ombord på ett fartyg regleras förvisso också i de internationella konventioner som direktivet hänvisar till. Dessa krav är dock genomförda i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, fartygssäkerhetslagen (2003:364) och barlastvattenlagen (2009:1165) eller i föreskrifter meddelade med stöd av de lagarna. I avsnitt 4.1 redogörs närmare för uppdelningen av regelverken.

Tillämpningsområde

Enligt artikel 3.1 ska direktivet gälla för utrustning som är placerad eller avsedd att placeras ombord på ett EU-fartyg och för vilken godkännande från flaggstatens administration krävs enligt internationella instrument, oberoende av om fartyget befinner sig i unionen vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord. I den föreslagna lagen bör det föras in en bestämmelse som genomför direktivets reglering i fråga om tillämpningsområdet.

En viss anpassning av lydelsen av artikel 3.1 bör dock göras vid genomförandet. Skrivningen i artikeln antyder att det kan finnas krav på godkännande från administrationen – förutom i konventioner – även i resolutioner och cirkulär från IMO som ger verkan åt konventionerna eller i provningsstandarder, dvs. i vad som enligt definitionen i artikel 2.5 ingår i begreppet internationella instrument. Krav på godkännande från flaggstaters administrationer torde dock såvitt är bekant endast förekomma i konventioner och tillhörande protokoll och koder, dvs. vad som enligt artikel 2.3 i direktivet är definierat som internationella konventioner. Dessutom kan det konstateras att den rätt som kommissionen enligt artikel 35.2 har att anta genomförandeakter om vilka krav som utrustningen ska uppfylla endast gäller utrustning som i enlighet med internationella *konventioner* måste vara godkända av flaggstaten. Oavsett om det förekommer sådana krav på godkännande av administrationen på andra ställen än i konventioner kan de genomförandeakter som kommer att ange de faktiska kraven på utrustningen endast vara sådana som kräver godkännande av administrationen enligt någon konvention. Regeringen, liksom *Transportstyrelsen*, anser att den svenska lagtexten bör återspegla detta faktum.

I artikel 3.1 anges vidare att tillämpningsområdet gäller EU-fartyg. Enligt definitionen i artikel 2.2 avses med EU-fartyg ett fartyg som för en medlemsstats flagg och omfattas av de internationella konventionerna. De konventioner som avses är enligt artikel 2.3 COLREG, MARPOL och SOLAS, se avsnitt 4.3.2. Dessa konventioner har emellertid inte samma tillämpningsområde. Tillämpningsområdena skiljer sig åt bl.a. i fråga om typ av fartyg, dess bruttodräktighet eller i vilken trafik fartyget går. Det kan inte vara avsikten att endast utrustning på fartyg som omfattas av samtliga konventioner ska omfattas av direktivet, utan det bör räcka om någon av konventionerna är tillämplig. Transportstyrelsen har därutöver påtalat att om direktivet antas som en del i EES-avtalet bör detta förtydligas och framgå av tillämpningsområdet. I det avseendet kan det påpekas att 1996 års direktiv om marin utrustning har införlivats med EES-avtalet. Enligt vad regeringen erfar har varken Norge, Island eller Liechtenstein framställt några invändningar mot det nya direktivet om

marin utrustning. Det får därför endast anses vara en tidsfråga innan direktivet införlivas med EES-avtalet. EU-fartyg bör därför definieras som ett fartyg som för flagg från en stat inom EES och som omfattas av någon av de internationella konventionerna. Även om fartygen i fråga sålunda utöver att föra en EU-medlemsstats flagg även kan föra flagg från Norge, Island och Liechtenstein bör direktivets benämning EU-fartyg behållas i lagtexten. Även i övrigt bör den föreslagna lagen avse EES-området.

I fråga om de internationella konventioner som avses är regeringen, i likhet med *Kammarrätten i Jönköping*, av uppfattningen att det bör framgå direkt av lagen vilka internationella konventioner som avses. Direktivets definition av internationella konventioner bör därför föras in i lagen.

För att den marina utrustningen ska omfattas av direktivets bestämmelser krävs vidare, enligt artikel 3.1, att det enligt den internationella konventionen i fråga krävs att den stat vars flagga fartyget för godkänner utrustningen. Enligt artikel 2.1 utgör detta också definitionen på marin utrustning. Definitionen bör tas in i lagen.

Lagen bör således vara tillämplig på utrustning som är placerad eller är avsedd att placeras på ett fartyg som för flagg från en medlemsstat i EES och som omfattas av någon av de internationella konventionerna (EU-fartyg), om det enligt konventionen krävs att den stat vars flagga fartyget för godkänner utrustningen. Bestämmelsen om tillämpningsområdet i den föreslagna lagen bör alltså ha den nu angivna innebörden.

5.3 Krav på marin utrustning

5.3.1 Allmänna krav på marin utrustning

Regeringens förslag: Marin utrustning ska uppfylla de krav som framgår av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktivet och föreskrifter som har meddelats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om tillfälliga krav på marin utrustning.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att marin utrustning ska uppfylla de krav som anges i de internationella instrumenten i enlighet med de genomförandakter som har antagits av Europeiska kommissionen. I promemorian finns bemyndigandet att meddela tillfälliga krav i en egen bestämmelse.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping* anser att begreppet internationella instrument bör definieras direkt i lag i stället för i förordning. *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* menar att utrustningen måste uppfylla kraven vid två olika tidpunkter, dels när den släpps ut på marknaden, dels när den placeras ombord.

Allmänna krav på marin utrustning

Artikel 4 i direktivet innehåller bestämmelser om vilka krav den marina utrustningen ska uppfylla. Enligt den första punkten i artikeln ska marin utrustning uppfylla de krav vad gäller utformning, konstruktion och prestanda som anges i de internationella instrument som är tillämpliga vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord. I fråga om vad det är för krav som ska uppfyllas måste bestämmelsen läsas tillsammans med punkterna 2 och 4 i samma artikel och artikel 35.2. Av dessa artiklar framgår att de utformnings-, konstruktions- och prestandakrav och de provningsstandarder som krävs enligt internationella instrument och som marin utrustning ska uppfylla ska genomföras på ett enhetligt sätt genom genomförandakter antagna av kommissionen. Kommissionen ska också, med beaktande av de tidsramar som gäller inom varvsindustrin, fastställa de datum från och med vilka kraven ska tillämpas och senaste datum för utsläppande på marknaden respektive ombordplacering för marin utrustning som tillverkats enligt äldre krav. Genomförandakterna ska enligt artikel 35.5 antas i form av kommissionsförordningar. Kommissionsförordningarna ska antas i enlighet med det s.k. granskningsförfarandet med stöd av kommittén för sjösäkerhet och förhindrande av förorening från fartyg (Coss), se artikel 38.

Det är således inte avsikten att de konkreta kraven på den marina utrustningen i sig ska genomföras i de nationella rättsordningarna. I stället ska kommissionen i direkt tillämpliga rättsakter för varje marin utrustningsartikel ange vilka krav som ska gälla. Som framgår av artikel 35.2 ska såväl utformnings-, konstruktions- och prestandakrav på marin utrustning som provningsstandarder genomföras på detta sätt. Det kan i sammanhanget framhållas att provningsstandarderna, utöver att ange hur det ska verifieras att marin utrustning uppfyller utformnings-, konstruktions- och prestandakraven, även i sig kan innehålla krav på marin utrustning. När det i direktivet anges att marin utrustning ska uppfylla tillämpliga krav i direktivet avses alltså även sådana krav som kan framgå av provningsstandarderna.

Enligt artikel 4.1 ska marin utrustning som placeras ombord på EU-fartyg uppfylla de krav som är tillämpliga vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord. Som bestämmelsen anger gäller detta i fråga om utrustning som placeras ombord. Av artikel 1 och skäl 7 i direktivet framgår att syftet med direktivet bl.a. är att tillämpa kraven i de internationella instrumenten på ett enhetligt sätt i fråga om marin utrustning som är avsedd att placeras ombord och att säkerställa den fria rörligheten för sådan utrustning, så att utrustning som uppfyller kraven kan cirkulera fritt på den inre marknaden. Som *Swedac* påpekar gäller direktivet sålunda inte bara för utrustning som faktiskt placeras ombord utan även för utrustning som är *avsedd* att placeras ombord. Med andra ord omfattas även utrustning som släpps ut för cirkulation på marknaden. I artikel 12 anges vidare att i och med att tillverkarna anbringar rattmärket tar de på sig ansvaret för att den marina utrustning på vilket märket anbringas är utformad och tillverkad i enlighet med de tekniska specifikationerna och de standarder som genomförs i enlighet med artikel 35.2, dvs. de genomförandakter i vilka kraven och provningsstandarder

anges. Vid antagandet av dessa akter ska kommissionen också uttryckligen fastställa de datum från och med vilka kraven och provningsstandarderna ska tillämpas, inbegripet datumen för utsläppande på marknaden och placering ombord. Det kan sålunda konstateras att när tillverkaren rattmärker en produkt, ska detta ske som en följd av att utrustningen vid den tidpunkten uppfyller kraven. På det sättet kan kravet i artikel 1 om fri rörlighet för marin utrustning som uppfyller kraven uppnås. Direktivet – såsom Swedac också påpekat – måste sålunda läsas så att marin utrustning som inte omedelbart placeras ombord, dvs. utrustning som släpps ut för cirkulation på marknaden, ska uppfylla kraven vid den tidpunkten.

För att genomföra avsikten med artikel 4.1 och 4.4 bör det, i likhet med vad som föreslås i promemorian, i lagen införas en bestämmelse med innebörd att marin utrustning ska uppfylla de krav som framgår av de genomförandeakter som antagits av kommissionen med stöd av artikel 35.2. Såväl utformnings-, konstruktions- och prestandakrav som provningsstandarder kommer att framgå av dessa genomförandeakter. Med krav avses alltså även sådana konkreta krav på marin utrustning som kan finnas i provningsstandarderna. Genomförandeakterna kommer i enlighet med artikel 35.5 att antas i form av kommissionsförordningar. Nedan föreslås, bl.a. mot bakgrund av vad som där anförs om tillfälliga krav, att bestämmelsen bör utformas så att marin utrustning ska uppfylla de krav som framgår av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av lagen. Den nu föreslagna lydelsen omnämner således inte de internationella instrumenten. Något behov av att definiera detta begrepp i lagen finns därför inte.

Tillfälliga krav

Direktivet innehåller vidare i artikel 8.2 och 8.3 möjligheter för kommissionen att under vissa förhållanden genom delegerade akter anta harmoniserade tekniska specifikationer och provningsstandarder. Dessa ska tillämpas till dess att IMO har vidtagit vissa åtgärder för att åtgärda eventuell avsaknad av eller brist i befintliga standarder. Kommissionen kan även enligt artikel 27.6 andra stycket anta tillfälliga harmoniserade krav och provningsstandarder.

Det anges inte i direktivet om avsikten är att de krav som anges i de delegerade akterna ska gälla parallellt med eller i stället för de krav som kommer att framgå av genomförandeakterna enligt artikel 35.2, eller om kraven i de delegerade akterna kommer att omhändertas via genomförandeakterna. I den mån avsikten är att de krav som antas via de delegerade akterna ska tillämpas utan att detta kommer att framgå av genomförandeakterna enligt artikel 35.2, behöver detta beaktas i lagstiftningen. Med andra ord behöver bestämmelsen om vilka krav marin utrustning ska uppfylla omfatta även de krav som kan komma att antas genom de delegerade akterna enligt artikel 8.2, 8.3 och 27.6 andra stycket. I den mån en sådan delegerad akt antas i form av en förordning ska den tillämpas direkt. Bestämmelsen bör därför utformas så att marin utrustning ska uppfylla kraven i sådana direkt tillämpliga rättsakter. Om en delegerad akt i stället antas i form av ett direktiv eller ett beslut, behöver den dock genomföras i nationell rätt. De krav och provningsstandarder som kan

Prop. 2015/16:158 komma att omfattas av en sådan delegerad akt bör då lämpligen regleras i myndighetsföreskrifter. Det bör därför införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om tillfälliga krav på marin utrustning. Denna föreskriftsrätt ska således endast utnyttjas för det fall kommissionen antar sådana delegerade akter som avses i artiklarna 8.2, 8.3 och 27.6 andra stycket i form av direktiv eller beslut.

Hänvisningsteknik

I fråga om vilka krav som marin utrustning ska uppfylla hänvisar den föreslagna bestämmelsen till direkt tillämpliga rättsakter som meddelas med stöd av direktivet. Hänvisningen till direktivet får snarast anses som en upplysning om var kommissionens befogenhet att meddela direkt tillämpliga rättsakter finns, varför endast direktivets namn bör anges (s.k. dynamisk hänvisning). Motsvarande överväganden görs även beträffande den föreslagna lagens nästföljande paragraf om utrustning ombord på EU-fartyg (avsnitt 5.3.2) samt bestämmelserna om skyldigheter för importörer och distributörer och om förelägganden och förbud (avsnitt 5.5.2 och 5.6.4).

5.3.2 Utrustning ombord på EU-fartyg

Regeringens förslag: Marin utrustning ska uppfylla de krav som gäller vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord på ett EU-fartyg, om inte annat följer av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktivet.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* anför att kravet att utrustningen vid tidpunkten för placering ombord ska uppfylla kravet rimligen måste rikta sig till den som placerar utrustningen ombord, vilket inte nödvändigtvis är tillverkaren. *Sjöbefälsföreningen* anser att det av författningen bör framgå att fartygsägaren ansvarar för att den marina utrustningen uppfyller kraven.

Skälen för regeringens förslag

När utrustning placeras ombord på EU-fartyg

Enligt artikel 4.1 ska marin utrustning som placeras ombord på EU-fartyg uppfylla de krav som gäller vid den tidpunkt när utrustningen placeras ombord. När utrustning placeras ombord på ett EU-fartyg gäller alltså att de vid den tidpunkten tillämpliga kraven ska vara uppfyllda. Detta gäller under förutsättning att något annat inte framgår av de genomförandeakter i form av kommissionsförordningar som kommer att antas enligt artikel 35.2. En bestämmelse om detta bör tas in i lagen. I likhet med *Swedac* är regeringen av uppfattningen att regleringen i första hand inte riktar sig till tillverkaren utan till den som placerar utrustningen ombord. Något skäl att i lagen ange att det är fartygsägaren som ansvarar för att den marina utrustningen uppfyller kraven, som *Sjöbefälsföreningen* föreslår, finns dock inte. Vilket ansvar fartygsägare, rederi

eller befälhavare har för fartyg och dess utrustning framgår av andra Prop. 2015/16:158 författningar, se t.ex. fartygssäkerhetslagen (2003:364).

Utrustning som redan är placerad ombord på EU-fartyg kan omfattas

Enligt artikel 5.2 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att den marina utrustningen ombord på fartyg som för deras flagg uppfyller de krav i internationella instrument som är tillämpliga på utrustning som redan placerats ombord. Om så anges i de internationella instrumenten, kan alltså även utrustning som redan har placerats ombord omfattas av kraven. Kommissionen ska genom genomförandeakter i form av kommissionsförordningar ange vilka nya krav som ska vara tillämpliga på utrustning som redan placerats ombord på EU-fartyg, se artikel 35.3 och 35.5. Den ovan föreslagna bestämmelsen att marin utrustning ska uppfylla de krav som gäller vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord bör således gälla under förutsättning att annat inte följer också av de genomförandeförordningar som kan antas enligt artikel 35.3. En bestämmelse om att marin utrustning ska uppfylla de krav som gäller vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord på ett EU-fartyg, om inte annat följer av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU, bör därför föras in i lagen. En sådan reglering omhändertar direktivets krav i fråga om utrustning som redan placerats ombord.

5.3.3 Likvärdiga krav på utrustning vid inflaggning och när svenska fartyg byter trafikmönster från nationell till internationell trafik

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska för marin utrustning ombord på fartyg som tidigare inte har varit EU-fartyg få meddela föreskrifter om krav på sådan utrustning och om krav på certifikat som visar att utrustningen uppfyller de kraven.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna berör inte frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag

I artikel 7 finns bestämmelser om vilka krav som ska gälla för marin utrustning som finns ombord på fartyg som tidigare inte varit EU-fartyg men som ska överföras till en medlemsstats flagg. Sådan utrustning har av naturliga skäl inte behövt uppfylla kraven i direktivet, men vid en inflaggning till någon medlemsstat måste den mottagande medlemsstaten enligt artikel 7.1 kontrollera att den marina utrustningen antingen överensstämmer med kraven i direktivet och är rättnämnt eller att den kan anses vara likvärdig med sådan utrustning. Enligt artikel 7.2 får medlemsstaterna fastställa tillfredsställande likvärdighetskrav, med beaktande av relevanta internationella instrument. Enligt artikel 7.4 ska ett certifikat utfärdas om likvärdighetskraven är uppfyllda. Certifikatet

Prop. 2015/16:158 ska innehålla eventuella restriktioner eller fastställa bestämmelser som rör utrustningens användning.

Föreskrifter om sådana likvärdighetskrav och certifikat bör lämpligen meddelas av myndighet. Det bör därför införas ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela sådana föreskrifter.

En likvärdighetsbedömning bör få göras även för utrustning ombord på ett nationellt trafikerande fartyg som börjar trafikera internationellt

En motsvarande kontroll bör också kunna få göras för utrustning ombord på svenska fartyg som tidigare inte har omfattats av någon internationell konvention, men som t.ex. avser att börja gå i internationell trafik och som därmed kan omfattas av vissa konventionskrav. Ett sådant fartyg kan därmed övergå till att bli ett sådant EU-fartyg som omfattas av direktivet. Utan en motsvarande möjlighet som gäller för inflaggade fartyg att göra en likvärdighetsbedömning av utrustningen ombord riskerar dessa tidigare nationellt trafikerande fartyg annars att få byta ut utrustning. Den i detta avsnitt föreslagna bestämmelsen bör därför utformas så att den ger en möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter även om utrustning och om certifikat för sådan utrustning som finns ombord på dessa fartyg.

Kontroll

När det gäller den kontroll som den mottagande medlemsstaten enligt artikel 7.1. ska göra avseende utrustningen ombord och kravet i artikel 7.3 att utrustning som varken är rattmärkt eller uppfyller likvärdighetskrav ska bytas ut, hänvisas till avsnitt 5.6.4.

5.3.4 Undantag från kraven i lagen

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen och om krav på certifikat som visar att utrustningen har beviljats undantag. Den myndighet som regeringen bestämmer får vidare i enskilda fall besluta om sådana undantag och utfärda certifikat som visar att utrustningen har beviljats undantag.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Enligt promemorians lydelse ges även regeringen möjlighet att i enskilda fall besluta om undantag och utfärda certifikat.

Remissinstanserna berör inte frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag: Artiklarna 30–32 reglerar vissa undantag från kravet att marin utrustning som placeras ombord på EU-fartyg ska uppfylla tillämpliga krav enligt direktivet.

Enligt artikel 30 får undantag beviljas i syfte att möjliggöra tekniska innovationer. Enligt bestämmelsen får flaggstatens myndigheter tillåta att marin utrustning som inte uppfyller förfarandena för överensstämmelse placeras ombord på ett EU-fartyg om det på ett för flaggstatens myndigheter tillfredsställande sätt genom provning eller på annat vis har fast-

ställt att sådan utrustning uppfyller målen för direktivet. Enligt artikel 31 får undantag medges i provnings- eller utvärderingsyfte under vissa villkor. Artiklarna 30 och 31 innebär att tillverkaren inte behöver följa de i direktivet föreskrivna förfarandena. Flaggmédlemsstaten ska för sådan marin utrustning utfärda ett certifikat som alltid ska förvaras tillsammans med utrustningen och som innehåller alla restriktioner eller bestämmelser som rör utrustningens användning.

Artikel 32 medger att utrustning som inte är rattmärkt undantagsvis kan få placeras ombord, om rattmärkt utrustning inte finns tillgänglig. Bestämmelsen medger att detta får ske om marin utrustning behöver ersättas i en hamn utanför unionen och det av rimliga hänsyn till tid, fördröjningar och kostnader inte är möjligt att placera rattmärkt utrustning ombord eller om det har visats att viss marin utrustning som bär rattmärket inte är tillgänglig på marknaden. Om marin utrustning som inte bär rattmärket placeras ombord av det skälet att rattmärkt utrustning inte är tillgänglig på marknaden, ska den nationella myndigheten utfärda ett tillfälligt certifikat som bl.a. anger att relevant rattmärkesförsedd utrustning inte finns tillgänglig och de krav på grundval av vilka utrustningen godkänts.

Artiklarna 30–32 innebär att EU-fartyg i vissa fall kan ha utrustning ombord som inte är rattmärkt. Artiklarna reglerar bl.a. under vilka förutsättningar undantag kan ges och vilka uppgifter som angivna certifikat ska innehålla. Bestämmelserna är detaljerade och lämpar sig inte för en lagreglering. Det är därför lämpligt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ges rätt att meddela föreskrifter om undantag från den föreslagna lagen och om krav på certifikat som visar att utrustningen har beviljats undantag. Det kan även finnas behov av att i enskilda fall besluta undantag, varför en sådan möjlighet bör införas. Enligt vad som föreslås i promemorian ges även regeringen möjlighet att i enskilda fall besluta undantag. Det får emellertid anses tillräckligt att undantag beslutas på myndighetsnivå. Något behov för regeringen att fatta beslut i enskilda fall finns därför inte.

5.4 Skyldigheter för ekonomiska aktörer

5.4.1 Teknisk dokumentation, bedömning av och försäkran om överensstämmelse

Regeringens förslag: Tillverkaren ska utarbeta teknisk dokumentation avseende den marina utrustningen och se till att det görs en bedömning av om utrustningen stämmer överens med föreskrivna krav. Om den marina utrustningen har visat sig överensstämma med kraven, ska tillverkaren upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse. I och med upprättandet av en sådan försäkran ansvarar tillverkaren för att utrustningen överensstämmer med kraven.

Vid serietillverkning av marin utrustning ska tillverkaren se till att det finns rutiner som säkerställer att utrustningen fortsätter att överensstämma med kraven. Om det är nödvändigt, ska tillverkaren se till att en ny bedömning av överensstämmelse utförs.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om teknisk dokumentation, förfarandet vid bedömning av överensstämmelse och om EU-försäkran om överensstämmelse.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorians förslag finns en mening om tillverkarens ansvar för att utrustningen stämmer överens med kraven i bestämmelsen om rattmärke.

Remissinstanserna har inte berört frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag

De ekonomiska aktörernas skyldigheter

Kapitel 3 i direktivet innehåller bestämmelser om de ekonomiska aktörernas skyldigheter. Enligt definitionen i artikel 2 utgörs de ekonomiska aktörerna av tillverkaren, tillverkarens behöriga representant, importören och distributören. En tillverkare är enligt artikel 2.10 en fysisk eller juridisk person som tillverkar eller låter konstruera eller tillverka marin utrustning och saluför denna utrustning, i eget namn eller under eget varumärke. Tillverkarna har enligt direktivet hela ansvaret för att deras produkter överensstämmer med de föreskrivna kraven. Även importörer och distributörer har vissa skyldigheter enligt direktivet och ska under vissa förhållanden anses vara tillverkare och ha samma skyldigheter som tillverkaren. En tillverkare som inte har någon verksamhet lokaliserad inom någon medlemsstats territorium ska utse en behörig representant. I fråga om importörer, distributörer och behöriga representanter hänvisas till avsnitt 5.5.1 och 5.5.2 nedan.

Teknisk dokumentation

I artikel 12.2 finns bestämmelser om att tillverkaren ska utarbeta teknisk dokumentation över den marina utrustningen. Den tekniska dokumentationen ska göra det möjligt att bedöma om utrustningen uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten och innehålla en adekvat analys och bedömning av riskerna. Den tekniska dokumentationen används som underlag vid bedömning av överens-

stämme. I bilaga II finns närmare uppgifter om vad den tekniska dokumentationen ska innehålla. Enligt artikel 12.4 ska dokumentationen sparas i minst 10 år. Det bör av lagtexten framgå att tillverkaren ska utarbeta teknisk dokumentation avseende den marina utrustningen. Ytterligare föreskrifter om tillverkarens skyldigheter i fråga om den tekniska dokumentationen och vad denna ska innehålla bör meddelas av myndighet. Det bör därför i lagen föras in ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om teknisk dokumentation.

Bedömning av överensstämmelse

Enligt artikel 4.2 ska den marina utrustningens överensstämmelse med kraven endast styrkas i enlighet med provningsstandarderna och de förfaranden för bedömning av överensstämmelse som avses i artikel 15. I artikel 15.1 anges att förfarandena för bedömning av överensstämmelse ska vara de som anges i bilaga II. Bilaga II innehåller beskrivningar av olika s.k. moduler för förfaranden för att utföra bedömningen.

Innebörden av direktivet är således att bedömningen inte får göras enligt något annat sätt än vad som framgår av bilaga II. Enligt artikel 12.2 är det tillverkaren som ska se till att tillämpliga förfaranden för bedömning av överensstämmelse utförs. Av artikel 15.2 framgår att bedömningen ska göras via ett anmält organ och att kommissionen genom genomförandeakter ska fastställa vilka av alternativen i bilaga II som ska användas för respektive marin utrustningsartikel. Det framgår dock inte om genomförandeakterna kommer att utgöras av direktiv, beslut eller förordningar. För det fall kommissionen antar dessa genomförandeakter i form av direktiv eller beslut kommer det att krävas nationellt genomförande. Nedan föreslås därför att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om förfarandet vid bedömningen av överensstämmelse.

Tillverkaren ansvarar således för att se till att en bedömning av överensstämmelse kommer till stånd medan själva bedömningen utförs med hjälp av ett anmält organ. Enligt definitionen i artikel 2.7 är ett anmält organ ett organ som har utsetts av en medlemsstats behöriga nationella myndigheter i enlighet med artikel 17. Enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll är Swedac anmälningens organ och kommer således att anmäla de organ som omfattas av direktivet, se avsnitt 4.2. Det finns dock inga hinder för en tillverkare att använda sig av vilket anmält organ som helst som är anmält till kommissionen, dvs. även sådana organ som är anmälda av något annat medlemsland.

Det bör således anges i lagen att tillverkaren ska se till att det görs en bedömning av om utrustningen stämmer överens med föreskrivna krav. Direktivets definition av tillverkare bör också tas in i lagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör vidare få meddela föreskrifter om förfarandet vid bedömning av överensstämmelse.

Enligt 6 § första stycket förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll får Swedac meddela ytterligare föreskrifter i fråga om organ som ska anmälas enligt 9 § lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll. Sådana föreskrifter finns i Swedacs föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2015:6) om anmälda organ inom vissa områden. Föreskrifterna innehåller krav på organ som är eller ansöker om att bli utsedda och anmälda för uppgifter i samband med bedömning av överensstämmelse av bl.a. marin utrustning och syftar till att genomföra bestämmelser om anmälda organ i unionsrättsakter som anpassats till beslutet 768/2008/EG. I direktivet om marin utrustning är det artiklarna 17–24, 34.2 och bilagorna III–V som har anpassats till rambeslutet. Även bilaga II innehåller, förutom bestämmelser om hur själva bedömningen ska gå till, vissa bestämmelser om bl.a. krav på anmälda organ. Enligt 6 § andra stycket förordningen om ackreditering och teknisk kontroll får en föreskrivande myndighet, efter att ha hört Swedac, meddela de föreskrifter om organ som ska anmälas enligt 9 § lagen om ackreditering och teknisk kontroll som behövs inom myndighetens verksamhetsområde. Något ytterligare bemyndigande för att meddela föreskrifter i fråga om anmälda organ behövs alltså inte.

Det bör vidare nämnas att den sektorsspecifika bestämmelsen i artikel 18.2 om att anmälda organ ska kontrolleras minst vartannat år inte i första hand utgör ett krav direkt för de anmälda organen, utan snarare är en instruktion till den myndighet som utövar tillsyn över de anmälda organen. Enligt 13 § förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll ska den tillsyn som Swedac utövar över anmälda organ ske med iakttagande av de krav som gäller för tillsyn enligt bestämmelser inom EU. Anmälda organ ska enligt 7 § lagen om ackreditering och teknisk kontroll vara ackrediterade och enligt nu gällande praxis för tillsyn av ackrediterade organ genomförs tillsyn så ofta att kravet enligt artikel 18.2 uppfylls. Artikel 18.2 kräver därför inga särskilda genomförandeåtgärder.

EU-försäkran om överensstämmelse

I artikel 12.3 anges att om den marina utrustningens överensstämmelse med tillämpliga krav har påvisats genom förfarandet för bedömning av överensstämmelse ska tillverkarna upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse i enlighet med artikel 16. Av artikel 16.3 följer att tillverkaren i och med upprättandet av en sådan försäkran tar på sig ansvaret för att den marina utrustningen är utformad och tillverkad i enlighet med kraven. Det bör i lagen föras in ett krav på tillverkaren att upprätta en EU-försäkran i enlighet med artikel 12.3. Det bör av lagen också framgå att tillverkaren därmed tar ansvar för att utrustningen överensstämmer med kraven.

I EU-försäkran om överensstämmelse ska det försäkras att de föreskrivna kraven har visats vara uppfyllda. I artikel 16.1–2 finns närmare bestämmelser om innehållet i en EU-försäkran och hur den ska utformas. Dessa närmare krav bör kunna meddelas genom verkställighetsföreskrifter.

Vidare innehåller artikel 12.4 och 16.4–5 bestämmelser om hur länge en EU-försäkran ska sparas och att försäkran ska tillhandahållas fartyget, översättas och lämnas till det anmälda organet. Dessa skyldigheter bör lämpligen lämnas till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om.

Fortsatt säkerställande av överensstämmelsen

Enligt artikel 12.5 ska tillverkaren se till att det finns rutiner som säkerställer att serietillverkningen fortsätter att överensstämma med kraven. Ändringar i den marina utrustningens utformning eller egenskaper samt ändringar av kraven i de internationella instrumenten ska beaktas. När så är nödvändigt ska tillverkaren se till att en ny bedömning av överensstämmelse utförs. Direktivets krav bör föras in i lagen. Artikel 12.5 ger dock sken av att all marin utrustning serietillverkas, vilket inte är fallet. Lydelsen bör därför justeras något för att återspegla detta.

5.4.2 Rattmärke

Regeringens förslag: Om bedömningen av överensstämmelse visar att den marina utrustningen uppfyller kraven ska tillverkaren försä utrustningen med ett märke (rattmärke) om inte annat följer av föreskrifter om elektronisk märkning. Endast marin utrustning som uppfyller kraven får förses med rattmärke.

Bestämmelserna i artikel 30.1 och 30.3–5 i förordning (EG) nr 765/2008 ska tillämpas på rattmärket. Varje hänvisning till CE-märkningen i den artikeln ska betraktas som en hänvisning till rattmärket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om elektronisk märkning av marin utrustning.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås dock även att utrustning ska förses med rattmärket om inte annat följer av bestämmelser om undantag.

Remissinstanserna har inte berört frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag

Rattmärke

Om den marina utrustningen efter en bedömning har visat sig överensstämma med de föreskrivna kraven ska tillverkaren försä utrustningen med ett s.k. rattmärke, se artiklarna 9.1 och 12.3. Enligt artikel 9.2 får rattmärket inte anbringas på någon annan produkt. I och med att tillverkarna anbringar rattmärket tar de, enligt vad som anges i artikel 12.1, på sig ansvaret för att den marina utrustningen på vilken märket anbringats är utformad och tillverkad i enlighet med de tekniska specifikationerna och de standarder som genomförs i enlighet med artikel 35.2 och åtar sig de förpliktelser som fastställs i artikel 12.2–9. Rattmärket ersätter den s.k. CE-märkningen som normalt används enligt de olika produktdirektiven. I artikel 9.3 anges att utformningen av rattmärket anges i bilaga I till direktivet.

Enligt artikel 9.4 ska användningen av rattmärket omfattas av de allmänna principer om CE-märkning som fastställs i artikel 30.1 och 30.3–6 i förordning (EG) nr 765/2008, där varje hänvisning till CE-märkningen ska betraktas som en hänvisning till rattmärket. Enligt artikel 30.1 i förordningen får CE-märkningen endast anbringas av tillverkaren eller tillverkarens representant. Artikel 30.3 anger att tillverkaren genom att anbringa CE-märket visar att produkten överensstämmer med tillämpliga krav. Artikel 30.4 anger att CE-märkningen ska vara den enda märkningen som intygar att produkten överensstämmer med tillämpliga krav. Enligt artikel 30.5 ska det vara förbjudet att på produkter anbringa märkning, symboler och inskriptioner som kan vara vilseledande för tredje part i fråga om CE-märkets innebörd eller utformning. Artikel 30.6 slutligen ålägger medlemsstaterna att tillämpa bestämmelserna korrekt och att vidta lämpliga åtgärder i händelse av otillbörlig användning av märkningen. Medlemsstaterna ska också enligt sistnämnda artikel vidta sanktioner för överträdelse. Sanktionerna ska stå i proportion till överträdelsen och effektivt avskräcka från otillbörlig användning.

Direktivets krav i fråga om rattmärket bör föras in i den föreslagna lagen, med den justering som följer nedan. Direktivets hänvisning till artikel 30.1 och 30.3–5 i förordning (EG) nr 765/2008 bör genomföras genom att det även i lagen införs en hänvisning till dessa bestämmelser. Som framgår av artikel 9.4 i direktivet om marin utrustning ska varje hänvisning till CE-märkningen i förordning (EG) nr 765/2008 betraktas som en hänvisning till rattmärket. Beträffande artikel 30.6 i förordningen, som handlar om krav på sanktioner, hänvisas till avsnitt 5.9.

Bestämmelsen i artikel 12.1 i direktivet om att tillverkaren genom att anbringa rattmärket tar på sig ansvaret för att den marina utrustningen är utformad enligt kraven motsvaras även av bestämmelsen i artikel 16.3 att tillverkaren genom att upprätta EU-försäkran av överensstämmelse tar på sig detta ansvar. Kravet i artikel 16.3 genomförs enligt förslaget i avsnitt 5.4.1 i bestämmelsen om EU-försäkran. Det kan också påtalas att det av hänvisningen till artikel 30.3 i förordning (EG) nr 765/2008 följer att tillverkaren, genom att anbringa eller låta anbringa rattmärket, visar att han eller hon tar på sig ansvaret för att utrustningen överensstämmer med alla tillämpliga krav. Genom hänvisningen blir denna bestämmelse tillämplig också i fråga om rattmärkning. Någon särskild bestämmelse som genomför artikel 12.1 i fråga om att tillverkaren genom att anbringa rattmärket ansvarar för att utrustningen överensstämmer med kraven förefaller därför inte nödvändig.

I artikel 10 finns närmare regler och villkor för anbringande av rattmärket. Genomförandet av dessa bestämmelser, samt av artikel 9.3, kan ske genom verkställighetsföreskifter.

Elektroniskt (ratt)märke

Enligt artikel 11 får tillverkarna använda en lämplig och tillförlitlig form av elektroniskt märke i stället för eller utöver rattmärket. I sådant fall ska bestämmelserna om rattmärket i artiklarna 9 och 10 gälla i tillämpliga delar. Direktivet ger dock inte en direkt rätt att använda ett sådant elektroniskt märke, utan kommissionen ska först analysera denna fråga vidare. Den analysen kan komma att medföra att kommissionen antar

delegerade akter i syfte att fastställa vilka specifika marina utrustningsartiklar som kan komma i fråga för sådan elektronisk märkning. Genom genomförandeförordningar ska i så fall tekniska kriterier för märket fastställas. I lagen bör det införas en möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om elektronisk märkning av marin utrustning, för det fall kommissionen genom delegerade akter anger att viss marin utrustning får förses med sådant märke.

Undantag från kravet att förse marin utrustning med rattmärke

För det fall det kommer att införas en möjlighet att använda elektroniskt märke kan det komma att utgöra en grund för undantag från kravet att förse marin utrustning med rattmärket. Bestämmelsen om rattmärkning bör därför hänvisa till föreskrifterna om elektroniskt rattmärke som utgörande grund för undantag från krav på rattmärke.

I promemorian föreslås ytterligare en grund för undantag från kravet att förse utrustning med rattmärke, nämligen om detta framgår av de föreskrifter som behandlas i avsnitt 5.3.4. Föreskrifterna avser att genomföra bl.a. artiklarna 30 och 31 i direktivet, som reglerar vissa undantag. Artiklarna innebär bl.a. att utrustning som inte uppfyller förfarandena för bedömning av överensstämmelse ändå kan vara tillåten att ha ombord. Bestämmelserna reglerar emellertid inte undantag från kravet att förse utrustning med rattmärke. Av vad som framgår ovan är det endast tillåtet att förse utrustning med rattmärket om tillverkaren genom en bedömning av överensstämmelse visat att utrustningen uppfyller kraven. Ett sådant ytterligare undantag från kravet på rattmärkning som föreslås i promemorian är därför obehövligt.

5.4.3 Spårbarhetsmärkning av marin utrustning och tillhandahållande av dokumentation och information

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om spårbarhetsmärkning av marin utrustning och om tillhandahållande av bruksanvisningar och annan dokumentation och information.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås inte något bemyndigande avseende de ekonomiska aktörernas skyldighet att på begäran av behöriga myndigheter tillhandahålla annan dokumentation och information.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* och *Transportstyrelsen* anser att bestämmelserna i direktivet om skyldigheter för tillverkare och andra ekonomiska aktörer att på begäran lämna information och dokumentation m.m. till behöriga myndigheter inte till fullo är genomförda.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 12.6 finns krav på tillverkaren att förse den marina utrustningen med typnummer, partinummer, serienummer eller annan identifieringsmärkning, i artikel 12.7 krav på tillverkaren att ange namn, firma eller varumärke och kontaktuppgifter på produkten, och i artikel 12.8 krav på tillverkaren att se till att

Prop. 2015/16:158 produkten åtföljs av bl.a. bruksanvisning och säkerhetsinformation. I artikel 14.1 finns krav på importören att ange viss information på produkten. Som anförs i promemorian är det lämpligt att föreskrifter om dessa krav meddelas av myndighet.

Direktivet innehåller emellertid också i artiklarna 10.12 och 14.2 bestämmelser om att de ekonomiska aktörerna på begäran av en behörig myndighet ska ge myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven. Genom artikel 14.4 åläggs vidare de ekonomiska aktörerna att på begäran identifiera varje ekonomisk aktör som försett dem med en produkt eller som de försett med en produkt. I promemorian föreslås att dessa bestämmelser ska genomföras genom att ge marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten möjlighet att meddela förelägganden m.m. *Swedac* och *Transportstyrelsen* har anfört att skyldigheten för de ekonomiska aktörerna att tillhandahålla behöriga myndigheter erforderlig information och dokumentation bör framgå av författning. Regeringen är av samma uppfattning. Sådan skyldighet för de ekonomiska aktörerna kan anges i föreskrifter. Det bör därför i lagen föras in ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om spårbarhetsmärkning av marin utrustning och om tillhandahållande av bruksanvisningar och annan dokumentation och information.

5.4.4 Korrigerande åtgärder m.m. vid bristande överensstämmelse

Regeringens förslag: En tillverkare som anser eller har skäl att tro att marin utrustning som tillverkaren har försett med rattmärket inte överensstämmer med kraven ska omedelbart vidta de åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om så är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten från marknaden.

Om produkten utgör en risk ska tillverkaren omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping* anser att det bör utvecklas vad för risk som avses för att tillverkarens skyldighet att underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter ska träda in.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 12.9 finns skyldigheter för tillverkaren att vidta åtgärder om denne har skäl att tro att en rattmärkt produkt inte överensstämmer med kraven. Tillverkaren ska då omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs, t.ex. se till att produkten överensstämmer med kraven, dra tillbaka produkten från marknaden eller återkalla den. Om produkten utgör en risk ska tillverkaren omedelbart underrätta de behöriga nationella myndigheterna. Enligt artikel 2.19–2.20 i direktivet avses med tillbakadragande åtgärd för att förhindra att marin utrustning i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden och med återkallelse åtgärd för att dra tillbaka marin utrustning som redan har placerats ombord på EU-fartyg eller inköpts i avsikt att placeras ombord på EU-fartyg. En bestämmelse med det innehåll som framgår av direktivets

artikel 12.9 bör föras in i lagen. Även direktivets definitioner på tillbakadragande och återkallelse bör föras in i lagen.

Kammarrätten i Jönköping anser att det bör utvecklas vad för risk som avses. Begreppet ”risk” är inte definierat i direktivet. I Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/48/EG av den 18 juni 2009 om leksakers säkerhet definieras dock ”risk” som sannolikheten för att en fara som orsakar skada ska uppkomma kombinerat med skadans allvar. Vid genomförandet av det direktivet konstaterade emellertid regeringen att denna definition motsvarar ordets svenska betydelse och därför inte behövde definieras särskilt i lagen (se. prop. 2010/11:65 s. 37). Artikel 12.9 i direktivet om marin utrustning specificerar inte närmare vilken risk som avses. I vissa andra bestämmelser i direktivet som talar om risk anges att risken ska avse sjösäkerhet, hälsa eller miljö. Mot bakgrund av att direktivet syftar till att värna dessa aspekter, torde det enligt regeringens uppfattning i första hand vara just sådana risker som ska föranleda att tillverkaren ska informera marknadskontrollmyndigheterna enligt bestämmelsen i artikel 12.9.

Det kan dock diskuteras vilken krets av myndigheter som ska underrättas. Att tillverkaren skulle ha skyldighet att omedelbart underrätta myndigheter i samtliga medlemsstater torde inte vara avsikten. Mer rimligt är att det är myndigheterna i de länder där den aktuella utrustningen finns för försäljning eller används som bör underrättas. Även det kan dock vara en svår eller nästan omöjligt uppgift för tillverkaren, bl.a. eftersom det inte kan uteslutas att en del medlemsstater kommer att ha flera, t.o.m. många behöriga nationella myndigheter. Tillverkaren har förvisso kunskap om till vilka länder denne har sålt utrustningen eller i vilka länder denne t.ex. har återförsäljare. Det kan dock inte uteslutas att utrustning säljs vidare, eller placeras ombord på ett fartyg som därefter seglar tillfälligt eller permanent från ett medlemsland till ett annat. Det är inte säkert att tillverkaren har någon kunskap om detta.

Det rimliga bör därför vara att tillverkaren ska underrätta myndigheterna i de länder i vilka tillverkaren kan anta att utrustningen finns för försäljning. Det kan dock inte uteslutas att även myndigheter i andra länder bör underrättas. Det bör därför i lagen inte anges något mer konkret, utan direktivets krav bör föras in i dess ordalydelse. Den svenska marknadskontrollmyndigheten bör bistå tillverkaren för att avgöra vilka myndigheter som ska underrättas i det enskilda fallet. Om det är möjligt och lämpligt kan marknadskontrollmyndigheten meddela verkställighetsföreskrifter om underrättelseskyldigheten.

5.5.1 Behörig representant

Regeringens förslag: Om tillverkaren inte har någon verksamhet lokaliserad i territoriet i någon EES-stat ska tillverkaren genom skriftlig fullmakt utse en behörig representant. Den behöriga representanten ska vara etablerad inom EES.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om

1. de krav som den skriftliga fullmakten ska uppfylla,
2. de uppgifter som den behöriga representanten ska utföra.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens med det undantaget att bestämmelsen inte utsträcks till EES.

Remissinstanserna berör inte frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag: Direktivet kräver enligt artikel 13 att en tillverkare som inte har någon verksamhet lokaliserad inom åtminstone en medlemsstats territorium utser en behörig representant genom skriftlig fullmakt. En behörig representant är enligt definitionen i artikel 2.11 en fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt skriftlig fullmakt har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter. Vad som avses med att en tillverkare ska ha sin verksamhet lokaliserad i en medlemsstats territorium framgår inte av skälen eller artiklarna i direktivet. Den svenska lagtexten bör därför följa direktivets ordalydelse i detta avseende och frågan om dess närmare innebörd får lämnas till rättstillämpningen. Det framgår inte heller av direktivet vad som krävs för att den behöriga representanten ska anses vara etablerad i unionen. Begreppet etablerad är dock utförligt behandlat i rättspraxis när det gäller EU:s primär- och sekundärrätt. Stöd i tolkningen av begreppet kan således sökas i denna praxis. Av skäl som anges i avsnitt 5.2 bör bestämmelsen dock hänvisa till EES-stat respektive EES i stället för medlemsstat respektive unionen.

Artikel 13 innehåller bestämmelser om vilka uppgifter fullmakten ska innehålla och vilka uppgifter som den behöriga representanten ska eller får utföra. Dessa krav bör lämnas till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om.

Regeringens förslag: Om en importör eller en distributör i eget namn eller under eget varumärke släpper ut marin utrustning på marknaden eller placerar marin utrustning ombord på ett EU-fartyg, övertar importören eller distributören tillverkarens skyldigheter enligt denna lag, föreskrifter meddelade med stöd av lagen och direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktivet. Detsamma gäller för en importör eller distributör som ändrar marin utrustning som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med de tillämpliga kraven kan påverkas.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Enligt promemorians lydelse ska importören eller distributören ha samma skyldigheter som tillverkaren.

Remissinstanserna berör inte frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 14 innehåller bestämmelser om importörer och distributörer. I artikel 2 definieras importör som en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och tillhandahåller marin utrustning från ett tredjeland på unionsmarknaden. En distributör är en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller marin utrustning på marknaden. Med tillhandahållande på marknaden avses all tillförsel av marin utrustning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, antingen mot betalning eller kostnadsfritt.

Enligt artikel 14.1 ska importörerna ange namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och kontaktadress på eller i anslutning till produkten. Enligt artikel 14.2 ska importörer och distributörer på motiverad begäran ge behöriga myndigheter all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven. I fråga om dessa bestämmelser hänvisas till avsnitt 5.4.3 ovan.

I artikel 14.3 anges vidare att importörer och distributörer ska anses vara tillverkare och ha samma skyldigheter som tillverkaren har enligt artikel 12 om de i eget namn eller under eget varumärke släpper ut marin utrustning på marknaden eller placerar marin utrustning ombord på ett EU-fartyg, eller ändrar marin utrustning på ett sådant sätt att överensstämmelsen med de tillämpliga kraven kan påverkas. En bestämmelse om detta bör föras in i lagen. I fråga om bestämmelsens utformning har motsvarande artiklar i harmoniserade produktdirektiv på andra områden genomförts på så sätt att det i respektive lag angetts att importören eller distributören övertar tillverkarens skyldigheter, se t.ex. 5 § lagen (2011:579) om leksakers säkerhet, 22 § lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar och 8 § förslaget till lag om radioutrustning (prop. 2015/16:93). Regeringen är av uppfattningen att bestämmelsen i artikel 14.3 i direktivet om marin utrustning, som är likalydande med motsvarande bestämmelser i de direktiv som genomförs genom nämnda lagar, bör genomföras på samma sätt. Paragrafen bör därför utformas så att det anges att importören eller distributören övertar tillverkarens skyldigheter under de i paragrafen angivna förhållandena.

Direktivets definitioner av importör, distributör och tillhandahållande på marknaden bör föras in i lagen, med de ändringar som följer av att

Prop. 2015/16:158 direktivet kommer att införlivas i EES-avtalet. Den föreslagna bestämmelsen hänvisar till utsläppande på marknaden. Enligt definitionen i artikel 2 avser detta första gången då marin utrustning görs tillgänglig på unionsmarknaden. Även direktivets definition av utsläppande på marknaden bör föras in i lagen med ovan nämnda ändring.

5.6 Marknadskontroll och övrig tillsyn

5.6.1 Marknadskontrollmyndigheten och dess uppgifter

Regeringens förslag: Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska utöva marknadskontroll.

I lagen ska det informeras om att det finns bestämmelser om marknadskontroll i artiklarna 15–29 i förordning (EG) nr 765/2008.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om marknadskontroll.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås inte någon upplysningsbestämmelse i lagen i fråga om reglerna om marknadskontroll i förordning (EG) nr 765/2008.

Remissinstanserna berör inte frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag

Marknadskontrollmyndighet

För att se till att produkter som omfattas av den fria rörligheten för varor inom unionen uppfyller föreskrivna harmoniserade krav har det i unionslagstiftningen införts bestämmelser om marknadskontroll. Rambestämmelserna om marknadskontroll finns i artiklarna 15–29 i förordning (EG) nr 765/2008. I artikel 2.17 i förordningen definieras begreppet marknadskontroll som den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av de offentliga myndigheterna för att se till att produkterna överensstämmer med de krav som fastställs i relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning och inte hotar hälsan, säkerheten eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset. Marknadskontroll syftar till att säkerställa säkerhet, hälsa och konsumentskydd och att motverka snedvriden konkurrens mellan företag. Marknadskontroll innebär att ansvarig myndighet kontrollerar att produkter som finns på marknaden uppfyller gällande lagstiftning och att de är märkta och provade enligt regelverket. Ansvarig myndighet ska vidta åtgärder mot de ekonomiska aktörer vars produkter inte uppfyller de legala krav som ställs. Åtgärder som kan bli aktuella är till exempel försäljningsförbud, tillbakadragande av produkter från marknaden eller återkallande av produkter från slutanvändare.

Marknadskontroll kan ske i form av planerade kontroller hos de ekonomiska aktörerna eller som reaktioner på rapporterade olyckor, klagomål från användare eller varningar från myndigheter i andra länder. Marknadskontrollmyndigheterna övervakar i första hand produkter efter det att de har släppts ut på marknaden.

Enligt artikel 25.1 i direktivet om marin utrustning ska medlemsstaterna genomföra marknadskontroll i enlighet med EU:s rambestäm-

meler för marknads kontroll i förordning (EG) nr 765/2008. Enligt artikel 25.2 ska marknads kontrollen ta hänsyn till särdragen i sektorn för marin utrustning och särskilt till de ansvarsområden som åläggs flaggstatens myndigheter genom de internationella konventionerna. Därutöver innehåller artiklarna 25–29 i direktivet om marin utrustning vissa kompletterande bestämmelser med uppgifter för marknads kontrollmyndigheten.

Även 1996 års direktiv om marin utrustning innehåller krav på marknads kontroll. Någon marknads kontrollmyndighet för marin utrustning har dock inte tidigare formellt utsetts. Däremot ingår Transportstyrelsen i det s.k. marknads kontrollrådet, se bilagan till förordningen (2014:1039) om marknads kontroll av varor och annan närliggande tillsyn. I promemorian föreslås att Transportstyrelsen ska utses till marknads kontrollmyndighet. Ingen remissinstans har haft invändningar mot detta. Det förefaller därför lämpligt att Transportstyrelsen bör ha uppdraget att utöva marknads kontroll över marin utrustning. Detta kan regleras i förordning.

Bestämmelser om marknads kontroll

Som nämnts ovan framgår det av artikel 25.1 att medlemsstaterna i fråga om marin utrustning ska genomföra marknads kontroll i enlighet med artiklarna 15–29 i förordning (EG) nr 765/2008. Artiklarna utgör EU:s rambestämmelser för marknads kontroll och innehåller bl.a. uppgifter och befogenheter för marknads kontrollmyndigheten. Av artikel 15.2 och 15.5 i förordningen framgår att bestämmelserna i artiklarna 16–29 ska tillämpas i den mån det inte finns andra bestämmelser i ämnet i gemenskapslagstiftningen. Förordningen är direkt tillämplig. Bestämmelsen i artikel 25.1 i direktivet om marin utrustning får mot denna bakgrund ses som en förtydligande upplysning. I likhet med vad som har skett i annan produktlagstiftning, se t.ex. 24 § lagen (2011:579) om leksakers säkerhet, bör det införas en upplysning om att bestämmelser om marknads kontroll finns i artiklarna 15–29 i förordning (EG) nr 765/2008.

Artikel 19 i förordningen innehåller bestämmelser om åtgärder för marknads kontroll. Enligt artikel 19.1 ska marknads kontrollmyndigheterna göra lämpliga kontroller i tillräcklig omfattning genom dokumentkontroll och, där så är lämpligt, fysisk kontroll av ett ändamålsenligt urval. Myndigheterna har också befogenhet att kräva att en ekonomisk aktör tillhandahåller den dokumentation och information som behövs för marknads kontrollen, att kräva tillträde till de ekonomiska aktörernas lokaler, att ta nödvändiga provexemplar av produkter samt att förstöra produkter som utgör en allvarlig risk eller göra dem obrukbara.

Utöver bestämmelserna i förordning (EG) nr 765/2008 finns det i artiklarna 25–29 i direktivet om marin utrustning vissa kompletterande bestämmelser i fråga om förfaranden för att hantera utrustning som utgör en risk och om åtgärder vid formell bristande överensstämmelse. Stora delar av de förfaranden som avses i artiklarna 25–29 bör kunna hanteras genom de procedurbestämmelser som följer av bestämmelserna i artiklarna 16–29 i förordning (EG) 765/2008. I viss mån kan artiklarna 25–29 i direktivet emellertid behöva genomföras i nationell rätt. Här kan särskilt nämnas artikel 25.3, av vilken framgår att marknads kontroll kan utövas

Prop. 2015/16:158 oavsett om marin utrustning har placerats ombord på fartyg eller inte men att kontroller av utrustning som redan placerats ombord ska begränsas till sådana undersökningar som kan utföras samtidigt som den berörda utrustningen förblir fullt fungerande ombord. Vidare anges det i artikel 25.4 att marknadskontrollmyndigheten vid stickprovskontroller, om det är rimligt och praktiskt möjligt, får begära att tillverkaren gör de nödvändiga stickproven tillgängliga eller på egen bekostnad ser till att stickproven finns tillgängliga på plats. I den utsträckning de särskilda bestämmelser om marknadskontroll som finns i direktivet behöver genomföras i nationell rätt bör detta ske i föreskrifter på lägre nivå än lag. Det bör således delegeras till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om marknadskontroll.

Artiklarna 25–29 innebär vidare bl.a. att myndigheterna ska kunna vidta vissa åtgärder, bl.a. att tvinga de ekonomiska aktörerna att vidta vissa åtgärder eller förbjuda visst handlande. I fråga om genomförandet av sådana bestämmelser hänvisas till avsnitt 5.6.4.

5.6.2 Övrig tillsyn

Regeringens förslag: Det ska i lagen upplysas om att regeringen bestämmer vilken eller vilka myndigheter som ska utöva övrig tillsyn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om tillsynen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Seko, Service och kommunikationsfacket* anser att klassningssällskapen är bäst lämpade för att utföra de faktiska kontrollerna och tillsynen av den marina utrustningen.

Skälen för regeringens förslag: Förutom den kontroll av utrustningen som ska ske inom ramen för marknadskontroll innehåller direktivet bestämmelser om att utrustning ska kontrolleras i en ordning som enligt direktivet inte är inordnad under begreppet marknadskontroll, se framför allt artiklarna 7.1, 7.4 och 30.6 i fråga om den mottagande medlemsstatens skyldigheter att kontrollera utrustning ombord på ett fartyg under inflaggning. Även flaggmedlemsstatens skyldighet att enligt artikel 32.4 och 32.7. kontrollera utrustning som inte är rattmärkt får anses falla utanför den egentliga marknadskontrollen. Enligt bestämmelserna ska eller får medlemsstaterna genomföra vissa åtgärder, t.ex. inspektioner och provningar. Åtgärderna kan sammanfattas under begreppet tillsyn. I tillsynen ingår även den ofta avslutande åtgärden att utfärda ett certifikat, intyg eller en dispens som visar vad tillsynsmyndigheten har kommit fram till i ärendet. Regeringen bör därför utse en myndighet som ska ansvara för denna tillsyn. I promemorian föreslås att Transportstyrelsen utses till tillsynsmyndighet. Ingen remissinstans har haft några invändningar mot detta. Med anledning av *Sekos* påpekande kan det framhållas att ett antal erkända organisationer (klassificeringssällskap) enligt befintliga avtal med Transportstyrelsen har möjlighet att utföra tillsynsuppgifter och utfärda certifikat för svenska fartyg i enlighet med vad som anges om detta i internationella överenskommelser och EU-lagstiftning på området. Någon särskild reglering om detta i lagen behövs inte. Mot

bakgrund av att Transportstyrelsen redan i dag utför tillsynsuppgifter liknande dem som direktivet föreskriver om är det enligt regeringens mening lämpligt att Transportstyrelsen bör ansvara även för tillsyn enligt den nu föreslagna lagen och föreskrifter meddelade med stöd av lagen. Regeringen avser att i förordning utpeka Transportstyrelsen till tillsynsmyndighet.

I den utsträckning det krävs föreskrifter för att genomföra bestämmelserna om de kontroller som direktivet föreskriver om bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela sådana föreskrifter. Det bör således införas ett bemyndigande i lagen om detta.

5.6.3 Hjälp från Polismyndigheten

Regeringens förslag: På begäran av en marknadskontrollmyndighet ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs när myndigheten vidtar åtgärder enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna *Polismyndigheten* har inga invändningar mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag

Artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ger marknadskontrollmyndigheten vissa befogenheter i samband med marknadskontrollen, bland annat rätt till tillträde till lokaler och rätt att förstöra produkter. Vid utövandet av dessa befogenheter kan marknadskontrollmyndigheten behöva hjälp för att t.ex. få tillträde till utrymmen och skydd för sin personal. Som ett komplement till EU-förordningen bör Polismyndigheten därför ha en skyldighet att hjälpa marknadskontrollmyndigheten när den vidtar åtgärder enligt artikel 19. Motsvarande rätt finns redan i dag i t.ex. lagen (2011:579) om leksakers säkerhet.

Polismyndigheten har enligt ett stort antal författningar skyldighet att i olika sammanhang bistå myndigheter med handräckning. Bakgrunden till Polismyndighetens skyldighet att på begäran av annan myndighet bistå med handräckning är att polismän har befogenhet att använda våld i vissa situationer. En grundläggande princip är att handräckningsbegäran ska ske först sedan den begärande myndigheten har konstaterat att uppgiften inte kan lösas utan hjälp av Polismyndigheten. Det är den begärande myndigheten som ska pröva om förutsättningarna finns för att begära biträde av Polismyndigheten och någon materiell prövning av en biträdesbegäran ska således inte göras av Polismyndigheten.

Hjälp enligt denna bestämmelse får alltså endast begäras om sådana särskilda omständigheter finns som gör att det kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polismans särskilda befogenheter att använda våld enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller om det annars finns synnerliga skäl. Marknadskontrollmyndigheten bör exem-

Prop. 2015/16:158 pelvis kunna begära hjälp av Polismyndigheten när den ekonomiska aktören förklarar sig vägra tillträde till lokalerna.

Hänvisningsteknik

Den föreslagna paragrafen innehåller regler om tvångsmedel. Hänvisningen till artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 bör ange vilken lydelse av EU-bestämmelsen som avses, s.k. statisk hänvisning, jfr prop. 2015/16:64 och 2015/16:93. En följd av att ha statiska hänvisningar blir att om EU-bestämmelserna ändras behöver lagstiftaren överväga om någon ändring behöver göras i den nationella lagstiftningen. Motsvarande bör gälla även beträffande den föreslagna lagens bestämmelser om viten, omedelbar verkställighet och avgifter för marknadskontroll som behandlas i avsnitt 5.6.5 och 5.8.

5.6.4 Föreläggande och förbud m.m.

Regeringens förslag: Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn ska få meddela de förelägganden och förbud och i övrigt vidta de åtgärder som behövs

1. för att lagen, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktivet ska följas,

2. om utrustning som uppfyller kraven enligt lagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen ändå utgör en risk för sjsäkerheten, hälsan eller miljön.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorian hänvisar dock inte till direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktivet.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* och *Transportstyrelsen* anser att bestämmelserna i direktivet om skyldigheter för tillverkare och andra ekonomiska aktörer att samarbeta m.m. inte till fullo genomförs genom förslaget att ge tillsynsmyndigheten befogenhet att meddela förelägganden och förbud.

Skälen för regeringens förslag

För att marknadskontroll och övrig tillsyn ska kunna genomföras på det sätt som direktivet anger krävs, förutom att behöriga myndigheter pekas ut och föreskrifter om marknadskontrollen och tillsynen meddelas, att myndigheterna också får de faktiska befogenheter som behövs för att kunna verkställa marknadskontrollen och tillsynen. Vissa befogenheter gäller redan direkt för marknadskontrollmyndigheterna enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 (se avsnitt 5.6.1 ovan). Direktivet ställer dock en rad övriga krav på olika slags åtgärder som ska eller får vidtas av myndigheterna, vilka ofta i praktiken inte kan verkställas om inte myndigheterna ges befogenheter att vidta åtgärder. Lagen bör därför innehålla en möjlighet för marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten att meddela förelägganden och förbud. Nedan följer en redogörelse för olika

bestämmelser i direktivet där förelägganden och förbud kan komma att bli aktuella. Prop. 2015/16:158

Korrigerande och begränsande åtgärder när utrustning utgör en risk

Enligt artikel 26.1 andra stycket i direktivet om marin utrustning ska en marknadskontrollmyndighet som konstaterar att marin utrustning som utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön inte uppfyller föreskrivna krav, utan dröjsmål ålägga de berörda ekonomiska aktörerna att vidta lämpliga korrigeringsåtgärder för att utrustningen inom rimlig tid ska uppfylla kraven, dras tillbaka eller återkallas. Enligt artikel 26.3 har de ekonomiska aktörerna också en skyldighet att se till att alla lämpliga korrigerande åtgärder vidtas. Enligt artikel 26.4 ska marknadskontrollmyndigheterna, om de ekonomiska aktörerna inte följt åläggandet enligt punkten 1 andra stycket eller på annat sätt underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt direktivet, vidta alla lämpliga tillfälliga åtgärder för att förbjuda eller begränsa tillhandahållandet av den marina utrustningen på sin nationella marknad eller placeringen av denna utrustning ombord på fartyg som för deras flagg, dra tillbaka produkterna från den nationella marknaden eller återkalla den. Om en sådan tillfällig åtgärd inte genom det informationsförfarande som föreskrivs om i punkterna 2–7 i samma artikel lett till några invändningar, ska andra medlemsstater enligt punkten 8 se till att lämpliga begränsande åtgärder avseende den aktuella utrustningen vidtas, till exempel genom att produkten dras tillbaka från marknaden. Enligt artikel 27 ska kommissionen under vissa förhållanden besluta om den relevanta nationella åtgärden är berättigad eller inte. Om åtgärden anses vara berättigad, ska alla medlemsstater enligt artikel 27.4 vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att den marina utrustning som inte uppfyller kraven dras tillbaka från deras marknader och vid behov återkallas.

Även i fråga om marin utrustning som i och för sig överensstämmer med kraven ska åtgärder vidtas under vissa förhållanden enligt direktivet. Enligt artikel 28.1 ska en marknadskontrollmyndighet som efter en utvärdering konstaterar att marin utrustning uppfyller föreskrivna krav men ändå utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön, kunna ålägga den berörda ekonomiska aktören att vidta åtgärder för att säkerställa att utrustningen inte längre utgör en sådan risk eller vidta åtgärder för att dra tillbaka eller återkalla utrustningen inom en rimlig tid.

Korrigerande och begränsande åtgärder vid bristande formell överensstämmelse

I artikel 29 i direktivet ställs krav på att en medlemsstat, om den konstaterar något av följande, ska ålägga den berörda ekonomiska aktören att åtgärda den bristande överensstämmelsen i följande avseenden:

1. rattmärket saknas eller har anbringats i strid med bestämmelserna om rattmärkning,
2. det har inte upprättats någon EU-försäkran om överensstämmelse,
3. EU-försäkran om överensstämmelse har inte upprättats eller har upprättats på ett felaktigt sätt,
4. EU-försäkran om överensstämmelse har inte sänts till fartyget, eller

Prop. 2015/16:158 5. den tekniska dokumentationen är antingen inte tillgänglig eller ofullständig.

Enligt artikel 29.2 ska medlemsstaten, om den bristande överensstämelsen kvarstår, vidta alla lämpliga åtgärder för att begränsa eller förbjuda tillhandahållandet av den marina utrustningen på marknaden eller se till att den återkallas eller dras tillbaka från marknaden.

De ekonomiska aktörernas samarbets- och informationskyldighet

I direktivet finns ett antal bestämmelser om att de ekonomiska aktörerna ska samarbeta med medlemsstatens myndigheter i olika avseenden. Sålunda anges i artiklarna 12.10 och 14.2 att de olika ekonomiska aktörerna på begäran av en behörig myndighet ska ge myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att utrustning överensstämmer med kraven och samarbeta med myndigheten om de åtgärder som vidtas för att undanröja riskerna med de produkter som de har släppt ut på marknaden. Även av artikel 26.1 första stycket framgår att de berörda ekonomiska aktörerna ska samarbeta med marknadskontrollmyndigheterna i samband med att myndigheten utvärderar marin utrustning som kan antas utgöra en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön. Slutligen ska de ekonomiska aktörerna enligt artikel 14.4 på begäran kunna identifiera varje ekonomisk aktör som försett dem med en produkt eller som de har försett med en produkt. *Swedac* och *Transportstyrelsen* menar att de ekonomiska aktörernas skyldigheter i artiklarna 12.10, 13.3 och 14.2 bör komma till uttryck direkt i författning. När det gäller skyldigheterna för de ekonomiska aktörerna att på begäran av behörig myndighet tillhandahålla den information och dokumentation som behövs, berörs detta i avsnitt 5.4.3 ovan. I övrigt får möjligheterna att meddela förelägganden och förbud anses vara tillräckliga för att genomföra ovan nämnda bestämmelser.

Tillhandahållande av stickprov

Enligt artikel 12.10 ska tillverkaren på begäran av behörig myndighet tillhandahålla stickprovsexemplar eller göra stickprovsexemplar tillgängliga. Av artikel 25.4 i direktivet framgår att en marknadskontrollmyndighet som avser att utföra stickprovskontroller ska ha befogenhet att begära att tillverkaren gör de nödvändiga stickproven tillgängliga eller på egen bekostnad ser till att stickproven finns tillgängliga på plats.

Övrigt

I direktivet finns vidare vissa bestämmelser som anger att medlemsstaten, såsom varande ansvarig för fartyg som för dess flagg, ska vidta vissa åtgärder. Sålunda anges i artikel 5.2 att medlemsstaterna under vissa förhållanden ska vidta nödvändiga åtgärder för att se till att utrustningen ombord på fartyg som för deras flagg uppfyller vissa krav och i artikel 7.3 att, i samband med inflaggningsen av ett fartyg, utrustning som varken är rattmärkt eller uppfyller likvärdighetskrav ska bytas ut. Enligt artikel 30.6 får den mottagande flaggmedlemsstaten vidta vissa åtgärder i fråga om utrustning som erhållit undantag för att säkerställa att utrustningen uppfyller målen för direktivet och enligt artikel 32.4 ska flaggstatens myndighet se till att utrustning som inte är rattmärkt uppfyller

tillämpliga krav. Även i dessa fall kan förelägganden eller förbud behöva Prop. 2015/16:158 meddelas för att uppfylla direktivens krav.

Hur befogenheterna bör uttryckas i lagen

För att genomföra de ovan beskrivna bestämmelserna bör marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten ges möjlighet att meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall. Motsvarande befogenheter för marknadskontrollmyndigheter har införts i annan produktlagstiftning, se t.ex. 27 § lagen (2011:579) om leksakers säkerhet. Vissa av åtgärderna som ska kunna vidtas enligt direktivet bör dock, i vart fall inledningsvis, kunna vidtas av myndigheterna på annat sätt än genom föreläggande eller förbud, t.ex. bestämmelserna om att de ekonomiska aktörerna på begäran ska samarbeta med och lämna information till berörda myndigheter. I lagen bör det därför också anges att marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten har en rätt att också i övrigt vidta de åtgärder som behövs.

Europeiska kommissionen har enligt direktivet i vissa fall möjlighet att införa krav eller andra regler genom delegerade akter eller genomförandeakter. I den mån dessa får formen av direkt tillämpliga rättsakter bör marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten vid behov kunna ingripa mot överträdelser av dessa rättsakter. I likhet med vad som gäller enligt 28 § lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar samt 12 § i förslaget till lag om radioutrustning (se prop. 2015/16:93) bör detta framgå av lagen.

Som ovan nämnts ska marknadskontrollmyndigheten enligt artikel 28 vidta åtgärder även om en produkt i och för sig uppfyller kraven i direktivet men ändå utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön. Det bör därför vara möjligt för marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten att meddela de förelägganden och förbud och vidta de åtgärder i övrigt som har föreslagits i detta avsnitt även i sådana situationer.

Sammanfattningsvis bör det i lagen anges att den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn får meddela de förelägganden och förbud som behövs och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att lagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU ska följas. Vidare bör sådana förelägganden, förbud och åtgärder kunna vidtas också i fråga om marin utrustning som uppfyller föreskrivna krav men ändå utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön.

Regeringens förslag: Ett föreläggande eller förbud eller ett beslut om åtgärd enligt förordning (EG) nr 765/2008 ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn ska få bestämma att dess föreläggande eller förbud eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska gälla omedelbart.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna berör inte frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag

Vite

Som påtryckningsmedel för att den ekonomiska aktören ska följa förelägganden eller förbud bör myndigheten förena åtgärden med vite. Även på andra håll i produktlagstiftningen finns vitesbestämmelser, se t.ex. 31 § produktsäkerhetslagen (2004:451), 28 § lagen (2011:579) om lek-sakers säkerhet och 28 § andra stycket lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar. I likhet med dessa bestämmelser bör utgångspunkten vara att åtgärden ska förenas med vite men att det kan undvaras om det av särskilda skäl är obehövligt. Det bör således införas en bestämmelse om detta. För viten gäller lagen (1985:206) om viten.

Omedelbar verkställighet av besluten

Om marknadskontrollmyndigheten har konstaterat att det finns förutsättningar för ett föreläggande eller förbud finns det ofta ett behov av att beslutet genast blir gällande. Detta är särskilt fallet om den marina utrustningen för med sig risk för allvarlig skada. Detsamma gäller de beslut enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 genom vilka marknadskontrollmyndigheten förelägger en ekonomisk aktör att lämna tillträde till lokaler och att lämna upplysningar, handlingar, varuprover eller liknande. Här kan det vara angeläget att beslutet inte förhalas genom att behandlingen av ett överklagande inväntas. Det bör därför vara möjligt för marknadskontrollmyndigheten att bestämma att dess beslut enligt såväl den nya lagen som förordning (EG) nr 765/2008 ska gälla omedelbart. Möjligheten att utverka inhibition enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) minimerar risken för att en ekonomisk aktör drabbas av skada på grund av ett felaktigt beslut av en marknadskontrollmyndighet.

Regeringens förslag: Den som har tagit befattning med ett ärende som gäller marknads kontroll eller övrig tillsyn enligt lagen ska inte obehörigen få röja eller utnyttja vad denne fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

Regeringens bedömning: Befintliga svenska regler uppfyller behovet av sekretess hos den myndighet som ska utöva marknads kontroll och övrig tillsyn för uppgifter som erhålls inom ramen för marknads kontroll och tillsyn av marin utrustning. Någon särskild sekretessbestämmelse behöver inte införas.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* påtalar att det inte kan uteslutas att uppgifter som är känsliga för tillverkaren kan framgå i beslut som Transportstyrelsen fattar i ett ärende, varför det bör säkerställas att även beslut enligt den föreslagna lagen och föreskrifter meddelade med stöd av lagen omfattas av sekretess.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Av artikel 25 i direktivet följer att artiklarna 16–29 i förordning (EG) nr 765/2008 ska tillämpas vid marknads kontroll. Enligt artikel 19.5 i förordningen ska marknads kontrollmyndigheterna iaktta konfidentialitet när det är nödvändigt för att skydda affärshemligheter eller personuppgifter enligt nationell lagstiftning, dock i enlighet med kravet på att information enligt förordningen ska offentliggöras i så stor utsträckning som möjligt för att användarnas intressen i gemenskapen ska skyddas.

Sekretess hos marknads kontrollmyndigheten

Artikel 19.5 i förordning (EG) nr 765/2008 lämnar till medlemsstaterna att säkerställa ett sekretesskydd för affärshemligheter och personuppgifter, dock med det i artikeln angivna förbehållet att information ska offentliggöras i så stor utsträckning som möjligt för att användarnas intressen i gemenskapen ska skyddas.

Frågan är således om det vid den marknads kontroll (och även den övriga tillsyn) som ska utövas enligt den föreslagna lagstiftningen finns behov av ett sekretesskydd.

Marknads kontroll och övrig tillsyn ska i första hand avse själva de marina utrustningsartiklarna, men kan också komma att omfatta själva produktions- och kontrollprocessen hos en tillverkare. Myndigheten kan således komma att få tillgång till relativt detaljerade uppgifter om produkters konstruktion och om tillverkningsförhållanden hos en enskild tillverkare. Det kan antas att en tillverkare normalt sett har ett stort intresse av att sådana uppgifter inte kommer framför allt andra tillverkare till handa. Om sådana uppgifter inte kan sekretessbeläggas hos den kontrollerande myndigheten, kan det befaras att kontrollen i vissa avseenden försvåras då tillverkaren kan ha anledning att inte lämna alla uppgifter som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna göra en fullständig bedömning av en produkts förenlighet med föreskrivna krav.

Prop. 2015/16:158 Det bör därför vara möjligt att hemlighålla uppgifter om t.ex. affärsförhållanden och produkter.

Den befintliga regleringen är tillräcklig

Enligt 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, gäller, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består i tillsyn med avseende på näringslivet. Sekretessen gäller för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Sekretess gäller också för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet. I 9 § första stycket offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641), förkortad OSF, anges att sekretess gäller i statliga myndigheters verksamhet som rör bland annat tillsyn med avseende på näringslivet i den utsträckning som anges i bilagan till förordningen. I punkt 17 i bilagan anges att sekretess gäller i verksamhet som består i tillståndsgivning och tillsyn hos Transportstyrelsen. Sekretessen enligt 9 § första stycket 1 gäller dock inte vid Transportstyrelsens tillsyn över produktsäkerheten hos varor som är avsedda för konsumenter eller kan antas komma att användas av konsumenter, om intresset av allmän kännedom om förhållande som rör risk för skada på person har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut.

Bestämmelserna i OSL och OSF ger således en möjlighet att skydda sådana uppgifter som inte bör lämnas ut.

När det gäller offentliggörande i användarnas intresse innebär undantaget i punkten 17 i bilagan till OSF att det finns utrymme för ett sådant offentliggörande när det är fråga om uppgifter om produktsäkerheten hos utrustning som är avsedd för konsumenter, eller som kan komma att användas av konsumenter. Merparten av den marina utrustning som omfattas av den nya lagen utgörs av utrustning som endast kommer att användas av näringsidkare, men det kan inte uteslutas att viss marin utrustning även kan antas komma att användas av konsumenter, t.ex. enklare AIS-utrustning och nödutrustning.

Enligt promemorians bedömning uppfyller den befintliga svenska regleringen i OSL och OSF behovet av att kunna sekretessbelägga uppgifter hos marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten som erhålls inom marknadskontroll och övrig tillsyn enligt den föreslagna lagen, samtidigt som regleringen ger en möjlighet att göra en avvägning mot allmänhetens intresse av att få kännedom om undermåliga produkter när det gäller marin utrustning som är avsedd för konsumenter eller kan antas komma att användas av konsumenter. Regeringen delar den bedömningen. Någon kompletterande bestämmelse i syfte att tillmötesgå kravet i artikel 19.5 i förordning (EG) nr 765/2008 behövs därför inte.

Transportstyrelsen påtalar att det genom en ändring i bilagan till OSF bör säkerställas att även beslut enligt den föreslagna lagen och föreskrifter meddelade med stöd av lagen kan omfattas av sekretess. Regeringen kommer att överväga behovet av en sådan justering i det fortsatta arbetet.

Sekretessen bör kunna brytas för att uppfylla informationskrav enligt direktivet

Enligt artiklarna 26.5–6, 28.3 och 30.4 i direktivet ska marknadskontrollmyndigheterna lämna ut uppgifter till kommissionen och de andra medlemsstaterna om produkter som inte uppfyller kraven, av annan anledning utgör en risk eller omfattas av undantag.

Av redogörelsen ovan framgår att den befintliga regleringen i OSL och OSF innebär att uppgifter om produkter kan skyddas av sekretess. Enligt 8 kap. 3 § 1 OSL får en uppgift för vilken sekretess gäller inte röjas för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation, om inte utlämnande sker i enlighet med särskild föreskrift i lag eller förordning. Regeringen avser att i förordning reglera marknadskontrollmyndighetens uppgifter bl.a. i fråga om att lämna sådan information till kommissionen och andra medlemsstater som avses i artiklarna 26.5–6, 28.3 och 30.4.

Tystnadsplikt

Enligt 2 kap. 1 § OSL gäller förbud att röja eller utnyttja en sekretessbelagd uppgift för myndigheter. Förbudet gäller också för en person som fått kännedom om uppgiften genom att för det allmännas räkning delta i en myndighets verksamhet på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten, på grund av tjänsteplikt eller på annan liknande grund.

Det kan inte uteslutas att uppgifter som kommer fram vid marknadskontroll eller annan tillsyn kan komma att hanteras av en vidare krets av personer än de som omfattas av bestämmelsen i 2 kap. 1 § OSL. Det kan tänkas att marknadskontrollmyndigheten kan behöva anlita extern teknisk expertis i samband med de olika kontroller som ska utföras, exempelvis vid testning i testhus eller för konsultation. Sådana personer behöver inte alltid få en sådan anknytning till myndigheten att bestämmelsen i 2 kap. 1 § OSL blir tillämplig. För det fall personerna inte kan anses ha sådan anknytning bör det säkerställas att även sådana personer omfattas av tystnadsplikt. I promemorian föreslås därför att det i lagen bör införas en bestämmelse som motsvarar bestämmelsen i OSL som träffar dessa personer. Ingen remissinstans har haft någon invändning mot detta. En sådan bestämmelse bör även enligt regeringens mening införas i den föreslagna lagen.

5.8 Avgift för ärendehandläggning, marknadskontroll och övrig tillsyn

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om avgifter för ärendehandläggning, marknadskontroll och övrig tillsyn enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt om avgifter för marknadskontroll enligt förordning (EG) nr 765/2008.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* anser att myndighetens marknadskontroll bör finansieras genom skatter, med undantag av kontroller som visar att föreskrivna krav inte uppfylls. Kostnaderna för den marknadskontroll som den föreslagna regleringen föranleder ryms inom Transportstyrelsens befintliga ramar av skatteanslaget. *Svensk Sjöfart* påtalar att avgifter på området bör riktas mot tillverkare och inte mot användare.

Skälen för regeringens förslag: Enligt av riksdagen fastslagna principer ska Transportstyrelsens verksamhet i form av bl.a. tillsyn och ärendehandläggning finansieras genom avgifter (se prop. 2010/11:30, bet. 2010/11:TU6, rskr. 2010/11:59).

Marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten kommer enligt vad som föreslås i propositionen att utföra olika typer av tillsynsuppgifter. Enligt förslagen i avsnitt 5.3.4 kommer det t.ex. att finnas möjligheter att undanta utrustning från krav i lagen, dvs. att utrustning som inte uppfyller förfaranden för bedömning av överensstämmelse eller av annat skäl inte är rattmärkt tillåts placeras ombord på EU-fartyg. Som bevis för detta ska ett certifikat utfärdas. Förslaget i avsnitt 5.3.3 innebär att det i vissa situationer kan finnas en möjlighet att ha utrustning ombord som inte är rattmärkt men som uppfyller krav som bedöms likvärdiga. Även i sådant fall ska ett certifikat utfärdas som bevis på likvärdigheten. I enlighet med de ovan nämnda principerna bör avgifter kunna tas ut för sådana uppgifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör således få meddela föreskrifter om avgifter för ärendehandläggning och övrig tillsyn enligt lagen och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Myndigheten ska vidare utföra marknadskontroll, se avsnitt 5.6.1. Marknadskontrollen kan bl.a. bestå i kontroller och utvärdering av marin utrustning som är försedd med rattmärket, bl.a. genom dokumentkontroll och fysiska kontroller av utrustningen. Även när det gäller avgifter för marknadskontroll bör det, på samma sätt som är fallet enligt lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar, i lagen föras in ett bemyndigande att meddela föreskrifter om detta. När det gäller *Transportstyrelsens* och *Svensk Sjöfarts* synpunkter avser regeringen att i förordning precisera i vilken utsträckning avgifter för marknadskontrollverksamheten ska tas ut och av vem.

Regeringens förslag: En ekonomisk aktör ska åläggas att betala en sanktionsavgift om den ekonomiska aktören eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vissa skyldigheter i den nya lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Sanktionsavgift ska inte få beslutas för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt ska i fråga om sanktionsavgift bestämmelserna i 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen tillämpas.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att sanktionsavgift ska påföras av den myndighet som utövar marknadskontroll och övrig tillsyn.

Remissinstanserna: *Kronofogdemyndigheten* har inga invändningar. *Föreningen Sveriges Varv* ställer sig negativa till förslagen om sanktionsavgift och anser att avgiftens storlek inte bör överstiga en halv procent av årsomsättningen.

Skälen för regeringens förslag

Direktivet innehåller indirekt krav att införa sanktioner

Direktivet innehåller i sig inga krav att medlemsstaterna ska införa sanktioner för överträdelser av de bestämmelser som genomför direktivet. Indirekt finns dock krav att införa sanktioner, dels för överträdelser av bestämmelserna om rattmärkning, dels för överträdelser som har konstaterats inom ramen för marknadskontrollen.

Enligt artikel 9.4 i direktivet ska användningen av rattmärket omfattas av de allmänna principer som fastställs i artikel 30.1 och 30.3–6 i förordning (EG) nr 765/2008. Vad som sägs i förordningen om CE-märkning ska enligt artikel 9.4 betraktas som en hänvisning till rattmärket. Hänvisningen till artikel 30.6 innebär att medlemsstaterna ska vidta sanktioner för överträdelser av bestämmelserna om rattmärke. Sanktionerna får inbegripa straffrättsliga sanktioner för allvarliga överträdelser. Sanktionerna bör stå i proportion till överträdelsen och effektivt avskräcka från otillbörlig användning av rattmärket.

Enligt artikel 25 i direktivet ska medlemsstaterna genomföra marknadskontroll i enlighet med EU:s rambestämmelser för marknadskontroll som fastställs i kapitel III i förordning (EG) nr 765/2008. Enligt artikel 41 i förordningen ska medlemsstaterna anta regler om vilka sanktioner som ska gälla för ekonomiska aktörer, vilka får inbegripa straffrättsliga sanktioner för allvarliga överträdelser av bestämmelserna i förordningen. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande och får skärpas om den relevanta ekonomiska aktören tidigare har begått en liknande överträdelse av bestämmelserna i förordningen.

De bestämmelser som genomför 1996 års direktiv om marin utrustning är osanktionerade. Transportstyrelsens föreskrifter som genomför direktivet är meddelade med stöd av bemyndiganden i fartygssäkerhetslagen (2003:364) och fartygssäkerhetsförordningen (2003:438). Fartygslagens straffbestämmelser omfattar dock endast redare och befälhavare, dvs. subjekt som inte har några skyldigheter enligt Transportstyrelsens föreskrifter om marin utrustning.

Frågan är således vilka sanktioner som kan anses lämpliga för överträdelse av den nu föreslagna lagens bestämmelser. De ekonomiska aktörer som omfattas av kraven i den föreslagna lagen utgörs i praktiken nästan uteslutande av juridiska personer. Eftersom en sanktionsavgift kan riktas direkt mot den juridiska personen utan krav på att det kan visas att det finns en fysisk person som uppfyller objektiva och subjektiva rekvisit för ansvar, kan en sådan sanktion många gånger ha en mer effektiv avhållande verkan än straff för överträdelse som begås inom ramen för en juridisk persons verksamhet. Vidare har en allmän strävan mot avkriminalisering de senaste decennierna lett till ett ökat användande av sanktionsavgifter som reaktion mot överträdelse. Detta gäller framför allt inom ramen för näringsverksamhet där det ansetts särskilt lämpligt att införa sanktionsavgifter i stället för straff, se för ett aktuellt exempel prop. 2013/14:234.

Inom sjöfartsområdet finns enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg en möjlighet att påföra vattenföroreningsavgift, och enligt barlastvattenlagen (2010:1165) barlastvattenavgift. När det gäller genomförandet av andra produkt direktiv kan nämnas att t.ex. lagen (2011:579) om leksakers säkerhet och lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar samt förslaget till lag om radioutrustning (se prop. 2015/16:93) innehåller möjligheter att påföra sanktionsavgifter. Det förefaller därför lämpligt att det även vid överträdelse av de bestämmelser som genomför det nya direktivet om marin utrustning ska finnas en möjlighet att påföra den ekonomiska aktören sanktionsavgift. Med ekonomiska aktörer avses enligt artikel 2.14 tillverkaren, tillverkarens behöriga representant, importören och distributören. För att tydliggöra vilka som kan påföras sanktionsavgift bör det tas in en definition i lagen av begreppet ekonomisk aktör i enlighet med direktivets bestämmelse.

Sanktionsavgiftssystemets utformning

I fråga om utformningen av systemet för sanktionsavgifter föreslås i promemorian att marknadskontrollmyndigheten ska besluta om sanktionsavgift och att avgiftsskyldigheten bör bygga på strikt ansvar. Som påtalas i promemorian finns inom transportområdet vissa exempel på att en sanktionsavgift påförs direkt av den myndighet som utför tillsyn, se t.ex. den ovan nämnda lagen om åtgärder mot förorening från fartyg och barlastvattenlagen samt förordningen (1998:786) om internationella vägtransporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Genomförandet av direktivet om marin utrustning har dock flera beröringspunkter, inte minst i fråga om sanktioner, med genomförandet av andra harmoniserade produkt direktiv. I 32 § lagen (2011:579) om leksakers säkerhet föreskrivs att en ekonomisk aktör ska åläggas att betala

en sanktionsavgift, om den ekonomiska aktören eller någon som handlar på den ekonomiska aktörens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot bestämmelser i lagen eller i föreskrifter som har meddelats i anslutning till bestämmelser i lagen. Genom hänvisning i lagen tillämpas bestämmelserna om sanktionsavgift i produktsäkerhetslagen (2004:451). Samma ordning har valts i 30 § lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar och har föreslagits bl.a. i fråga om den ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon som syftar till att genomföra de omarbetade EU-direktiven om icke-automatiska vågar och om mätinstrument¹ (se prop. 2015/16:91) och i 16 § förslaget till lag om radioutrustning (se prop. 2015/16:93).

Av 37 § produktsäkerhetslagen framgår att påförande av sanktionsavgift kräver att överträdelsen har skett med uppsåt eller av oaktsamhet och enligt 39 § produktsäkerhetslagen prövas frågor om påförande av sanktionsavgift av förvaltningsrätt efter ansökan av tillsynsmyndigheten. I förarbetena till produktsäkerhetslagen (se prop. 2003/04:121 s. 157 f.) uttalades att bedömningen av överträdelser av olika bestämmelser i produktsäkerhetslagen kan komma att göras på grundval av flera omständigheter av högst varierande karaktär. På grund av detta ansågs det inte möjligt att schablonmässigt ange hur hög sanktionsavgiften för olika överträdelser skulle vara. Av rättssäkerhetsskäl framstod därför en lösning med strikt ansvar inte som lämplig vid överträdelse av lagens bestämmelser. Till detta kom att det kan finnas situationer då en näringsidkare objektivt sett bryter mot lagens bestämmelser trots att denne vidtagit alla skadeförebyggande åtgärder som vid en angiven tidpunkt skäligen kunde begäras, dvs. någon vårdslöshet förekom inte när varan tillhandahölls. Det framstod inte som rimligt att näringsidkaren i en sådan situation skulle drabbas av en sanktionsavgift. Regeringen ansåg mot denna bakgrund att sanktionsavgift skulle dömas ut endast vid uppsåt eller oaktsamhet. Vid införandet av lagen (2011:579) om leksakers säkerhet uttalade regeringen att uppsåt eller oaktsamhet även fortsättningsvis bör vara nödvändiga rekvisit för åläggande av sanktionsavgift (se prop. 2010/11:65 s. 82). Regeringen har gjort samma bedömning vid införandet av lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar (se prop. 2015/16:64 s. 72) samt i förslaget till lag om radioutrustning och förslaget till ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon (se prop. 2015/16: 93 s. 50 och 51 respektive prop. 2015/16:91 s. 10).

Även när det gäller marin utrustning är regeringens bedömning att de skäl som har gjort att det i nu nämnda lagar har införts eller föreslagits krav på subjektivt rekvisit är giltiga även i detta fall. Det bör därför vara en förutsättning för påförandet av sanktionsavgift för överträdelser av bestämmelserna om marin utrustning att överträdelsen skett med uppsåt eller av oaktsamhet. Enligt regeringens uppfattning bör sanktionsavgiften

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/31/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av icke-automatiska vågar och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/32/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av mätinstrument.

Prop. 2015/16:158 därmed, liksom är fallet i de ovan nämnda lagstiftningsärendena, prövas av domstol efter ansökan av marknadskontrollmyndigheten. För en sådan lösning talar också intresset av ett enhetligt genomförande av de harmoniserade produktdirektiven i fråga om det system för sanktioner som väljs. Modellen att hänvisa till bestämmelserna i produktsäkerhetslagen bör därmed också användas i detta lagstiftningsärende.

Överträdelser som omfattas av vitesföreläggande eller vitesförbud

Förelägganden eller förbud kan enligt vad som föreslås ovan förenas med vite. Det finns i princip inte något hinder mot att förena ett föreläggande eller förbud med vite trots att underlåtenhet att vidta den åtgärd som avses med föreläggandet också kan föranleda någon annan sanktion, t.ex. sanktionsavgift. Detta gör att en handling eller underlåtenhet kan komma att omfattas av såväl ett vitesföreläggande eller vitesförbud som en bestämmelse om sanktionsavgift. För att undvika den dubbla sanktion det skulle innebära att döma ut både vite och sanktionsavgift har det i 38 § produktsäkerhetslagen (2004:451) införts en bestämmelse om att avgift inte får dömas ut för åtgärder som omfattas av ett åläggande eller ett förbud som har meddelats vid vite med stöd av lagen (se prop. 2003/04:121 s. 162). En bestämmelse med denna innebörd bör även införas i den föreslagna lagen.

Avgiftens storlek och begränsningar i avgiftsskyldigheten

Enligt artikel 30.6 och 41 i förordning (EG) nr 765/2008 ska sanktionerna vara såväl proportionella som avskräckande.

De överträdelser som har föreslagits kunna bli föremål för sanktionsavgift kan komma att omfatta all slags utrustning för vilken internationella standarder gäller. Utrustningen kan utgöras av allt från mycket enkla, lättroliga och förhållandevis billiga produkter (t.ex. livbojar, flytvästar) till stora, komplexa datorbaserade system som kan placeras ombord i princip endast i samband med fartygets tillverkning. De företag som tillverkar utrustningen är allt från mycket små lokala tillverkare till multinationella koncerner. För att sanktionsavgifterna ska uppfattas som såväl proportionella i förhållande till överträdelsens art som tillräckligt avskräckande i förhållande till företagets storlek och omsättning bör det vara en mycket stor vidd i det belopp som kan påföras.

I 40 § produktsäkerhetslagen finns bestämmelser om att sanktionsavgiften ska fastställas till lägst 5 000 kronor och högst 5 miljoner kronor, dock högst tio procent av näringsidkarens årsomsättning. I förarbetena till produktsäkerhetslagen (se prop. 2003/04:121 s. 159 f.) anges att syftet med sanktionsavgiften inte är att neutralisera den eventuella vinst som näringsidkaren gjort genom att bryta mot reglerna utan att säkerställa att bestämmelserna följs. Skulle avgiften endast kunna fastställas till den nettovinst som näringsidkaren gjort på att tillhandahålla den farliga varan eller tjänsten antogs lagstiftningen inte kunna få den handlingsdirigerande verkan som är avsedd. Regeringen ansåg sammanfattningsvis att sanktionsavgiften skulle anpassas efter motsvarande regler i marknadsföringslagstiftningen när det gäller avgiftens storlek. För att skydda näringsidkare som bedriver verksamhet i liten skala från att i vissa situationer kunna drabbas oskäligt hårt av en sanktionsavgift föreskrevs också

ett maxtak för avgiften. Produktsäkerhetslagens bestämmelser om sanktionsavgifter har därefter tillämpats även vid genomförandet av andra produktdirektiv, se vad som anförts om detta ovan.

Föreningen Sveriges Varv menar att avgiftens storlek inte bör överstiga en halv procent av årsomsättningen. Regeringen anser dock inte att det framkommit några vägande skäl som ger anledning att i detta lagstiftningsärendet föreslå att något annat maxtak för avgiften ska gälla för ekonomiska aktörer än det som gäller enligt ovan nämnda lagar som hänvisar till produktsäkerhetslagens bestämmelser i fråga om sanktionsavgifter. Avgiften bör således fastställas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor, dock högst tio procent av näringsidkarens årsomsättning.

I 41 § produktsäkerhetslagen finns bestämmelser om att det vid fastställande av sanktionsavgift ska tas särskild hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser. I ringa fall ska någon avgift inte tas ut och avgiften får efterges, om det finns synnerliga skäl för det. Även denna bestämmelse bör göras tillämplig vid överträdelser av den föreslagna lagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Bestämmelser i övrigt om sanktionsavgiften och om förfarandet för utdömmande av sanktionsavgift

I 37 § andra stycket produktsäkerhetslagen (2004:451) anges att sanktionsavgifter tillfaller staten. Som nämns ovan prövas enligt 39 § samma lag frågor om påförande av sanktionsavgift av förvaltningsrätt efter ansökan av tillsynsmyndigheten. Ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets tillsynsmyndigheten är belägen. Enligt 42 § får sanktionsavgift bara dömas ut om ansökan har delgetts den som anspråket riktar sig mot inom fem år från det att överträdelsen upphörde. En sanktionsavgift faller bort, om domen inte har kunnat verkställas inom fem år från det att den fick laga kraft. I 43 § anges att sanktionsavgifter ska betalas inom trettio dagar från det att domen har fått laga kraft eller den längre tid som anges i domen. Sanktionsavgifter ska betalas till den myndighet som regeringen bestämmer. Om en avgift inte betalas i rätt tid, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Det finns också en upplysningsbestämmelse om att bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Även dessa bestämmelser bör göras tillämpliga i fråga om sanktionsavgifter avseende marin utrustning.

Sammanfattningsvis bör bestämmelserna i 37 § andra stycket samt 39, 42 och 43 §§ produktsäkerhetslagen gälla även vid överträdelser av lagen om marin utrustning och föreskrifter som meddelas med stöd av lagen.

Regeringens förslag: Marknadskontroll- och tillsynsmyndighetens beslut ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har haft någon invändning mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten kommer att fatta en rad olika beslut med stöd av lagen eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen. Beslut i frågor om certifikat, tillstånd och dispenser kan behöva fattas, se avsnitt 5.3.3 och 5.3.4. Myndigheten får rätt att besluta om förbud eller förelägganden med stöd av bestämmelser i såväl den föreslagna lagen som i artikel 19 förordning (EG) nr 765/2008 men också andra beslut inom ramen för marknadskontrollen och den övriga tillsynen, se avsnitt 5.6. Däri ingår beslut om att ta ut avgift, se avsnitt 5.8.

Dessa beslut, om de i övrigt är överklagbara enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer, bör kunna överklagas. Överklagande bör då ske till allmän förvaltningsdomstol. Den här föreslagna lagen antas föranleda ett mycket litet antal överklaganden, se avsnitt 6. En koncentration av överklagandena till en domkrets bör därför vara godtagbar. I likhet med vad *Domstolsverket* har anfört anser regeringen därför inte att det finns skäl att införa en särskild forumbestämmelse för överklagande av beslut enligt lagen, utan den allmänna forumregeln i 14 § andra stycket lagen om allmänna förvaltningsdomstolar bör vara tillämplig. Enligt gängse ordning bör prövningstillstånd krävas vid överklagande till kammarrätten.

5.11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagen ska träda i kraft den 18 september 2016.
Regeringens bedömning: Det behövs inga övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* hade föredragit om föreskrifterna om vilka krav som den marina utrustningen ska uppfylla och om bedömning av överensstämmelse hade trätt i kraft innan Swedac fattar beslut om att utse anmälda organ inom området.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Ikraftträdande

Enligt artikel 39 ska medlemsstaterna senast den 18 september 2016 anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa direktivet. Bestämmelserna ska tillämpas från och med den 18 september 2016. Regeringen är av uppfattningen att den föreslagna lagen ska träda i

kraft samtidigt som de bestämmelser som genomför direktivet ska börja tillämpas, dvs. den 18 september 2016.

I fråga om bestämmelserna i direktivet som rör anmälda organ har dessa, med stöd av befintliga bemyndigande i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll, genomförts av Swedac genom föreskrifter (STAFS 2015:6). *Swedac* har framfört önskemål om att föreskrifter om vilka krav som den marina utrustningen ska uppfylla och om bedömning av överensstämmelse bör ha trätt i kraft innan Swedac fattar beslut om att utse anmälda organ inom området. I fråga om de krav som marin utrustning ska uppfylla kommer detta att framgå av genomförandeakter i form av kommissionsförordningar, se artikel 35.2 och 35.5. Medlemsstaterna förfogar således inte över när dessa bestämmelser kommer att träda i kraft. Det kan dock påpekas att de nuvarande kraven – som framgår av Transportstyrelsens föreskrifter – ska fortsätta att gälla till dess kommissionsförordningarna träder i kraft, se avsnittet nedan. Även när det gäller förfaranden för bedömning av överensstämmelse är det kommissionen som i genomförandeakter ska ange vilka förfaranden i bilaga II till direktivet som ska användas för en viss marin utrustningsartikel. Någon möjlighet att nu meddela föreskrifter om detta finns alltså inte.

Några övergångsbestämmelser behövs inte

Enligt artikel 40.2 ska de krav och provningsstandarder för marin utrustning som är tillämpliga den 18 september 2016 enligt de bestämmelser i nationell lagstiftning som antagits av medlemsstaterna för att följa direktiv 96/98/EG, fortsätta att gälla tills ikraftträdandet sker av sådana genomförandeakter som avses i artikel 35.2.

Direktiv 96/98/EG är genomfört i Transportstyrelsens föreskrifter. Dessa föreskrifter innehåller bl.a. de krav och provningsstandarder som avses i artikel 40.2 i det nya direktivet. Det är således Transportstyrelsen som ska se till att föreskrifterna upphävs vid ikraftträdandet av genomförandeakter som avser motsvarande krav och provningsstandarder. Någon övergångsbestämmelse för de föreslagna lag- och förordningsändringarna förefaller inte nödvändig eftersom dessa genomförandeakter ska antas i form av kommissionsförordningar (se artikel 35.5) och således inte genomförs i svensk rätt. Detta utesluter inte att det i genomförandeakterna kan komma att anges att utrustning som godkänts enligt det gamla direktivet är godkänd även enligt kraven i det nya direktivet. Även för sådan utrustning som redan är placerad ombord på ett fartyg när det nya direktivet ska börja tillämpas ska det anges i genomförandeakterna vilka krav som ska gälla (se artikel 5.2 och 35.3 samt avsnitt 5.3.2). Inte heller i detta fall finns någon anledning att införa övergångsregler i de föreslagna lag- och förordningsändringarna.

Förslagen i denna proposition syftar till att genomföra direktivet om marin utrustning. Genomförandet av direktivet kräver införandet av vissa bestämmelser på lagnivå, men också bestämmelser på förordnings- och föreskriftsnivå. *Regelrådet* har haft vissa synpunkter på promemorians beskrivning av konsekvenserna för företag. Konsekvensbeskrivningen i propositionen begränsas i huvudsak till att ta upp konsekvenserna till följd av lagen om marin utrustning.

Direktivet är omfattande och detaljerat. Det syftar till fullharmonisering av regleringen av marin utrustning på den inre marknaden. Medlemsstaternas möjligheter att välja mellan egna nationella lösningar vid genomförandet är därmed starkt begränsade. Förslagen går inte utöver vad direktivet kräver och står inte i strid med EU-rätten.

Tillverkare och andra ekonomiska aktörer

De företag som åläggs skyldigheter genom direktivet är tillverkare, importörer och distributörer av marin utrustning. I den mån en tillverkare inte har någon verksamhet lokaliserad inom någon medlemsstats territorium, ska tillverkaren utse en behörig representant som är etablerad i unionen. Direktivet bygger vidare på och utvecklar regelsystemet i direktiv 96/98/EG, som genomförts framför allt genom Transportstyrelsens föreskrifter. Det får förutsättas att de företag som åläggs skyldigheter genom de bestämmelser som genomför det gamla direktivet är väl bekanta med regelverket.

Det finns i dag 94 svenska tillverkare av rattmärkt marin utrustning i Sverige. Tillverkningsföretagens storlek är allt från små företag med ett tiotal anställda till stora med över 1 000 anställda. Dessa har mer än 1 500 olika produkter inrapporterade av anmälda organ i den nuvarande produkt databasen som finns på den av kommissionen tillhandahållna webbplatsen www.mared.org. Databasen är öppen för alla som vill ta del av informationen. I databasen registreras tillverkarens namn med adress, produkt namn, anmält organ och giltighet på certifikat.

I nuläget finns ingen information om antal andra svenska aktörer såsom behöriga representanter, importörer och distributörer som också har ansvar för produkter med EU-försäkran om överensstämmelse. Transportstyrelsen har efter stickprovundersökning fått uppgifter om att antalet distributörer kan uppgå till 120 stycken. Uppgift om dessa företags storlek saknas emellertid.

Såväl 1996 års direktiv som det nya direktivet om marin utrustning kräver att utrustningen genom ett förfarande för bedömning av överensstämmelse visar sig uppfylla kraven i de internationella instrumenten och att tillverkaren eller dennes representant anbringar föreskriven märkning på utrustningen. I detta avseende torde den föreslagna regleringen sålunda inte medföra några större ändringar i kostnadshänseende.

Tillverkare och andra ekonomiska aktörer kommer även att omfattas av marknadskontroll och annan tillsyn, vilket medför kostnader för dessa aktörer enligt de avgifter som kan komma att tas ut för detta. Inom ramen för marknadskontrollen kan myndigheten vidare komma att göra dokumentkontroller och stickprovskontroller av produkter. Detta kan föran-

leda att tillverkaren eller annan ekonomisk aktör får lämna ifrån sig produkter och dokument för kontroll.

Förslagen bedöms inte ha några konkurrenspåverkande effekter eller påverkan på företag i andra avseenden.

Kraven i direktivet gäller lika oavsett storleken på de berörda ekonomiska aktörerna. Det har inte tagits någon särskild hänsyn till små företag, eftersom reglerna är lika för alla inom unionen och det inte är möjligt att på nationell nivå införa särskilda lättnader för små företag.

Anmälda organ

Inom ramen för direktivet 96/98/EG finns i dag ett anmält organ i Sverige, SP Sverige Tekniska Forskningsinstitut, som har ca 1 500 anställda. Den som vill bli ett anmält organ under direktiv 2014/90/EU anmäler detta till Swedac, som beslutar om och anmäler organ till den Europeiska kommissionen.

Transportstyrelsen

Direktivet innehåller regler som ställer högre krav på marknadskontrollen jämfört med dagens direktiv. Uppgifterna att utöva marknadskontroll och utföra övrig tillsyn medför därför ytterligare arbete och kostnader jämfört med förhållandena enligt det nu gällande direktivet. Transportstyrelsen beräknar preliminärt att kostnaderna för marknadskontroll och tillsyn av marin utrustning kan komma att uppgå till upp emot 2 000 000 kronor per år. Förslagen i avsnitt 5.8 innebär att avgifter kommer att kunna tas ut för Transportstyrelsens ärendehandläggning, marknadskontroll och övriga tillsyn. Som anges i nämnda avsnitt avser regeringen att i förordning precisera i vilken utsträckning avgifter för marknadskontrollverksamheten ska tas ut och av vem. Avgifterna redovisas enligt de principer som gäller för Transportstyrelsens finansiering mot inkomsttitel. De ökade kostnaderna bedöms rymmas inom befintliga ram på Transportstyrelsens förvaltningsanslag.

Polismyndigheten

I avsnitt 5.6.3 har föreslagits att Polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs när marknadskontrollmyndigheten vidtar åtgärder. Behov av att tillkalla Polismyndighetens hjälp får antas uppstå endast i undantagsfall, möjligen högst ett par gånger per år. I de fall detta kan bli aktuellt bör det kunna hanteras inom Polismyndighetens befintliga ramar.

Domstolarna

Förslagen i 5.10 innebär att de allmänna förvaltningsdomstolarna kan få hantera överklaganden enligt den nya lagen. Detta gäller t.ex. beslut i frågor om certifikat, tillstånd och dispenser, förelägganden eller förbud, beslut som fattas inom ramen för marknadskontroll och tillsyn, inklusive avgifter. Redan idag är det möjligt att till allmän förvaltningsdomstol överklaga sådana beslut som meddelas enligt de föreskrifter som genomför 1996 års direktiv om marin utrustning. Någon marknadskontroll har dock i praktiken knappast skett enligt den nuvarande regleringen. Det är därför mycket svårt att bedöma i vilken omfattning den marknadskontroll

Prop. 2015/16:158 och övriga tillsyn som nu ska ske kommer att leda till överklaganden. En rimlig slutsats är dock att det inte bör uppstå mer än ett mycket litet antal överklaganden till domstolarna varje år, gissningsvis högst en handfull, och förmodligen färre än så.

I lagen föreslås vidare att frågor om påförande av sanktionsavgift prövas av förvaltningsrätt efter ansökan av marknadskontrollmyndigheten. Ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets marknadskontrollmyndigheten är belägen. Någon sådan möjlighet finns inte enligt den nuvarande regleringen. Som anges i lagen är emellertid sanktionsavgiften subsidiär i förhållande till ett vitesföreläggande. Det saknas därför anledning att tro att ansökning om påförande av sanktionsavgift kommer att förekomma i någon större utsträckning. Sammanfattningsvis bedöms att den föreslagna lagen kan komma att innebära högst en marginell ökning av antalet mål i förvaltningsdomstolarna. Eventuella kostnadsökningar som kan uppstå till följd av förslaget bör kunna hanteras inom befintliga ramar.

Slutanvändare

Svenska redare och deras besättningar, som införskaffar och som är slutanvändare av typgodkänd rattmärkt utrustning kommer på lång sikt att påverkas av det nya direktivet. Redare och deras fartyg kommer att påverkas till viss del genom Transportstyrelsens marknadskontroller. Dessa kontroller kan göras på utrustning som finns ombord men ska begränsas till sådana undersökningar som kan utföras samtidigt som utrustningen förblir fullt fungerande.

Transportstyrelsen har i avsnitt 5.8 föreslagits få ett bemyndigande att ta ut avgifter för myndighetens ärendehandläggning enligt lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Myndighetens arbete med att utfärda certifikat för utrustning som placeras ombord och som är teknisk innovation, utrustning för provning eller utvärdering samt utrustning som sätts ombord under exceptionella omständigheter enligt artiklarna 30–32 kan därför avgiftsbeläggas.

Enligt Transportstyrelsens tillsynssystem SITS är antal svenska certifierade fartyg enligt internationella konventioner 132 stycken som har krav på rattmärkt marin utrustning. Nationella fartyg som inte omfattas av internationella konventioner och certifierade är 839. Även dessa 839 fartyg har rattmärkt utrustning ombord. Dessutom finns 4 650 svenska fartyg (mestadels båtar) som är registrerade men i dag inte är certifikatspliktiga men kan ha rattmärkt utrustning ombord.

Övrigt

Förslagen har inte någon konsekvens för jämställdheten eller miljön. Eftersom direktivet syftar till att bl.a. förebygga föroreningar till sjöss genom enhetlig tillämpning av internationella normer om hur marin utrustning ska tillverkas och kontrolleras bör man kunna utgå från att effekterna av lagen bör bli allmänt sett positiva ur en miljösynpunkt.

Förslaget till lag om marin utrustning

Allmänna bestämmelser

Syfte

1 § Denna lag syftar till att förbättra sjösäkerheten och förebygga föroreningar till sjöss genom krav på hur marin utrustning ska vara tillverkad och kontrollerad. Lagen syftar också till att säkerställa den fria rörligheten för sådan utrustning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Paragrafen anger lagens syfte och motsvarar i princip innehållet i artikel 1 i direktivet.

Lagen reglerar den marina utrustningen i sig, dvs. vilka krav utrustningen ska uppfylla och hur den ska kontrolleras. Vilken utrustning som ska finnas ombord på ett fartyg regleras i andra regelverk, nämligen lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, fartygssäkerhetslagen (2003:364) och barlastvattenlagen (2009:1165) eller i föreskrifter meddelade med stöd av de lagarna. Barlastvattenlagen har dock ännu inte trätt i kraft.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.1 och 5.2.

Uttryck i lagen

2 § I denna lag betyder

1. *distributör*: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller marin utrustning på marknaden,

2. *ekonomisk aktör*: tillverkaren, tillverkarens behöriga representant, importören och distributören,

3. *EU-fartyg*: fartyg som för flagg från en stat inom EES och som omfattas av någon av de internationella konventionerna,

4. *importör*: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom EES och tillhandahåller marin utrustning från ett tredjeland på EES-marknaden,

5. *internationella konventioner*: följande konventioner, samt därtill hörande protokoll och koder med obligatorisk tillämpning, som antagits under överinseende av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) och som trätt i kraft och fastställer särskilda krav för flaggstatens godkännande av utrustning avsedd att placeras ombord på fartyg:

– 1972 års konvention om internationella regler till förhindrande av kollisioner till sjöss (COLREG),

– 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (MARPOL),

– 1974 års konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (SOLAS),

6. *marin utrustning*: utrustning som avses i 3 §,

7. *tillbakadragande*: åtgärd för att förhindra att marin utrustning i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden,

8. *tillhandahållande på marknaden*: all tillförsel av marin utrustning på EES-marknaden i samband med kommersiell verksamhet, antingen mot betalning eller kostnadsfritt,

9. *tillverkare*: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller som låter konstruera eller tillverka marin utrustning och saluför denna utrustning, i eget namn eller under eget varumärke,

10. *utsläppande på marknaden*: första gången då marin utrustning görs tillgänglig på EES-marknaden,

11. *återkallelse*: åtgärd för att dra tillbaka marin utrustning som redan har placerats ombord på EU-fartyg eller inköpts i avsikt att placeras ombord på sådana fartyg.

Paragrafen innehåller ordförklaringar och genomför delar av artikel 2. Punkterna 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10 och 11 är likalydande med motsvarande definitioner i direktivet med den justering i tillämpliga punkter som följer av att direktivet kommer att införlivas med EES-avtalet. *Punkterna 1, 4, 8 och 10* har behandlats i avsnitt 5.5.2, *punkten 2* i avsnitt 5.9, *punkterna 3, 5 och 6* i avsnitt 5.2, *punkterna 7 och 11* i avsnitt 5.4.4 och *punkten 9* i avsnitt 5.4.1.

Tillämpningsområde

3 § Denna lag gäller för utrustning som är placerad eller är avsedd att placeras på ett EU-fartyg, om det enligt de internationella konventionerna krävs att den stat vars flagga fartyget för godkänner utrustningen.

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde. Lagen tillämpas såväl på marin utrustning som är placerad som utrustning som är avsedd att placeras på ett EU-fartyg. Ett EU-fartyg är enligt definitionen i 2 § ett fartyg som för flagg från en stat inom EES och som omfattas av någon av de internationella konventionerna. Vilka internationella konventioner som avses anges i 2 §. Det är endast utrustning som enligt någon av konventionerna kräver ett godkännande av en behörig myndighet i den stat vars flagga fartyget för som omfattas av tillämpningsområdet. Det kan förekomma att utrustning som enligt de internationella konventionerna ska finnas ombord inte behöver godkännas av flaggstatens myndighet. Lagen är i så fall inte tillämplig på den utrustningen. Direktivet innehåller inte någon inskränkning av det geografiska tillämpningsområdet. Det innebär att lagen som utgångspunkt ska tillämpas på utrustning som är eller ska placeras på EU-fartyg oavsett var fartygen befinner sig, se också artikel 3.1 sista momentet i direktivet. Dock kan allmänna folkrättsliga principer om gränserna för en stats jurisdiktion leda till att lagen inte kan tillämpas i vissa fall.

Paragrafen, som genomför artikel 3.1, har behandlats i avsnitt 5.2.

Krav på marin utrustning

Allmänna krav

4 § Marin utrustning ska uppfylla de krav som framgår av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU av den 23 juli 2014 om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG och av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillfälliga krav på marin utrustning.

I paragrafens *första stycke* anges att de krav som den marina utrustningen ska uppfylla är de som framgår av direkt tillämpliga rättsakter som har

meddelats med stöd av direktivet. Enligt artikel 35.2 i direktivet ska kommissionen i genomförandeakter ange vilka utformnings-, konstruktions- respektive prestandakrav och provningsstandarder i de internationella instrumenten som ska uppfyllas. Dessa genomförandeakter ska enligt artikel 35.5 antas i form av kommissionsförordningar. Därutöver har kommissionen enligt artiklarna 8.2, 8.3 och 27.6 andra stycket möjlighet att genom delegerade akter anta tillfälliga harmoniserade tekniska specifikationer, krav och provningsstandarder. Om det i sådana delegerade akter i form av förordningar antas krav som ska tillämpas av de berörda ekonomiska aktörerna ska utrustningen även uppfylla dessa krav. I paragrafen används en s.k. dynamisk hänvisning till direktivet.

Genom *andra stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om tillfälliga krav på marin utrustning. Bemyndigandet är avsett att utnyttjas i den mån kommissionen med stöd av artiklarna 8.2, 8.3 eller 27.6 andra stycket antar delegerade akter innehållande harmoniserade standarder, krav och provningsstandarder och den delegerade akten är ett direktiv eller beslut som ska genomföras i nationell rättsordning.

Paragrafen, som genomför artiklarna 4.1, 4.4, 8.2, 8.3 och 27.6 andra stycket, har behandlats i avsnitt 5.3.1.

Utrustning ombord på EU-fartyg

5 § Marin utrustning ska uppfylla de krav som gäller vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord på ett EU-fartyg, om inte annat följer av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU.

Bestämmelsen i paragrafen innebär enligt huvudregeln att när utrustning placeras ombord på ett EU-fartyg är det de krav som då gäller som ska uppfyllas. Detta innebär att utrustning som har godkänts innan den placeras ombord kan vara otillåten att placera ombord om det vid den senare tidpunkten gäller andra krav på utrustningen.

De genomförandeakter som kommissionen ska meddela enligt artikel 35.2 och som anger vilka krav och provningsstandarder som marin utrustning ska uppfylla kommer enligt vad som anges i artikeln även fastställa de datum från och med vilka kraven och provningsstandarderna ska tillämpas, inbegripet datumen för utsläppande på marknaden och placering ombord. Detta innebär också att senaste datum för utsläppande på marknaden respektive ombordplacering för marin utrustning som tillverkats enligt äldre krav kommer att framgå. Direktivet medger vidare att kommissionen enligt artikel 35.3 antar genomförandeförordningar som innebär att befintlig utrustning som redan placerats ombord, och vid det tillfället var godkänd, kan behöva uppfylla eventuella nya krav, se också artikel 5.2 i direktivet. I paragrafen används en s.k. dynamisk hänvisning till direktivet.

Paragrafen, som genomför artiklarna 4.1 och 5.2, har behandlats i avsnitt 5.3.2. Hänvisningstekniken kommenteras i avsnitt 5.3.1.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för marin utrustning ombord på fartyg som tidigare inte har varit EU-fartyg meddela föreskrifter om krav på sådan utrustning och om krav på certifikat som visar att utrustningen uppfyller de kraven.

I paragrafen ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter för marin utrustning ombord på fartyg som inte tidigare har omfattats av lagen om det sker någon förändring av fartyget som gör att utrustningen omfattas av lagen. En sådan förändring kan ske i två situationer. Det kan ske på det sätt som anges i artikel 7.1, dvs. när ett fartyg som inte är ett EU-fartyg ska överföras till en medlemsstats flagg. Vid sådan inflaggning till ett register i en medlemsstat från ett register i tredje land måste den mottagande medlemsstaten enligt artikel 7.1 inspektera om fartygets utrustning är rattmärkt eller kan anses vara likvärdig med rattmärkt utrustning. Paragrafen ger då en möjlighet att meddela föreskrifter om vilka krav som ska gälla för utrustning ombord på sådana fartyg. En förändring av förhållandena rörande fartyget som innebär att utrustningen ombord plötsligt omfattas av lagen kan också ske i ett annat fall. Om ett fartyg som i och för sig är registrerat i det svenska fartygsregistret ändrar trafikmönster från att enbart ha gått i nationell trafik till att gå i internationell trafik kommer det att omfattas av någon av de internationella konventionerna, vilket i sin tur innebär att fartyget kommer att utgöra ett EU-fartyg. Paragrafen ger då en motsvarande möjlighet att meddela föreskrifter om vilka krav som ska gälla för utrustning ombord på sådana fartyg.

Paragrafen, som genomför artikel 7.2 och 7.4, har behandlats i avsnitt 5.3.3.

Undantag

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen och om krav på certifikat som visar att utrustningen har beviljats undantag. Den myndighet som regeringen bestämmer får vidare i enskilda fall besluta om sådana undantag och utfärda certifikat som visar att utrustningen har beviljats undantag.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande, som gör det möjligt att under vissa förhållanden tillåta användning av utrustning som inte är försedd med rattmärke. Enligt direktivet kan flaggstaten på vissa villkor tillåta att sådan utrustning placeras ombord på EU-fartyg. I regel ska ett certifikat för utrustningen utfärdas, som alltid ska förvaras tillsammans med utrustningen och som innehåller restriktioner eller andra bestämmelser om utrustningens användning. Undantag kan ges för att möjliggöra tekniska innovationer, för att prova eller utvärdera viss utrustning eller för att tillåta att icke-rattmärkt utrustning i vissa fall används när rattmärkt utrustning inte finns att tillgå. Paragrafen, som genomför delar av artiklarna 30–32, har behandlats i avsnitt 5.3.4.

Teknisk dokumentation och bedömning av överensstämmelse m.m.

8 § Tillverkaren ska utarbeta teknisk dokumentation avseende den marina utrustningen och se till att det görs en bedömning av om utrustningen stämmer överens med kraven enligt 4 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om teknisk dokumentation och om förfarandet vid bedömning av överensstämmelse.

Enligt *första stycket* ska tillverkaren utarbeta teknisk dokumentation och se till att det görs en bedömning av om utrustningen stämmer överens med kraven. Tillverkaren har alltså ansvaret för att en bedömning av överensstämmelse kommer till stånd. Detta sker genom att kontakta ett s.k. anmält organ. Tillverkaren kan inte själv utföra själva bedömningen. Av artikel 15.2 följer att kommissionen i genomförandeakter ska ange vilka förfaranden för bedömning av överensstämmelse som kan användas för olika typer av marin utrustning.

Med stöd av bemyndigandet i *andra stycket* kan föreskrifter meddelas som genomför direktivets krav på ekonomiska aktörer när det gäller teknisk dokumentation och bedömning av överensstämmelse. Enligt artikel 12.4 ska tillverkarna bevara den tekniska dokumentationen under åtminstone tio år efter det att rattmärket anbringats. Bilaga II till direktivet innehåller detaljerade bestämmelser om olika förfaranden för bedömning av överensstämmelse och om den tekniska dokumentationen.

Paragrafen, som genomför artiklarna 4.2, 12.2, 12.4, 15.1, 15.2 och bilaga II i direktivet, har behandlats i avsnitt 5.4.1.

9 § Vid serietillverkning av marin utrustning ska tillverkaren se till att det finns rutiner som säkerställer att utrustningen fortsätter att överensstämma med kraven enligt 4 §. Om det är nödvändigt, ska tillverkaren se till att en ny bedömning av överensstämmelse utförs.

Paragrafen, som genomför artikel 12.5, har behandlats i avsnitt 5.4.1.

EU-försäkran om överensstämmelse

10 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att den marina utrustningen uppfyller kraven enligt 4 § ska tillverkaren upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse. Tillverkaren ansvarar därmed för att utrustningen överensstämmer med kraven.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om EU-försäkran om överensstämmelse.

Om bedömningen av överensstämmelse har visat att utrustningen uppfyller kraven ska tillverkaren upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse, i vilken det ska försäkras att kraven är uppfyllda. Paragrafens *första stycke* genomför artiklarna 12.3 och 16.3 i de delar som avser EU-försäkran om överensstämmelse. Paragrafens *andra stycke* genomför punkterna 1–2 och 4–5 i artikel 16. Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.4.1.

11 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att den marina utrustningen uppfyller kraven enligt 4 § ska tillverkaren förse utrustningen med ett märke (rattmärke), om inte annat följer av föreskrifter meddelade med stöd av 12 §. Endast marin utrustning som uppfyller kraven får förses med rattmärke.

Bestämmelserna i artikel 30.1 och 30.3–5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 ska tillämpas på rattmärket. Varje hänvisning till CE-märkningen i den artikeln ska betraktas som en hänvisning till rattmärket.

Marin utrustning som har visat sig överensstämma med kraven ska rattmärkas. Utformningen av rattmärket framgår av bilaga I till direktivet. Europeiska kommissionen kan dock enligt artikel 11 i direktivet komma att anta delegerade akter med bestämmelser om att viss marin utrustning kan märkas elektroniskt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har därför i 12 § bemyndigats att meddela föreskrifter om elektronisk märkning. Om det av sådana föreskrifter framgår att elektroniskt rattmärke kan användas i stället för det sedvanliga rattmärket på viss marin utrustning, utgör detta en grund för undantag från kravet i denna paragraf att anbringa sådant rattmärke.

Användningen av rattmärket omfattas av de allmänna principer som fastställs i artikel 30.1 och 30.3–5 om CE-märkningen i förordning (EG) nr 765/2008. Artikelns hänvisning till CE-märkningen ska betraktas som en hänvisning till rattmärket. Artikel 30.1 i förordningen anger att CE-märkningen endast får anbringas av tillverkaren eller tillverkarens representant. Artikel 30.3 anger att tillverkaren, genom att anbringa eller låta anbringa CE-märkningen, visar att han eller hon tar ansvaret för att produkten överensstämmer med alla tillämpliga krav. Artikel 30.4 anger att CE-märkningen ska vara den enda märkningen som intygar att produkten överensstämmer med tillämpliga krav. Enligt artikel 30.5 ska det vara förbjudet att på produkter anbringa märkning, symboler och inskriptioner som kan vara vilseledande för tredje part i fråga om CE-märkets innebörd eller utformning. Mot bakgrund av att bestämmelsen i andra stycket genomför direktivets hänvisning till förordning (EG) nr 765/2008 är det ändamålsenligt att även den svenska lagtextens hänvisning till förordningen är dynamisk, dvs. avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Paragrafen, som genomför artikel 9.1–2 och 9.4, samt artikel 12.1 och 12.3 i de delar som avser rattmärket, har behandlats i avsnitt 5.4.2.

Elektroniskt rattmärke

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om elektronisk märkning av marin utrustning.

Paragrafen ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om elektroniskt rattmärke. Avsikten är att sådana föreskrifter endast ska meddelas om kommissionen genom sådana delegerade akter som kan antas enligt artikel 11.3 anger att vissa marina utrustningsartiklar kan komma i fråga för elektronisk märkning. Om de delegerade akterna är i form av direktiv eller beslut kan före-

skrifter meddelas för att genomföra dem. Föreskrifter kan vidare meddelas för att ange när elektroniska märken kan ersätta eller komplettera det sedvanliga rattmärket och vad som i övrigt ska gälla för den elektroniska märkningen.

Paragrafen, som genomför artikel 11.1 sista meningen, 11.3 och 11.5–6, har behandlats i avsnitt 5.4.2.

Spårbarhetsmärkning av marin utrustning och tillhandahållande av dokumentation och information

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om spårbarhetsmärkning av marin utrustning och om tillhandahållande av bruksanvisningar och annan dokumentation och information.

Med stöd av paragrafens bemyndigande kan det meddelas föreskrifter som genomför direktivets bestämmelser om hur marin utrustning ska märkas (utöver rattmärket). Hit hör att marin utrustning ska vara försedd med typnummer, partinummer, serienummer eller annan identifieringsmärkning och med kontaktuppgifter m.m. till tillverkare och importörer. Vidare kan föreskrifter meddelas som genomför direktivets krav på att marin utrustning ska åtföljas av bruksanvisningar, säkerhetsinformation m.m. och att de ekonomiska aktörerna på begäran av behöriga myndigheter ska tillhandahålla olika sorters dokumentation och information.

Bestämmelsen, som genomför artiklarna 12.6–8, 12.10, 14.1–2 och 14.4 behandlas i avsnitt 5.4.3

Åtgärder vid bristande överensstämmelse

14 § En tillverkare som anser eller har skäl att tro att marin utrustning som tillverkaren har försett med rattmärket inte överensstämmer med kraven enligt 4 § ska omedelbart vidta de åtgärder som krävs för att få utrustningen att överensstämma med kraven eller om så är lämpligt dra tillbaka eller återkalla den från marknaden.

Om den marina utrustningen utgör en risk ska tillverkaren omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter.

Paragrafens *första stycke* innehåller krav på tillverkaren att kontrollera och vidta åtgärder om denne anser eller har skäl att tro att rattmärkt utrustning inte överensstämmer med föreskrivna krav. Vad som avses med återkallelse och tillbakadragande definieras i 2 §. I *andra stycket* anges att om produkten utgör en risk ska tillverkaren omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter. Med risk torde i första hand avses risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön, jfr t.ex. artikel 26.1 i direktivet. Kravet på att underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter bör rimligen inte innebära att tillverkaren alltid ska underrätta samtliga marknadskontrollmyndigheter i samtliga medlemsländer. I första hand bör marknadskontrollmyndigheterna i de länder där tillverkaren kan anta att utrustningen finns för försäljning underrättas.

Paragrafen, som genomför artikel 12.9, har behandlats i avsnitt 5.4.4.

Behörig representant

15 § Om tillverkaren inte har någon verksamhet lokaliserad i territoriet i någon EES-stat ska tillverkaren genom skriftlig fullmakt utse en behörig representant. Den behöriga representanten ska vara etablerad inom EES.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de krav som den skriftliga fullmakten ska uppfylla, och
2. de uppgifter som den behöriga representanten ska utföra.

Tillverkaren ska under de förhållanden som anges i paragrafen utse en behörig representant. Representanten ska vara etablerad inom EES och ska enligt en skriftlig fullmakt ha rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilda uppgifter. Vad som avses med att tillverkaren inte har någon verksamhet lokaliserad i territoriet i någon medlemsstat får överlämnas till rättstillämpningen. Paragrafen, som genomför artiklarna 2.11 och 13, har behandlats i avsnitt 5.5.1.

Importörer och distributörer

16 § Om en importör eller en distributör i eget namn eller under eget varumärke släpper ut marin utrustning på marknaden eller placerar marin utrustning ombord på ett EU-fartyg, övertar importören eller distributören tillverkarens skyldigheter enligt denna lag, föreskrifter meddelade i anslutning till lagen och direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU. Detsamma gäller för en importör eller distributör som ändrar marin utrustning som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämelsen med kraven enligt 4 § kan påverkas.

I paragrafen finns bestämmelser om att tillverkarens skyldigheter övertas av distributören eller importören i vissa fall. Det gäller när dessa tillhandahåller marin utrustning i eget namn eller under eget varumärke eller under dessa förhållanden placerar marin utrustning ombord på ett EU-fartyg. Detsamma gäller om importören eller distributören ändrar utrustningen så att överensstämelsen med kraven kan påverkas. De skyldigheter som övertas är sådana som framgår av lagen, föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktivet. Skyldigheter för ekonomiska aktörer kan framgå t.ex. av de genomförandeakter som kan meddelas enligt artikel 11.4 och av delegerade akter enligt artikel 15.2. I paragrafen används en s.k. dynamisk hänvisning till direktivet.

Paragrafen, som genomför artikel 14.3, har behandlats i avsnitt 5.5.2. Hänvisningstekniken kommenteras i avsnitt 5.3.1.

Marknadskontroll och övrig tillsyn

Marknadskontroll- och tillsynsmyndigheter

17 § Regeringen bestämmer vilken eller vilka myndigheter som ska utöva marknadskontroll av marin utrustning och i övrigt utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Bestämmelser om marknadskontroll finns i artiklarna 15–29 i förordning (EG) nr 765/2008.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om marknadskontroll och övrig tillsyn.

Prop. 2015/16:158

Enligt *första stycket* utser regeringen en eller flera myndigheter som ska utöva marknadskontroll över marin utrustning. Mot bakgrund av att lagen även innehåller bestämmelser som inte i direktivets mening utgör marknadskontroll anger paragrafen vidare att regeringen utser den eller de myndigheter som i övrigt ska utöva tillsyn över att lagen och föreskrifter meddelade i anslutning till lagen följs.

I *andra stycket* finns en upplysning om att bestämmelser om marknadskontroll finns i artiklarna 15–29 i förordning (EG) nr 765/2008. Eftersom det är fråga om en upplysningsbestämmelse anges endast EU-förordningens namn och inte vilken lydelse av den som det hänvisas till (dynamisk hänvisning). I de angivna artiklarna anges befogenheter som marknadskontrollmyndigheterna behöver för marknadskontrollen och kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden.

Genom bemyndigandet i *tredje stycket* kan ytterligare föreskrifter om marknadskontroll och övrig tillsyn meddelas.

Paragrafen, som genomför artiklarna 7.1, 7.4, 25, 30.6, 32.4. och 32.7, har behandlats i avsnitt 5.6.1 och 5.6.2.

Hjälp från Polismyndigheten

18 § På begäran av en marknadskontrollmyndighet ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs när myndigheten vidtar åtgärder enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Paragrafen kompletterar artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008. Artikel 19 innehåller direkt tillämpliga bestämmelser som riktar sig till marknadskontrollmyndigheten. Hjälp från Polismyndigheten får begäras i situationer där det finns ett verkligt behov av polismans särskilda befogenheter att använda våld. Så kan exempelvis vara fallet om en ekonomisk aktör vägrar att släppa in marknadskontrollmyndigheten i sina lokaler. Exempel på synnerliga skäl kan vara att det finns en överhängande risk att utrustning eller dokument kommer att förstöras och man inte kan avvakta med att verkställigheten löses på annat sätt. I paragrafen är hänvisningen till förordning (EG) nr 765/2008 utformad på så sätt att den avser artikeln i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.6.3.

Förelägganden och förbud

19 § Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn får meddela de förelägganden och förbud som behövs och i övrigt vidta de åtgärder som behövs

1. för att denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU ska följas,

Prop. 2015/16:158 2. om utrustning som uppfyller kraven enligt denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen ändå utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön.

Av *första punkten* framgår att marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten har rätt att meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen samt direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktivet ska följas. Marknadskontroll- och tillsynsmyndigheten har vidare en rätt att även på annat sätt än genom föreläggande eller förbud vidta de åtgärder som behövs. I paragrafen används en s.k. dynamisk hänvisning till direktivet. Genom *andra punkten* blir det möjligt att meddela förelägganden och förbud också i fråga om utrustning som uppfyller föreskrivna krav, om utrustningen utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön.

Paragrafen genomför artiklarna 5.2, 7.3, 12.10, 14.2 och 14.4, 26.1 första och andra stycket, 26.4 första stycket, 26.8, 27.4, 28.1, 29, 30.6 och 32.4. Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.6.4. Hänvisningstekniken kommenteras i avsnitt 5.3.1.

20 § Ett föreläggande eller förbud enligt 19 § eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Utgångspunkten är att förbud och förelägganden ska förenas med vite, men bestämmelsen ger marknadskontrollmyndigheten möjlighet att i det enskilda fallet avstå från att förelägga vite. Ett exempel på en sådan situation är när det står klart att ett föreläggande eller ett förbud kommer att följas.

I paragrafen är hänvisningen till förordning (EG) nr 765/2008 utformad på så sätt att den avser artikeln i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning. Detta har kommenterats i avsnitt 5.6.3.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.6.5.

21 § Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn får bestämma att dess beslut enligt 19 § och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska gälla omedelbart.

Om marknadskontrollmyndigheten konstaterar att det finns förutsättningar för ett föreläggande eller förbud t.ex. på grund av att en marin utrustningsartikel innebär en risk för sjösäkerheten eller miljön finns i regel ett behov av att beslutet genast blir gällande. Verkställigheten av ett sådant beslut bör inte kunna förhållas i avvaktan på prövningen av ett överklagande. Även i frågan om marknadskontrollmyndighetens beslut enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 kan det finnas behov av omedelbar verkställighet, t.ex. i samband med att marknadskontrollmyndigheten ålägger en ekonomisk aktör att lämna vissa upplysningar och handlingar som behövs för marknadskontrollen.

I paragrafen är hänvisningen till förordning (EG) nr 765/2008 utformad på så sätt att den avser artikeln i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning. Detta har kommenterats i avsnitt 5.6.3.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.6.5.

22 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för ärendehandläggning, marknadskontroll och övrig tillsyn enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt om avgifter för marknadskontroll enligt förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Paragrafen möjliggör att ta ut avgifter för såväl ärendehandläggning som marknadskontroll och övrig tillsyn. Den ärendehandläggning som avses är t.ex. prövningar om undantag enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § och utfärdande av certifikat enligt 6 §.

I paragrafen är hänvisningen till förordning 765/2008 utformad på så sätt att den avser artikeln i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning. Detta har kommenterats i avsnitt 5.6.3.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.8.

Sanktionsavgift

23 § En ekonomisk aktör ska åläggas att betala en sanktionsavgift, om den ekonomiska aktören eller någon som har handlat på den ekonomiska aktörens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot

1. 10 eller 11 § eller mot föreskrifter meddelade i anslutning till dessa bestämmelser,

2. föreskrifter meddelade med stöd av 6, 7, 12 eller 13 §, eller

3. beslut meddelade med stöd av 7 § andra meningen.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt ska i fråga om sanktionsavgift 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451) tillämpas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sanktionsavgift vid vissa överträdelser. Sanktionsavgifter finns på angränsande områden, t.ex. i lagen (2011:579) om leksakers säkerhet och lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar. Paragrafen har utformats med motsvarande bestämmelser i dessa lagar som förebild.

Första stycket innebär att överträdelser av de angivna bestämmelserna kan medföra att en sanktionsavgift påförs. Det är de ekonomiska aktörerna som kan påföras sanktionsavgift. Definitionen av ekonomisk aktör finns i 2 §. Den ekonomiska aktören ansvarar också för överträdelser orsakade av den som handlar på den ekonomiska aktörens vägnar. Utöver att sanktionsavgift kan åläggas vid överträdelser av lagens bestämmelser eller föreskrifter meddelade i anslutning till lagen kan sanktionsavgift komma att utgå i den mån en ekonomisk aktör eller den som handlat på dennes vägnar t.ex. har brutit mot sådana villkor som ställts upp avseende marin utrustning som beviljats undantag. När det gäller uppräkningsdelen av bestämmelser som vid överträdelser kan föranleda att sanktionsavgift ska påföras har *Lagrådets* synpunkt beaktats. Mot bakgrund av att 11 § andra stycket anger att bestämmelserna om CE-märkning i förordning (EG) nr 765/2008 ska tillämpas på rattmärket kan sanktionsavgift åläggas också vid överträdelser av dessa bestämmelser.

I *andra stycket* finns ett undantag från bestämmelsen om att en överträdelse ska medföra sanktionsavgift. Detta gäller när överträdelsen omfattas av ett meddelat vitesförbud eller vitesföreläggande. Det är tillräckligt att myndigheten har fattat ett beslut som är förenat med vite för att förbudet mot sanktionsavgift ska gälla. Det krävs således inte att vite också har blivit utdömt eller inbetalt.

Genom hänvisningen i *tredje stycket* ska vissa av produktsäkerhetslagens regler om sanktionsavgift tillämpas. Det gäller bestämmelserna om att avgiften tillfaller staten (37 § *andra stycket*), om var och av vem ansökan får göras (39 §), om avgiftens storlek (40 och 41 §§), om preskription (42 §) och om betalning av sanktionsavgifter (43 §). Av hänvisningen till 39 § produktsäkerhetslagen följer att frågor om åläggande av sanktionsavgift prövas av allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av marknadskontrollmyndigheten, jfr prop. 2010/11:65 s. 83 och prop. 2015/16:64 s. 88.

Paragrafen, som genomför artiklarna 9.4 och 25, har behandlats i avsnitt 5.9.

Tystnadsplikt

24 § Den som har tagit befattning med ett ärende som gäller marknadskontroll eller övrig tillsyn enligt denna lag får inte obehörigen röja eller utnyttja vad denne har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Paragrafen, som genomför artikel 25.1 och kompletterar artikel 19.5 i förordning (EG) nr 765/2008, har behandlats i avsnitt 5.7.

Överklagande

25 § Beslut enligt denna lag och enligt föreskrifter meddelade med stöd av lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen regleras överklagande av marknadskontroll- och tillsynsmyndighetens beslut enligt lagen och föreskrifter meddelade med stöd av lagen. De beslut som förutses främst komma att avses är beslut i frågor om certifikat, tillstånd och dispenser enligt 6 och 7 §§, förelägganden eller förbud enligt 19 §, beslut som fattas inom ramen för marknadskontrollen och tillsynen enligt de föreskrifter som får meddelas med stöd av 17 § *tredje stycket* och 22 §. Att marknadskontrollmyndighetens beslut med stöd av förordning (EG) nr 765/2008 kan överklagas, i den mån besluten innebär åligganden för ekonomiska aktörer, följer av allmänna förvaltningsrättsliga principer och de allmänna reglerna om överklagande i förvaltningslagen (1986:223) och behöver inte anges i lagen, se prop. 2010/11:65 s. 84 och 115 och prop. 2015/16:64 s. 73 och 89.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.10.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/90/EU
av den 23 juli 2014
om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG
(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 100.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Sjöfartens globala dimension innebär att Europeiska unionen måste tillämpa och stödja det internationella regelverket för sjösäkerhet. Enligt de internationella sjösäkerhetskonventionerna är det flaggstaterna som ansvarar för att se till att utrustningen ombord på fartyg uppfyller vissa säkerhetskrav när det gäller utformning, konstruktion och prestanda, samt för att utfärda relevanta certifikat. Därför har detaljerade prestanda- och provningsstandarder för vissa typer av marin utrustning utvecklats av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) och av internationella och europeiska standardiseringsorgan.
- (2) De internationella instrumenten är så utformade att flaggstaternas myndigheter har avsevärd handlingsfrihet. I avsaknad av harmonisering leder detta till skillnader i säkerhetsnivåerna för produkter som de behöriga nationella myndigheterna har certifierat som överensstämmande med de konventionerna och standarderna, vilket i sin tur påverkar den inre marknadens funktion då det är svårt för en medlemsstat att godta att utrustning som är certifierad i en annan medlemsstat placeras ombord på fartyg som för dess flagg utan ytterligare verifikationer.
- (3) Dessa problem har lösts genom harmonisering på unionsnivå. I rådets direktiv 96/98/EG ⁽³⁾ fastställdes gemensamma regler i syfte att undanröja skillnaderna vid genomförandet av internationella standarder genom en klart identifierad uppsättning krav och enhetliga certifieringsförfaranden.
- (4) Det finns flera andra instrument i unionsrätten som innehåller krav och villkor, bland annat för att garantera fri rörlighet för varor på den inre marknaden eller för miljöändamål, för vissa produkter som till sin natur liknar utrustning som används ombord på fartyg, men som inte uppfyller internationella standarder, och som kan avvika

⁽¹⁾ EUT C 161, 6.6.2013, s. 93.

⁽²⁾ Europaparlamentets ständpunkt av den 15 april 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 23 juli 2014.

⁽³⁾ Rådets direktiv 96/98/EG av den 20 december 1996 om marin utrustning (EGT L 46, 17.2.1997, s. 25).

kraftigt från den interna lagstiftningen i unionen och är i ständig utveckling. De produkterna kan därför inte certifieras av medlemsstaterna i enlighet med relevanta internationella sjösäkerhetskonventioner. Utrustning som är avsedd att placeras ombord på EU-fartyg i enlighet med internationella säkerhetsstandarder bör därför regleras utslutande genom detta direktiv, vilket under alla omständigheter bör betraktas som lex specialis; dessutom bör det införas ett särskilt märke som visar att den utrustning som bär märket uppfyller kraven i relevanta internationella konventioner och instrument som har trätt i kraft.

- (5) I de internationella instrumenten anges närmare standarder för prestanda liksom provningsstandarder för marin utrustning och det föreskrivs ibland en möjlighet att fastställa åtgärder som avviker från de föreskrivande kraven men som under vissa förhållanden är passande för att uppfylla syftet med de kraven. I den internationella konventionen om säkerheten för människoliv till sjöss (Solas) från 1974 ges möjlighet till alternativ utformning och anordningar som på eget ansvar kan tillämpas av enskilda medlemsstater.
- (6) Erfarenheterna av genomförandet av direktiv 96/98/EG har visat att det är nödvändigt att vidta ytterligare åtgärder för att förbättra genomförande- och tillsynsmekanismerna i det direktivet och att förenkla lagstiftningen, samtidigt som det garanteras att IMO:s krav tillämpas och genomförs på ett harmoniserat sätt i hela unionen.
- (7) Det bör därför fastställas vilka krav som marin utrustning måste uppfylla för att efterleva de säkerhetsstandarder som fastställs i tillämpliga internationella instrument, inbegripet relevanta provningsstandarder, så att utrustning som uppfyller de kraven kan cirkulera fritt på den inre marknaden och placeras ombord på fartyg som för valfri medlemsstats flagg.
- (8) I syfte att möjliggöra sund konkurrens när det gäller utvecklingen av marin utrustning bör alla ansträngningar göras för att främja användning av kostnadsfria eller till nominell kostnad tillhandahållna öppna standarder som får mångfaldigas, spridas och användas kostnadsfritt eller till en nominell kostnad.
- (9) I Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG⁽¹⁾ fastställs gemensamma principer och referensbestämmelser som är avsedda att användas i sektorsspecifik lagstiftning som en enhetlig grund för översyn eller omarbetning av lagstiftningen. Det beslutet utgör ett allmänt horisontellt ramverk för framtida lagstiftning om harmonisering av villkoren för saluföring av produkter och utgör en referenstext för befintlig lagstiftning. Det allmänna ramverket innehåller lämpliga lösningar på de problem som konstaterats i samband med genomförandet av direktiv 96/98/EG. Det är därför nödvändigt att införliva definitionerna och referensbestämmelserna i beslut nr 768/2008/EG med det här direktivet och att därvid göra nödvändiga anpassningar för att beakta särdragen inom sektorn för marin utrustning.
- (10) För att förse marknadskontrollmyndigheterna med nya särskilda hjälpmedel som underlättar deras uppgifter kan ett elektroniskt märke längre fram komplettera eller ersätta rattmärket.
- (11) De ekonomiska aktörernas ansvar bör fastställas på ett proportionellt och icke-diskriminerande sätt för de ekonomiska aktörer som är etablerade inom unionen, och därvid bör hänsyn tas till att en stor del av den marina utrustning som omfattas av detta direktiv kanske aldrig kommer att importeras eller distribueras på medlemsstaternas territorier.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG av den 9 juli 2008 om en gemensam ram för saluföring av produkter och upphävande av rådets beslut 93/465/EEG (EUT L 218, 13.8.2008, s. 82).

- (12) Eftersom marin utrustning är avsedd att placeras ombord på fartyg i samband med att dessa byggs eller repareras, oavsett var i världen detta sker, är marknadskontrollen problematisk och det är svårt att understödja marknadskontrollen effektivt genom gränskontroller. Därför bör skyldigheterna för medlemsstaterna respektive för de ekonomiska aktörerna i unionen anges tydligt. Medlemsstaterna bör säkerställa att endast utrustning som uppfyller kraven installeras ombord på fartyg som för deras flagg och att denna skyldighet fullgörs dels genom att flaggstatens myndigheter enligt de internationella konventionerna utfärdar, godkänner eller förnyar certifikat för dessa fartyg, dels genom de nationella system för marknadskontroll som införts i enlighet med unionens ram för marknadskontroll enligt kapitel III i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008⁽¹⁾. Medlemsstaterna bör stödjas i uppfyllandet av de skyldigheterna genom de informationssystem som kommissionen ställer till förfogande för bedömning, underrättelse och övervakning av organ som bemyndigats att utföra uppgifter i samband med bedömning av överensstämmelse, utbyte av information om godkänd marin utrustning, ansökningar som dragits tillbaka eller fått avslag samt utrustning som inte uppfyller kraven.
- (13) I första hand bör det genom att tillverkaren eller, i relevanta fall, importören anbringat rattmärket på den marina utrustningen anses vara garanterat enligt deras skyldigheter enligt detta direktiv att utrustningen uppfyller kraven och kan släppas ut på marknaden för att placeras ombord på ett EU-fartyg. Sedan behövs vissa bestämmelser för att rattmärket efter sitt anbringande ska ha säker fortsatt giltighet och tillämpning sedan det anbringats och för att de nationella marknadskontrollmyndigheterna effektivt ska kunna utföra sin uppgift. Tillverkaren eller, i relevanta fall, importören eller distributören, bör vara skyldig att förse de behöriga myndigheterna med fullständig och sanningsenlig information om den utrustning som den anbringat rattmärket på för att se till att den marina utrustningen är säker. Tillverkaren bör vara skyldig att samarbeta med marknadskontrollmyndigheterna, även med avseende på standarder enligt vilka de tillverkat och certifierat utrustning, och bör även visa skälig försiktighet när det gäller sådan marin utrustning som den släpper ut på marknaden. I detta avseende bör tillverkare som ligger utanför unionen utse en bemyndigad företrädare för att sörja för samarbetet med de behöriga nationella myndigheterna.
- (14) Överensstämmelse med internationella provningsstandarder kan bäst kontrolleras genom förfaranden för bedömning av överensstämmelsen av det slag som fastställs i beslut nr 768/2008/EG. Det är dock bara de förfaranden för bedömning av överensstämmelse som uppfyller kraven i de internationella instrumenten som bör göras tillgängliga för tillverkarna.
- (15) För att säkerställa ett rättvist och effektivt förfarande vid granskning av misstänkt bristande överensstämmelse bör medlemsstaterna uppmuntras att vidta alla åtgärder som kan bidra till en uttömmande och objektiv utvärdering av riskerna; om kommissionen anser att detta har gjorts bör kommissionen inte vara skyldig att göra den utvärderingen på nytt i samband med bedömningen av de begränsande åtgärder som vidtagits av medlemsstaterna i fråga om utrustning som inte uppfyller kraven.
- (16) När kommissionen utför sina uppgifter för undersökning av anmälda organ bör den hålla medlemsstaterna underrättade och bör så långt möjligt samarbeta med dem, med vederbörlig hänsyn till sin oberoende roll.
- (17) När en medlemsstats kontrollmyndigheter anser att marin utrustning som omfattas av detta direktiv kan utgöra en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön bör de genomföra en utvärdering eller provning av den berörda utrustningen. Om risken bekräftas bör medlemsstaten lägga den berörda ekonomiska aktören att vidta alla lämpliga korrigerande åtgärder, eller dra tillbaka eller återkalla den berörda utrustningen.
- (18) Användning av marin utrustning som inte är försedd med rattmärke bör tillåtas i undantagsfall, särskilt när det inte är möjligt för ett fartyg att få tag på utrustning med rattmärket i en hamn eller anläggning utanför unionen eller när utrustning med rattmärket inte finns att tillgå på marknaden.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter (EUT L 218, 13.8.2008, s. 30).

- (19) Det är nödvändigt att se till att uppnåendet av syftet med detta direktiv inte äventyras av avsaknad av internationella standarder eller allvarliga brister eller avvikelser i befintliga standarder, inbegripet provningsstandarder, för särskilda artiklar inom marin utrustning som omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv. Det är också nödvändigt att fastställa vilka specifika marina utrustningsartiklar som bör märkas elektroniskt. Det är dessutom nödvändigt att hålla en icke väsentlig del av detta direktiv uppdaterad, nämligen hänvisningarna till standarder i bilaga III, när nya standarder blir tillgängliga. Befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt delegeras därför till kommissionen med avseende på att på vissa villkor och tillfällig bas anta harmoniserade tekniska specifikationer och provningsstandarder och att ändra de hänvisningarna. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (20) För att målen i detta direktiv ska kunna uppnås måste de internationella instrumenten genomföras på ett enhetligt sätt på den inre marknaden. Det är därför nödvändigt att för varje marin utrustningsartikel för vilken det krävs godkännande från flaggstaten enligt internationella konventioner, i god tid och på ett tydligt sätt, fastställa vilka krav som gäller för utformning, konstruktion och prestanda samt tillämpliga provningsstandarder enligt de internationella instrument som gäller för den utrustningen samt att anta gemensamma kriterier och förfaranden, inbegripet tidsramar, för hur de anmälda organen, medlemsstaternas myndigheter och ekonomiska aktörer, inbegripet operatörer som ansvarar för placering av utrustning ombord på ett EU-fartyg, bör genomföra kraven och standarderna. Det är också nödvändigt att se till att uppnåendet av syftet med detta direktiv inte äventyras på grund av brister i de tillämpliga tekniska specifikationerna och provningsstandarderna eller på grund av att IMO inte har antagit lämpliga standarder för marin utrustning som omfattas av detta direktiv.
- (21) De internationella instrumenten bör, med undantag för provningsstandarder, med automatik gälla i sin uppdaterade version. För att minska risken för att unionens flotta och ekonomiska aktörer drabbas av oproportionerliga svårigheter på grund av införande av nya provningsstandarder i unionslagstiftningen bör sådana nya provningsstandarder med hänsyn till klarhet och rättssäkerhet inte träda i kraft automatiskt utan bör i stället uttryckligen fastställas av kommissionen.
- (22) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (23) För att underlätta ett harmoniserat, snabbt och enkelt genomförande av detta direktiv bör de genomförandekter som antas enligt detta direktiv till sin form vara kommissionsförordningar.
- (24) I enlighet med etablerad praxis kan den kommitté som avses i detta direktiv spela en värdefull roll vid behandling av sådana ärenden som rör tillämpningen av detta direktiv och som tas upp av antingen dess ordförande eller av en företrädare för en medlemsstat i enlighet med kommitténs arbetsordning.
- (25) När frågor som har anknytning till detta direktiv, förutom frågor om tillämpning eller överträdelse av direktivet, behandlas, till exempel i en expertgrupp inom kommissionen, bör Europaparlamentet i överensstämmelse med gällande praxis få full information och dokumentation och vid behov en inbjudan att närvara vid sammanträden.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (26) Kommissionen ska bistås av Europeiska sjösäkerhetsbyrån, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1406/2002 ⁽¹⁾ när det gäller det faktiska genomförandet av relevanta bindande unionsrättsakter och när det gäller fullgörandet av de uppgifter som anförtros kommissionen i dessa.
- (27) De behöriga myndigheterna och samtliga ekonomiska aktörer bör göra sitt yttersta för att underlätta skriftlig kommunikation i enlighet med internationell praxis, i syfte att finna gemensamma kommunikationsmedel.
- (28) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att förbättra sjösäkerheten och förhindra föroreningar till sjöss genom en enhetlig tillämpning av de relevanta internationella instrumenten om utrustning som är avsedd att placeras ombord på fartyg, samt att säkerställa fri rörlighet för sådan utrustning inom unionen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (29) Föreliggande förslag innebär en större ändring av bestämmelserna i direktiv 96/98/EG och av tydlighetskäl bör därför det direktivet upphävas och ersättas med det här direktivet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Detta direktiv har till syfte att förbättra sjösäkerheten och förebygga föroreningar till sjöss genom en enhetlig tillämpning av de tillämpliga internationella instrument som avser marin utrustning avsedd att placeras ombord på EU-fartyg, samt att säkerställa den fria rörligheten för sådan utrustning i unionen.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *marin utrustning*: utrustning som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde i enlighet med artikel 3.
2. *EU-fartyg*: ett fartyg som för en medlemsstats flagg och omfattas av de internationella konventionerna.
3. *internationella konventioner*: följande konventioner, samt därtill hörande protokoll och koder med obligatorisk tillämpning, som antagits under överinseende av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO), och som trätt i kraft, och fastställer särskilda krav för flaggstatens godkännande av utrustning avsedd att placeras ombord på fartyg:

— 1972 års konvention om internationella regler till förhindrande av kollisioner till sjöss (COLREG),

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1406/2002 av den 27 juni 2002 om inrättande av en europeisk sjösäkerhetsbyrå (EGT L 208, 5.8.2002, s. 1).

- 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (MARPOL),
 - 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (Solas).
4. *provningsstandarder*: provningsstandarder för marin utrustning fastställda av
- Internationella sjöfartsorganisationen (IMO),
 - Internationella standardiseringsorganisationen (ISO),
 - Internationella elektrotekniska kommissionen (IEC),
 - Europeiska standardiseringskommittén (CEN),
 - Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering (Cenelec),
 - Internationella teleunionen (ITU),
 - Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder (Etsi),
 - kommissionen, i enlighet med artiklarna 8 och 27.6 i detta direktiv,
 - de tillsynsmyndigheter som erkänns i de avtal om ömsesidigt erkännande som unionen är part i.
5. *internationella instrument*: de internationella konventionerna och de resolutioner och cirkulär från IMO som ger verkan åt de konventionerna i sin uppdaterade version samt provningsstandarderna.
6. *rattmärke*: den symbol som avses i artikel 9 och som fastställs i bilaga I eller, i tillämpliga fall, det elektroniska märke som avses i artikel 11.
7. *anmänt organ*: ett organ som har utsetts av en medlemsstats behöriga nationella myndigheter i enlighet med artikel 17.
8. *tillhandahållande på marknaden*: all tillförsel av marin utrustning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, antingen mot betalning eller kostnadsfritt.
9. *utsläppande på marknaden*: första gången då marin utrustning görs tillgänglig på unionsmarknaden.
10. *tillverkare*: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller som låter konstruera eller tillverka marin utrustning och saluför denna utrustning, i eget namn eller under eget varumärke.
11. *behörig representant*: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter.

12. *importör*: fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och tillhandahåller marin utrustning från ett tredje-land på unionsmarknaden.
13. *distributör*: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller marin utrustning på marknaden.
14. *ekonomiska aktörer*: tillverkaren, tillverkarens behöriga representant, importören och distributören.
15. *ackreditering*: ackreditering enligt definitionen i artikel 2.10 i förordning (EG) nr 765/2008.
16. *nationellt ackrediteringsorgan*: nationellt ackrediteringsorgan enligt definitionen i artikel 2.11 i förordning (EG) nr 765/2008.
17. *bedömning av överensstämmelse*: det förfarande genom vilket de anmälda organen, i enlighet med artikel 15, kontrollerar huruvida marin utrustning uppfyller kraven i detta direktiv.
18. *organ för bedömning av överensstämmelse*: ett organ som utför bedömning av överensstämmelse, bland annat kalibrering, provning, certifiering och kontroll.
19. *återkallelse*: åtgärd för att dra tillbaka marin utrustning som redan har placerats ombord på EU-fartyg eller inköpts i avsikt att placeras ombord på EU-fartyg.
20. *tillbakadragande*: åtgärd för att förhindra att marin utrustning i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden.
21. *EU-försäkringen om överensstämmelse*: en försäkringen utfärdad av tillverkaren i enlighet med artikel 16.
22. *produkt*: en marin utrustningsartikel.

Artikel 3

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska gälla för utrustning som är placerad eller avsedd att placeras ombord på ett EU-fartyg och för vilken godkännande från flaggstatens förvaltning krävs enligt internationella instrument, oberoende av om fartyget befinner sig i unionen vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord.
2. Trots att den utrustning som avses i punkt 1 även kan omfattas av andra unionsrättsinstrument än detta direktiv ska sådan utrustning, vid tillämpning av artikel 1, endast omfattas av detta direktiv.

Artikel 4

Krav för marin utrustning

1. Marin utrustning som placeras ombord på EU-fartyg vid eller efter det datum som anges i andra stycket i artikel 39.1 ska uppfylla de krav vad gäller utformning, konstruktion och prestanda som anges i de internationella instrument som är tillämpliga vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord.

2. Den marina utrustningens överensstämmelse med de krav som avses i punkt 1 ska endast styrkas i enlighet med de provningsstandarder och förfaranden för bedömning av överensstämmelse som avses i artikel 15.
3. De internationella instrumenten ska tillämpas utan att det påverkar den kontroll av överensstämmelse som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2099/2002 ⁽¹⁾.
4. De krav och standarder som avses i punkterna 1 och 2 ska genomföras på ett enhetligt sätt, i enlighet med artikel 35.2.

Artikel 5

Tillämpning

1. När medlemsstaterna i enlighet med kraven i de internationella konventionerna utfärdar, godkänner eller förnyar certifikat för fartyg som för medlemsstaters flagg ska de säkra att den marina utrustningen ombord på dessa fartyg uppfyller kraven i detta direktiv.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att se till att den marina utrustningen ombord på fartyg som för deras flagg uppfyller de krav i internationella instrument som är tillämpliga på utrustning som redan placerats ombord. Kommissionen ska ges genomförandebefogenheter för att säkerställa enhetlig tillämpning av dessa bestämmelser i enlighet med artikel 35.3.

Artikel 6

Den inre marknadens funktion

Medlemsstaterna får inte förbjuda att marin utrustning släpps ut på marknaden eller placeras ombord på ett EU-fartyg och inte heller vägra att utfärda eller förnya certifikat för sådan utrustning till fartyg som för deras flagg, om den utrustningen är förenlig med detta direktiv.

Artikel 7

Överföring av ett fartyg till en medlemsstats flagg

1. När ett fartyg som inte är ett EU-fartyg ska överföras till en medlemsstats flagg, ska den mottagande medlemsstaten under överföringen inspektera fartyget för att kontrollera att den marina utrustningens faktiska tillstånd överensstämmer med säkerhetscertifikaten och att den antingen uppfyller kraven i detta direktiv och är rättsmärke eller, på ett för den medlemsstatens myndigheter tillfredsställande sätt, är likvärdig med marin utrustning som är typgodkänd i enlighet med detta direktiv senast den 18 september 2016.
2. Om tidpunkten för installation ombord av marin utrustning inte kan fastställas får medlemsstaterna fastställa tillfredsställande likvärdighetskrav, med beaktande av relevanta internationella instrument.
3. Om utrustningen varken är rättsmärke eller av myndigheterna anses uppfylla kraven, ska den bytas ut.
4. För marin utrustning som bedöms som likvärdig enligt denna artikel ska medlemsstaten utfärda ett certifikat som alltid ska medföras tillsammans med utrustningen. Det certifikatet ska ge flaggmedlemsstatens tillstånd att behålla utrustningen ombord på fartyget och innehålla eventuella restriktioner eller fastställa bestämmelser som rör utrustningens användning.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2099/2002 av den 5 november 2002 om inrättande av en kommitté för sjösäkerhet och förhindrande av förorening från fartyg (Coss) (EGT L 324, 29.11.2002, s. 1).

Artikel 8

Standarder för marin utrustning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG ⁽¹⁾ i dess genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 ⁽²⁾ ändrade lydelse ska unionen verka för att IMO och standardiseringsorganen fortsätter att utveckla lämpliga internationella standarder, inbegripet detaljerade tekniska specifikationer och provningsstandarder för marin utrustning vars användning eller installation ombord på fartyg anses nödvändig för att förbättra sjösäkerheten och skyddet mot havsföroreningar. Kommissionen ska övervaka denna utveckling regelbundet.

2. Om det saknas en internationell standard för en viss marin utrustningsartikel ska kommissionen, i undantagsfall där en lämplig analys visar att det är vederbörligen motiverat och i syfte att undanröja ett allvarligt och oacceptabelt hot mot sjösäkerheten, hälsan eller miljön, med beaktande av eventuellt pågående arbete inom IMO, ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 37 anta harmoniserade tekniska specifikationer och provningsstandarder för den specifika marina utrustningsartikeln.

Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför samråd med experter, inklusive med medlemsstaternas experter, under förberedandet av dessa delegerade akter.

Dessa tekniska specifikationer och provningsstandarder ska tillämpas på tillfällig bas till dess att IMO har antagit en standard för den specifika marina utrustningsartikeln.

3. I undantagsfall, där en lämplig analys visar att det är vederbörligen motiverat, ska kommissionen om så krävs för att undanröja ett allvarligt och oacceptabelt hot mot sjösäkerheten, hälsan eller miljön på grund av att det i en befintlig standard för en viss marin utrustningsartikel finns en allvarlig brist eller avvikelse, vilken påtalats av kommissionen enligt artikel 35.2 eller 35.3 med beaktande av eventuellt pågående arbete inom IMO, ges befogenhet att genom delegerade akter i enlighet med artikel 37 anta harmoniserade tekniska specifikationer och provningsstandarder för den specifika marina utrustningsartikeln men endast i den utsträckning som detta är nödvändigt för att komma till rätta med den allvarliga bristen eller avvikelserna.

Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför samråd med experter, inklusive med medlemsstaternas experter, under förberedandet av dessa delegerade akter.

De tekniska specifikationerna och provningsstandarderna ska tillämpas på tillfällig bas till dess att IMO har granskat den tillämpliga standarden för den specifika marina utrustningsartikeln.

4. De tekniska specifikationer och standarder som antas i enlighet med punkterna 2 och 3 ska kostnadsfritt göras tillgängliga av kommissionen.

KAPITEL 2

RATTMÄRKET

Artikel 9

Rattmärket

1. Rattmärket ska vara anbringat på marin utrustning vars överensstämmelse med kraven i detta direktiv har visats i enlighet med relevanta förfaranden för bedömning av överensstämmelse.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter (EGT L 204, 21.7.1998, s. 37).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG (EUT L 316, 14.11.2012, s. 12).

2. Rattmärket får inte anbringas på någon annan produkt.
3. Utformningen av det rattmärke som ska användas anges i bilaga I.
4. Användningen av rattmärket ska omfattas av de allmänna principer som fastställs i artikel 30.1 och 30.3–30.6 i förordning (EG) nr 765/2008, där varje hänvisning till CE-märkningen ska betraktas som en hänvisning till rattmärket.

Artikel 10

Regler och villkor för anbringande av rattmärket

1. Rattmärket ska anbringas på produkten eller dess märkskylt så att det är synligt, tydligt och outplånligt samt, i tillämpliga fall, integrerat i dess programvara. Om detta inte är möjligt eller lämpligt på grund av produktens art, ska rattmärket anbringas på förpackningen och i de medföljande dokumenten.
2. Rattmärket ska anbringas i tillverkningens sluffas.
3. Rattmärket ska följas av det anmälda organets identifikationsnummer, om organet medverkar i tillverkningskontrollfasen, samt av det år då märket anbringas.
4. Det anmälda organets identifikationsnummer ska anbringas av organet självt eller, enligt organets anvisningar, av tillverkaren eller tillverkarens behöriga representant.

Artikel 11

Elektroniskt märke

1. I syfte att underlätta marknads kontroll och förhindra förfälskning av specifika marina utrustningsartiklar enligt punkt 3 får tillverkarna använda en lämplig och tillförlitlig form av elektroniskt märke i stället för eller utöver rattmärket. I sådant fall ska artiklarna 9 och 10 gälla i tillämpliga delar.
2. Kommissionen ska utföra en kostnads- och nyttoanalys avseende användningen av det elektroniska märke som kompletterar eller ersätter rattmärket.
3. Kommissionen får anta delegerade akter i enlighet med artikel 37 i syfte att fastställa vilka specifika marina utrustningsartiklar som kan komma i fråga för elektronisk märkning. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför samråd med experter, inklusive med medlemsstaternas experter, under förberedande av dessa delegerade akter.
4. Kommissionen ska ges genomförandebefogenheter när det gäller att fastställa i form av kommissionsförordningar och i enlighet med det granskningsförfarande som anges i artikel 38.2 lämpliga tekniska kriterier för elektroniska märkens utformning, funktionalitet, anbringande och användning.
5. För den utrustning som fastställs i enlighet med punkt 3 får rattmärket inom tre år efter antagandet av de lämpliga tekniska kriterierna som avses i punkt 4 ersättas med en lämplig och tillförlitlig form av elektroniskt märke.
6. För den utrustning som fastställs i enlighet med punkt 3 får rattmärket inom fem år efter antagandet av de lämpliga tekniska kriterierna enligt punkt 4 ersättas med en lämplig och tillförlitlig form av elektroniskt märke.

KAPITEL 3

DE EKONOMISKA AKTÖRERNAS SKYLDIGHETER

Artikel 12

Tillverkarnas skyldigheter

1. I och med att tillverkarna anbringar rattmärket tar de på sig ansvaret för att den marina utrustning på vilken märket anbringats är utformad och tillverkad i enlighet med de tekniska specifikationerna och de standarder som genomförs i enlighet med artikel 35.2 och åtar sig de förpliktelser som fastställs i punkterna 2–9 i den här artikeln.
2. Tillverkarna ska utarbeta den tekniska dokumentation som krävs och se till att tillämpliga förfaranden för bedömning av överensstämmelse utförs.
3. Om den marina utrustningens överensstämmelse med tillämpliga krav har påvisats genom förfarandet för bedömning av överensstämmelse ska tillverkarna upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse i enlighet med artikel 16 och anbringa rattmärket i enlighet med artiklarna 9 och 10.
4. Tillverkarna ska bevara den tekniska dokumentation och EU-försäkran om överensstämmelse som avses i artikel 16 under åtminstone tio år efter det att rattmärket har anbringats, dock aldrig för en kortare period än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen.
5. Tillverkarna ska se till att det finns rutiner som säkerställer att serietillverkningen fortsätter att överensstämma med kraven. Ändringar i den marina utrustningens utformning eller egenskaper samt ändringar av kraven i de internationella instrument som avses i artikel 4, på grundval av vilka överensstämmelse för marin utrustning försäkras, ska beaktas. När så är nödvändigt i enlighet med bilaga II ska tillverkarna se till att en ny bedömning av överensstämmelsen utförs.
6. Tillverkarna ska se till att produkten är försedd med typnummer, partinummer, serienummer eller annan identifieringsmärkning eller, om detta inte är möjligt på grund av produktens storlek eller art, se till att den information som krävs finns på förpackningen eller i ett medföljande dokument eller både och, beroende på vad som är lämpligt.
7. Tillverkarna ska ange namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och en kontaktadress på produkten eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som följer med produkten eller både och, beroende på vad som är lämpligt. Adressen ska innehålla endast en kontaktpunkt där tillverkaren kan kontaktas.
8. Tillverkarna ska se till att produkten åtföljs av bruksanvisningar och all information som krävs för säker installation ombord och säker användning av produkten, inklusive eventuella användningsbegränsningar som lätt kan förstås av användarna, samt av all annan dokumentation som krävs enligt internationella instrument eller internationella provningsstandarder.
9. Tillverkare som anser eller har skäl att tro att en produkt på vilken de har anbringat rattmärket inte överensstämmer med de tillämpliga utformnings-, konstruktions- och prestandakraven och de provningsstandarder som tillämpas i enlighet med artikel 35.2 och 35.3 ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven, eller om så är lämpligt, dra tillbaka produkten från marknaden eller återkalla den. Om produkten utgör en risk ska tillverkarna omedelbart informera de behöriga nationella myndigheterna i medlemsstaterna, och lämna detaljerade uppgifter i synnerhet om den bristande överensstämmelsen och eventuella korrigerande åtgärder som vidtagits.

10. Tillverkarna ska på motiverad begäran av en behörig myndighet utan dröjsmål ge denna myndighet all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås eller som kan godtas av den myndigheten, ge den myndigheten tillträde till sina lokaler för marknadskontroll i enlighet med artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 och tillhandahålla stickprovsexemplar eller göra stickprovsexemplar tillgängliga i enlighet med artikel 25.4 i detta direktiv. De ska på begäran samarbeta med den behöriga myndigheten om de åtgärder som vidtas för att undanröja riskerna med de produkter som de har släppt ut på marknaden.

Artikel 13

Behöriga representanter

1. En tillverkare som inte har någon verksamhet lokaliserad inom åtminstone en medlemsstats territorium ska genom skriftlig fullmakt utse en behörig representant för unionen och i mandatet ange namnet på den behöriga representanten samt den adress på vilken denne kan kontaktas.

2. Uppfyllandet av de skyldigheter som fastställs i artikel 12.1 och upprättandet av teknisk dokumentation får inte delegeras till tillverkarens behöriga representant.

3. Tillverkarens behöriga representant ska utföra de uppgifter som anges i fullmakten från tillverkaren. Fullmakten ska ge tillverkarens behöriga representant rätt åtminstone

a) se till att EU-försäkringen om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen står till de nationella kontrollmyndigheternas förfogande under åtminstone tio år efter det att rattmärket har anbringats, dock aldrig för en kortare period än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen,

b) på motiverad begäran av en behörig myndighet ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att en produkt överensstämmer med kraven,

c) på begäran samarbeta med de behöriga myndigheterna om alla åtgärder som vidtas för att undanröja riskerna med de produkter som omfattas av fullmakten.

Artikel 14

Andra ekonomiska aktörer

1. Importörerna ska ange namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och en kontaktadress på produkten eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett medföljande dokument, eller både och, beroende på vad som är lämpligt.

2. Importörerna och distributörerna ska på motiverad begäran av en behörig myndighet ge denna myndighet all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås eller som kan godtas av den myndigheten. De ska på begäran samarbeta med den myndigheten om de åtgärder som vidtas för att undanröja riskerna med de produkter som de har släppt ut på marknaden.

3. Importörer eller distributörer ska i detta direktiv anses vara tillverkare och ha samma skyldigheter som tillverkaren har enligt artikel 12 om de, i eget namn eller under eget varumärke, släpper ut marin utrustning på marknaden eller placerar marin utrustning ombord på ett EU-fartyg, eller ändrar marin utrustning som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med de tillämpliga kraven kan påverkas.

4. Under åtminstone tio år efter det att rättmärket har anbringats, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen, ska de ekonomiska aktörerna på begäran identifiera följande aktörer för marknadskontrollmyndigheterna:

- a) Varje ekonomisk aktör som försett dem med en produkt.
- b) Varje ekonomisk aktör som de har försett med en produkt.

KAPITEL 4

BEDÖMNING AV ÖVERENSSTÄMMELSE OCH ANMÄLAN AV ORGAN FÖR BEDÖMNING AV ÖVERENSSTÄMMELSE

Artikel 15

Förfaranden för bedömning av överensstämmelse

1. Förfarandena för bedömning av överensstämmelse ska vara de som anges i bilaga II.
2. Medlemsstaterna ska se till att tillverkaren eller tillverkarens behöriga representant via ett anmält organ har låtit utföra bedömning av överensstämmelse för en viss marin utrustningsartikel genom att använda ett av de alternativ som kommissionen valt ut bland nedanstående förfaranden och fastställt i genomförandeakter som antagits i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 38.2.
 - a) När EG-typkontroll (modul B) tillämpas ska all marin utrustning, innan den släpps ut på marknaden, ha genomgått
 - kvalitetssäkring av tillverkning (modul D), eller
 - kvalitetssäkring av produkter (modul E), eller
 - produktverifikation (modul F).
 - b) För marin utrustning som tillverkas individuellt eller i små kvantiteter och inte i serier eller i massproduktion får förfarandet för bedömning av överensstämmelse ske som EG-verifikation av enstaka objekt (modul G).
3. Kommissionen ska med hjälp av det informationssystem som ställts till förfogande för det ändamålet föra en uppdaterad förteckning över godkänd marin utrustning och ansökningar som dragits tillbaka eller fått avslag och ska hålla den tillgänglig för berörda parter.

Artikel 16

EU-försäkran om överensstämmelse

1. I EU-försäkran om överensstämmelse ska det försäkras att de krav som fastställs i enlighet med artikel 4 har visats vara uppfyllda.
2. EU-försäkran om överensstämmelse ska utformas enligt förlagan i bilaga III till beslut nr 768/2008/EG. Den ska innehålla de uppgifter som anges i relevanta moduler i bilaga II till detta direktiv, och ska hållas uppdaterad.
3. I och med upprättandet av EU-försäkran om överensstämmelse ska tillverkaren ta på sig det ansvar och de skyldigheter som avses i artikel 12.1.

4. När marin utrustning placeras ombord på ett EU-fartyg ska en kopia av EU-försäkringen om överensstämmelse omfattande den berörda utrustningen tillhandahållas fartyget, och förvaras ombord till dess att utrustningen avlägsnas från fartyget. Tillverkaren ska översätta denna till det eller de språk som flaggmedlemsstaten kräver, inklusive till minst ett språk som vanligen används inom sjötransportsektorn.

5. En kopia av EU-försäkringen om överensstämmelse ska lämnas till det anmälda organet eller till de organ som utfört de relevanta förfarandena för bedömning av överensstämmelse.

Artikel 17

Anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse

1. Medlemsstaterna ska med hjälp av det informationssystem som kommissionen ställt till förfogande för detta ändamål anmäla till kommissionen och de andra medlemsstaterna de organ som bemyndigats att utföra bedömningarna av överensstämmelse enligt detta direktiv.

2. Anmälda organ ska uppfylla de krav som anges i bilaga III.

Artikel 18

Anmälade myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse en anmälade myndighet med ansvar för att inrätta och genomföra de förfaranden som krävs vid bedömning och anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse och vid kontroll av anmälda organ, inklusive överensstämmelse med artikel 20.

2. Anmälda organ ska kontrolleras minst vartannat år. Kommissionen får välja att delta som observatör i samband med kontrollen.

3. Medlemsstaterna får besluta att den bedömning och kontroll som avses i punkt 1 ska utföras av ett nationellt ackrediteringsorgan.

4. Om den anmälade myndigheten delegerar eller på annat sätt överläter den bedömning, anmälan eller kontroll som avses i punkt 1 till ett icke-offentligt organ, ska det organet vara en juridisk person och i tillämpliga delar uppfylla kraven som fastställs i bilaga V. Dessutom ska detta organ ha vidtagit åtgärder för att kunna täcka ansvarsskyldighet som kan uppstå i samband med dess verksamhet.

5. Den anmälade myndigheten ska ta det fulla ansvaret för de uppgifter som utförs av det organ som avses i punkt 4.

6. Den anmälade myndigheten ska uppfylla de krav som anges i bilaga V.

Artikel 19

De anmälade myndigheternas informationskyldighet

1. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om sina förfaranden vid bedömning och anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse och vid kontroll av sådana organ samt om eventuella ändringar i dessa förfaranden.

2. Kommissionen ska med hjälp av det informationssystem som ställts till förfogande för det ändamålet offentliggöra den informationen.

Artikel 20

Dotterbolag och underleverantörer till anmälda organ

1. Om det anmälda organet lägger ut specifika uppgifter med anknytning till bedömningen av överensstämmelse på underentreprenad eller anlitar ett dotterbolag ska det anmälda organet se till att underleverantören eller dotterbolaget uppfyller kraven i bilaga III och informera den anmälande myndigheten om detta.
2. De anmälda organen ska ta det fulla ansvaret för de uppgifter som utförs av underleverantörerna eller dotterbolagen, oavsett var dessa är etablerade.
3. Verksamhet får läggas ut på underentreprenad eller utföras av ett dotterbolag endast om kunden samtycker till detta.
4. De anmälda organen ska se till att den anmälande myndigheten har tillgång till de relevanta dokumenten rörande bedömningen av underleverantörens eller dotterbolagets kvalifikationer och det arbete som utförts av underleverantören eller dotterbolaget enligt detta direktiv.

Artikel 21

Ändringar i anmälan

1. Om en anmälande myndighet har konstaterat eller har informerats om att ett anmält organ inte längre uppfyller de krav som anges i bilaga III eller att det underlåter att fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv, ska den anmälande myndigheten, beroende på hur allvarlig underlåtenheten att uppfylla kraven eller fullgöra skyldigheterna är och beroende på vad som är lämpligt, begränsa anmälan eller återkalla den tillfälligt eller slutgiltigt återkalla den. Den ska med hjälp av det informationssystem som kommissionen ställt till förfogande för det ändamålet omedelbart underrätta kommissionen och de andra medlemsstaterna om detta.
2. I händelse av begränsning, uppskjutande eller slutgiltig återkallelse av anmälan eller om det anmälda organet har upphört med verksamheten ska den anmälande medlemsstaten vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att det anmälda organets dokumentation antingen behandlas av ett annat anmält organ eller hålls tillgänglig för de ansvariga anmälande myndigheterna och marknadskontrollmyndigheterna på deras begäran.

Artikel 22

Ifrågasättande av de anmälda organens kompetens

1. Kommissionen ska undersöka samtliga fall där den, på grundval av information som den har tillgång till eller som den uppmärksamats på, tvivlar på att ett anmält organ har den kompetens som krävs eller fortsatt uppfyller de krav och fullgör de skyldigheter som det omfattas av.
2. Den anmälande medlemsstaten ska på begäran ge kommissionen all information om grunderna för anmälan eller för upprätthållande av det berörda organets kompetens.
3. Kommissionen ska se till att all känslig information som erhållits i samband med undersökningarna behandlas konfidentiellt.
4. Om kommissionen konstaterar att ett anmält organ inte uppfyller eller inte längre uppfyller kraven för anmälan ska den utan dröjsmål meddela detta till den anmälande medlemsstaten och anmoda medlemsstaten att utan dröjsmål vidta nödvändiga korrigerande åtgärder, t.ex. att vid behov återta anmälan.

Artikel 23

De anmälda organens operativa skyldigheter

1. Anmälda organ ska utföra eller låta utföra bedömningar av överensstämmelse i enlighet med förfarandena i artikel 15.

2. Om ett anmält organ konstaterar att en tillverkare inte fullgör skyldigheterna i artikel 12, ska det kräva att den tillverkaren utan dröjsmål vidtar lämpliga korrigerande åtgärder och inte utfärda något certifikat om överensstämmelse.

3. Om ett anmält organ vid kontroll av överensstämmelse efter det att ett certifikat har utfärdats konstaterar att en produkt inte längre uppfyller kraven, ska det kräva att tillverkaren utan dröjsmål vidtar lämpliga korrigerande åtgärder och ska vid behov tillfälligt eller slutgiltigt återkalla certifikatet. Om inga korrigerande åtgärder vidtas eller om dessa inte får önskat resultat, ska det anmälda organet, beroende på vad som är lämpligt, begränsa eller tillfälligt eller slutgiltigt återkalla certifikatet.

Artikel 24

Skyldighet för de anmälda organens att tillhandahålla information

1. De anmälda organen ska informera den anmälande myndigheten om följande:
 - a) Avslag, begränsning, tillfälligt återkallande och slutgiltigt återkallande av ett certifikat om överensstämmelse.
 - b) Omständigheter som inverkar på omfattningen av och villkoren för anmälan.
 - c) Begäran från marknadskontrollmyndigheterna om information rörande bedömningar av överensstämmelse.
 - d) På begäran, bedömningar av överensstämmelse som gjorts inom ramen för anmälan och all annan utförd verksamhet, inklusive gränsöverskridande verksamhet och underentreprenad.
2. De anmälda organen ska på begäran ge kommissionen och medlemsstaterna relevant information om frågor som rör negativa och positiva resultat av bedömningar av överensstämmelse. Anmälda organ ska förse andra anmälda organ som utför bedömningar av överensstämmelse som omfattar samma produkter, med information om negativa och, på begäran, positiva resultat av bedömningar av överensstämmelse.

KAPITEL 5

MARKNADSKONTROLL I UNIONEN, KONTROLL AV PRODUKTER, SKYDDÅTGÄRDER

Artikel 25

EU:s rambestämmelser för marknadskontroll

1. När det gäller marin utrustning ska medlemsstaterna genomföra marknadskontroll i enlighet med EU:s rambestämmelser för marknadskontroll som fastställs i kapitel III i förordning (EG) nr 765/2008, med förbehåll för punkterna 2 och 3 i denna artikel.
2. De nationella infrastrukturerna och programmen för marknadskontroll ska ta hänsyn till särdragen i sektorn för marin utrustning, inklusive de olika förfarandena som utförs som ett led i bedömning av överensstämmelse, och särskilt till de ansvarsområden som åläggs flaggstatens myndigheter genom de internationella konventionerna.
3. Marknadskontrollen kan omfatta dokumentkontroll samt kontroller av marin utrustning försedd med rattmärket, oavsett om den utrustningen har placerats ombord på fartyg eller inte. Kontroller av marin utrustning som redan placerats ombord ska begränsas till sådana undersökningar som kan utföras samtidigt som den berörda utrustningen förblir fullt fungerande ombord.

4. Om marknadskontrollmyndigheterna i en medlemsstat avser enligt definitionen i förordning (EG) nr 765/2008 utföra stickprovskontroller får de, när detta är rimligt och praktiskt möjligt, begära att tillverkaren gör de nödvändiga stickproven tillgängliga eller på egen bekostnad ser till att stickproven finns tillgängliga på plats.

Artikel 26

Förfaranden för att hantera marin utrustning som utgör en risk på nationell nivå

1. Om en medlemsstats marknadskontrollmyndigheter har tillräckliga skäl att anta att marin utrustning som omfattas av detta direktiv utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön ska de göra en utvärdering av den berörda marina utrustningen med avseende på alla krav som fastställs i detta direktiv. De berörda ekonomiska aktörerna ska när så krävs samarbeta med marknadskontrollmyndigheterna.

Om marknadskontrollmyndigheterna vid utvärderingen konstaterar att den marina utrustningen inte uppfyller kraven i detta direktiv ska de utan dröjsmål ålägga den berörda ekonomiska aktören att vidta alla lämpliga korrigerande åtgärder för att den marina utrustningen ska uppfylla de kraven, dra tillbaka utrustningen från marknaden eller återkalla den inom en rimlig tid som marknadskontrollmyndigheterna fastställer i förhållande till typen av risk.

Marknadskontrollmyndigheterna ska informera det berörda anmälda organet om detta.

Artikel 21 i förordning (EG) nr 765/2008 ska tillämpas på de åtgärder som avses i andra stycket i denna punkt.

2. Om marknadskontrollmyndigheterna anser att den bristande överensstämmelsen inte bara gäller det nationella territoriet eller fartyg som för dess flagg, ska de med hjälp av det informationssystem som kommissionen ställt till förfogande för marknadskontrolländamål informera kommissionen och de övriga medlemsstaterna om resultaten av den utvärdering som genomförts enligt punkt 1 och om de åtgärder som de har ålagt den ekonomiska aktören att vidta.

3. Den ekonomiska aktören ska se till att alla lämpliga korrigerande åtgärder vidtas i fråga om alla berörda produkter som den har tillhandahållit på unionsmarknaden eller, i förekommande fall, placerat eller levererat för placering ombord på EU-fartyg.

4. Om den berörda ekonomiska aktören inte vidtar lämpliga korrigerande åtgärder inom den period som marknadskontrollmyndigheterna föreskrivit i enlighet med punkt 1 andra stycket, eller på annat sätt underlåter att fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv, ska marknadskontrollmyndigheterna vidta alla lämpliga tillfälliga åtgärder för att förbjuda eller begränsa tillhandahållandet av den marina utrustningen på sin nationella marknad eller placeringen av denna utrustning ombord på fartyg som för deras flagg, dra tillbaka produkten från denna marknad eller återkalla den.

Marknadskontrollmyndigheterna ska utan dröjsmål informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om de åtgärderna.

5. Den information om åtgärder som marknadskontrollmyndigheterna har vidtagit enligt punkt 4 ska innehålla alla tillgängliga uppgifter, särskilt de uppgifter som krävs för att kunna identifiera den marina utrustning som inte uppfyller kraven, dess ursprung, vilken typ av bristande överensstämmelse som görs gällande och den risk detta innebär, vilken typ av nationell åtgärd som vidtagits och dess varaktighet samt den berörda ekonomiska aktörens synpunkter. Marknadskontrollmyndigheterna ska särskilt ange om den bristande överensstämmelsen beror på något av följande:

a) Att den marina utrustningen inte uppfyller de tillämpliga kraven vad gäller utformning, konstruktion och prestanda enligt artikel 4.

- b) Att den marina utrustningen inte uppfyller de provningsstandarder som avses i artikel 4 vid förfarandet för bedömning av överensstämmelse.
- c) Brister i de provningsstandarderna.
6. Andra medlemsstater än den som inledde förfarandet ska utan dröjsmål informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om alla vidtagna åtgärder och eventuella kompletterande uppgifter som de har tillgång till med avseende på den berörda marina utrustningens bristande överensstämmelse samt eventuella invändningar mot den anmälda nationella åtgärden.
7. Om varken någon medlemsstat eller kommissionen inom fyra månader efter mottagandet av den information om åtgärder som marknadskontrollmyndigheten har vidtagit enligt punkt 4 har rest invändningar mot en tillfällig åtgärd som vidtagits av en medlemsstat ska åtgärden anses vara berättigad.
8. Medlemsstaterna ska se till att lämpliga begränsande åtgärder, till exempel att produkten dras tillbaka från marknaden, vidtas utan dröjsmål i fråga om den marina utrustning som berörs.

Artikel 27

EU:s förfarande i fråga om skyddsåtgärder

1. Om det, efter det att förfarandet i artikel 26.3 och 26.4 har slutförts, görs invändningar mot en åtgärd som en medlemsstat har vidtagit eller om kommissionen anser att en nationell åtgärd kan strida mot unionslagstiftningen, ska kommissionen utan dröjsmål inleda samråd med medlemsstaterna och den eller de berörda ekonomiska aktörerna och utvärdera den relevanta nationella åtgärden. På grundval av utvärderingsresultaten ska kommissionen besluta huruvida den relevanta nationella åtgärden är berättigad eller inte.
2. Om kommissionen, vid tillämpningen av punkt 1, anser att det förfarande som följts vid antagandet av den nationella åtgärden möjliggör en uttömmande och objektiv utvärdering av risken och att den nationella åtgärden följer artikel 21 i förordning (EG) nr 765/2008, får kommissionen begränsa sig till att undersöka den relevanta nationella åtgärdens lämplighet och proportionalitet i förhållande till denna risk.
3. Kommissionen ska rikta beslutet till alla medlemsstater och omedelbart delge medlemsstaterna och den eller de berörda ekonomiska aktörerna beslutet.
4. Om den relevanta nationella åtgärden anses vara berättigad ska alla medlemsstater vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att den marina utrustning som inte uppfyller kraven dras tillbaka från deras marknader och vid behov återkallas. De ska underrätta kommissionen om detta.
5. Om den relevanta nationella åtgärden anses vara omotiverad ska den berörda medlemsstaten upphäva den.
6. Om den marina utrustningens bristande överensstämmelse tillskrivs brister i de provningsstandarder som avses i artikel 4 får kommissionen för att uppfylla målet med detta direktiv bekräfta, ändra eller upphäva en nationell skyddsåtgärd genom genomförandeakter i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 38.2.

Kommissionen ska dessutom ges befogenhet att genom delegerade akter enligt det förfarande som avses i artikel 37 anta tillfälliga harmoniserade krav och provningsstandarder för den specifika marina utrustningsartikeln. Kriterierna som fastställs i artikel 8.3 ska tillämpas på motsvarande sätt. Dessa krav och provningsstandarder ska kostnadsfritt göras tillgängliga av kommissionen.

7. När den aktuella provningsstandarden är en europeisk standard, ska kommissionen informera det eller de europeiska standardiseringsorgan som berörs och hänskjuta ärendet till den kommitté som inrättats genom artikel 5 i direktiv 98/34/EG. Den kommittén ska höra det eller de europeiska standardiseringsorgan som berörs och yttra sig utan dröjsmål.

Artikel 28

Produkter som uppfyller kraven men utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön

1. Om en medlemsstat, efter att ha gjort en utvärdering enligt artikel 26.1, konstaterar att den marina utrustningen uppfyller kraven i detta direktiv men ändå utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön, ska den medlemsstaten ålägga den berörda ekonomiska aktören att vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att den berörda marina utrustningen när den släpps ut på marknaden inte längre utgör en sådan risk, för att dra tillbaka den marina utrustningen från marknaden eller för att återkalla den inom en rimlig tid som medlemsstaten fastställer i förhållande till typen av risk.
2. Den ekonomiska aktören ska se till att det vidtas korrigerande åtgärder i fråga om alla berörda produkter som den har tillhandahållit på unionsmarknaden eller placerat ombord på EU-fartyg.
3. Medlemsstaten ska omedelbart underrätta kommissionen och de andra medlemsstaterna. Den tillhandahållna informationen ska innehålla alla tillgängliga uppgifter, särskilt de uppgifter som krävs för att kunna identifiera den berörda marina utrustningen, dess ursprung och leveranskedja, den risk utrustningen utgör, vilken typ av nationella åtgärder som vidtagits och deras varaktighet.
4. Kommissionen ska utan dröjsmål inleda samråd med medlemsstaterna och den eller de berörda ekonomiska aktörerna och därefter utvärdera den nationella åtgärden. På grundval av utvärderingsresultaten ska kommissionen besluta huruvida åtgärden är berättigad eller inte, och vid behov föreslå lämpliga åtgärder. Artikel 27.2 ska gälla i tillämpliga delar för detta syfte.
5. Kommissionen ska rikta beslutet till alla medlemsstater och omedelbart delge medlemsstaterna och den eller de berörda ekonomiska aktörerna beslutet.

Artikel 29

Formell bristande överensstämmelse

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 26 ska en medlemsstat, om den konstaterar något av följande, ålägga den berörda ekonomiska aktören att åtgärda den bristande överensstämmelsen:
 - a) Rattmärket har anbringats i strid med artikel 9 eller 10.
 - b) Rattmärke saknas.
 - c) Det har inte upprättats någon EU-försäkran om överensstämmelse.
 - d) EU-försäkran om överensstämmelse har inte upprättats på ett korrekt sätt.
 - e) Den tekniska dokumentationen är antingen inte tillgänglig eller ofullständig.
 - f) EU-försäkran om överensstämmelse har inte sänts till fartyget.
2. Om sådan bristande överensstämmelse som avses i punkt 1 kvarstår, ska den berörda medlemsstaten vidta alla lämpliga åtgärder för att begränsa eller förbjuda tillhandahållandet av den marina utrustningen på marknaden eller se till att den återkallas eller dras tillbaka från marknaden.

Artikel 30

Undantag baserade på tekniska innovationer

1. I undantagsfall får flaggstatens myndigheter tillåta att marin utrustning som inte uppfyller förfarandena för bedömning av överensstämmelse placeras ombord på ett EU-fartyg, om det på ett för flaggstatens myndigheter tillfredsställande sätt genom provning eller på annat vis har fastställts att sådan utrustning uppfyller målen för detta direktiv.
2. Dessa provningsförfaranden får inte på något sätt göra skillnad mellan marin utrustning tillverkad i flaggmedlemsstaten och marin utrustning tillverkad i andra stater.
3. Marin utrustning som omfattas av denna artikel ska från flaggmedlemsstaten få ett certifikat som alltid ska förvaras tillsammans med utrustningen och som ger flaggmedlemsstatens tillstånd att placera utrustningen ombord på fartyget samt innehåller alla restriktioner eller bestämmelser som rör utrustningens användning.
4. Om en medlemsstat tillåter att marin utrustning som omfattas av denna artikel placeras ombord på ett EU-fartyg, ska medlemsstaten genast till kommissionen och övriga medlemsstater översända närmare uppgifter om detta tillsammans med rapporter från alla relevanta provningar, bedömningar och förfaranden för bedömning av överensstämmelse.
5. Om kommissionen anser att villkoren i punkt 1 inte är uppfyllda får den, inom tolv månader från mottagandet av det meddelande som avses i punkt 4, begära att den berörda medlemsstaten återkallar det beviljade tillståndet inom en fastställd tidsfrist. Kommissionen ska i detta avseende vidta åtgärder genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 38.2.
6. När ett fartyg med sådan marin utrustning ombord som omfattas av punkt 1 överförs till en annan medlemsstat, får den mottagande flaggmedlemsstaten vidta nödvändiga åtgärder, vilka får innebära provningar och praktiska demonstrationer, för att säkerställa att utrustningen är minst lika effektiv som utrustning som uppfyller förfarandena för bedömning av överensstämmelse.

Artikel 31

Undantag för provning eller utvärdering

En flaggstats myndigheter får tillåta att marin utrustning som inte uppfyller förfarandena för bedömning av överensstämmelse eller inte omfattas av artikel 30 placeras ombord på ett EU-fartyg i provnings- eller utvärderingssyfte, om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Den marina utrustningen ska från flaggmedlemsstaten erhålla ett certifikat som alltid ska förvaras tillsammans med utrustningen och som ger flaggmedlemsstatens tillstånd att placera utrustningen ombord på EU-fartyget samt innehåller alla nödvändiga restriktioner och andra lämpliga bestämmelser som rör den aktuella utrustningens användning.
- b) Tillståndet ska begränsas till den period som flaggstaten anser vara nödvändig för att genomföra provningen, vilken bör vara så kort som möjligt.
- c) Den marina utrustningen får inte utnyttjas i stället för utrustning som uppfyller kraven i detta direktiv och får inte ersätta sådan utrustning, vilken ska finnas kvar ombord på EU-fartyget i funktionsdugligt skick och vara klar för omedelbar användning.

Artikel 32

Undantag vid exceptionella omständigheter

1. Under exceptionella omständigheter, som ska vara vederbörligen motiverade till flaggstatens myndigheter, då marin utrustning behöver ersättas i en hamn utanför unionen och det av rimliga hänsyn till tid, fördröjningar och kostnader inte är möjligt att placera utrustning med rattmärke ombord, får annan marin utrustning placeras ombord om inte annat följer av punkterna 2–4.
2. Den marina utrustning som placeras ombord ska åtföljas av dokumentation som intygar att tillämpliga IMO-krav är uppfyllda och som utfärdats av en stat som är medlem i IMO och part i de tillämpliga konventionerna.
3. Flaggstatens myndigheter ska genast underrättas om beskaffenheten och egenskaperna hos sådan annan marin utrustning.
4. Flaggstatens myndigheter ska snarast se till att den marina utrustningen som avses i punkt 1 tillsammans med tillhörande provningsdokumentation uppfyller tillämpliga krav i de internationella instrumenten och i detta direktiv.
5. Om det har visats att viss marin utrustning som bär rattmärket inte är tillgänglig på marknaden, får flaggmedlemsstaten tillåta att annan marin utrustning placeras ombord om inte annat följer av punkterna 6–8.
6. Den godkända marina utrustningen ska så långt som möjligt överensstämma med de krav och provningsstandarder som avses i artikel 4.
7. Den marina utrustning som placeras ombord ska åtföljas av ett tillfälligt certifikat om godkännande som utfärdats av flaggmedlemsstaten eller av en annan medlemsstat, och som innehåller uppgifter om följande:
 - a) Den rattmärkesförsedda utrustning som den godkända utrustningen ska ersätta.
 - b) De exakta omständigheter under vilka certifikatet om godkännande har utfärdats, och särskilt uppgifter om att rattmärkesförsedd utrustning inte är tillgänglig på marknaden.
 - c) De exakta utformnings-, konstruktions- och prestandakrav på grundval av vilka utrustningen har godkänts av den medlemsstat som utfärdat certifikatet.
 - d) De eventuella provningsstandarder som tillämpats i de relevanta förfarandena för godkännande.
8. Den medlemsstat som utfärdat ett tillfälligt certifikat om godkännande ska genast underrätta kommissionen om detta. Om kommissionen anser att villkoren i punkterna 6 och 7 inte har uppfyllts, kan den kräva att medlemsstaten återkallar det certifikatet eller vidta andra lämpliga åtgärder genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 38.2.

KAPITEL 6

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 33

Utbyte av erfarenhet

Kommissionen ska söra för organisationen av erfarenhetsutbyten mellan de nationella myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för riktlinjerna för anmälan, särskilt i fråga om marknadskontroll.

Artikel 34

Samordning av anmälda organ

1. Kommissionen ska se till att lämplig samordning och samarbete mellan de anmälda organen införs och att samordningen och samarbetet bedrivs på ett tillfredsställande sätt genom en sektorsspecifik grupp av anmälda organ.
2. Medlemsstaterna ska se till att de organ som de har anmält deltar i den sektorsspecifika gruppens arbete direkt eller genom utsedda representanter.

Artikel 35

Genomförandebestämmelser

1. Medlemsstaterna ska med hjälp av det informationssystem som kommissionen ställt till förfogande för det ändamålet till kommissionen meddela namnen och kontakuppgifterna för de myndigheter som ansvarar för genomförandet av detta direktiv. Kommissionen ska upprätta, regelbundet uppdatera och offentliggöra en förteckning över de myndigheterna.
2. För varje marin utrustningsartikel som i enlighet med internationella konventioner måste vara godkända av flaggstatens myndigheter, ska kommissionen genom genomförandeakter ange vilka utformnings-, konstruktions- respektive prestandakrav och vilka provningsstandarder som krävs enligt internationella instrument. Vid antagandet av dessa akter ska kommissionen också uttryckligen fastställa de datum från och med vilka de kraven och provningsstandarderna ska tillämpas, inbegripet datumen för utsläppande på marknaden och placering ombord, i enlighet med de internationella instrumenten och med beaktande av de tidsramar som gäller inom varvsindustrin. Kommissionen får också precisera de gemensamma kriterierna och de närmare förfarandena för tillämpningen.
3. I syfte att säkerställa att utrustning som placerats ombord på EU-fartyg är förenlig med de internationella instrumenten ska kommissionen genom genomförandeakter ange vilka nya utformnings-, konstruktions- och prestandakrav som finns i de internationella instrument som är tillämpliga på utrustning som redan placerats ombord.
4. Kommissionen ska upprätta och underhålla en databas som ska innehålla minst följande information:
 - a) Förteckningen över och de viktigaste uppgifterna i de certifikat om överensstämmelse som utfärdats enligt detta direktiv och tillhandahållits av de anmälda organen.
 - b) Förteckningen över och de viktigaste uppgifterna i de certifikat om överensstämmelse som utfärdats enligt detta direktiv och tillhandahållits av tillverkarna.
 - c) En uppdaterad förteckning över tillämpliga internationella instrument och de krav och provningsstandarder som är tillämpliga i enlighet med artikel 4.4.
 - d) Förteckningen över samt den fullständiga texten till de kriterier och förfaranden som avses i punkt 2.
 - e) I tillämpliga fall de krav och villkor för elektronisk märkning som avses i artikel 11.
 - f) All annan användbar information som underlättar för medlemsstaterna, de anmälda organen och de ekonomiska aktörerna att genomföra detta direktiv korrekt.

Den databasen ska göras tillgänglig för medlemsstaterna. Den ska också, enbart i informationssyfte, göras tillgänglig för allmänheten.

5. De genomförandeakter som avses i denna artikel ska antas i form av kommissionsförordningar i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 38.2.

Artikel 36

Ändringar

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 37 i syfte att uppdatera hänvisningarna till de standarder som avses i bilaga III, när nya standarder blir tillgängliga.

Artikel 37

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 8, 11, 27 och 36 ska ges till kommissionen för en period av fem år från och med den 17 september 2014. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden av fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 8, 11, 27 och 36 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 8, 11, 27 och 36 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 38

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av kommittén för sjösäkerhet och förhindrande av förorening från fartyg (Coss), som inrättats genom förordning (EG) nr 2099/2002. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas. Om kommittén inte avger något yttrande, ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

Artikel 39

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 18 september 2016 anta och offentliggöra de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.

De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 18 september 2016.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 40

Upphävande

1. Direktiv 96/98/EG ska upphöra att gälla med verkan från och med den 18 september 2016.
2. De krav och provningsstandarder för marin utrustning som är tillämpliga den 18 september 2016 enligt de bestämmelser i nationell lagstiftning som antagits av medlemsstaterna för att följa direktiv 96/98/EG, ska fortsätta att gälla tills ikraftträdandet av sådana genomförandeakter som avses i artikel 35.2.
3. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet.

Artikel 41

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 42

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 23 juli 2014.

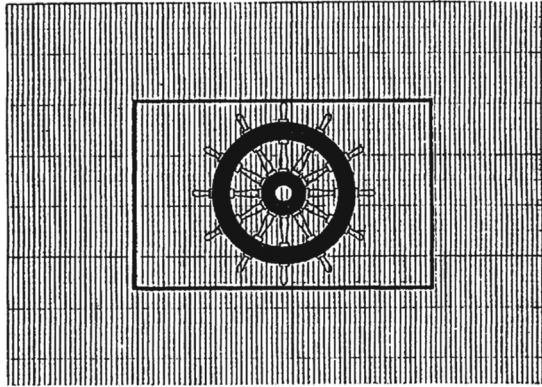
På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
S. GOZI
Ordförande

BILAGA 1

RATTMÄRKE

Överensstämmelsemärkningen (rattmärket) ska utformas på följande sätt:

Om rattmärket förminkas eller förstoras ska proportionerna enligt ovanstående rutskiss behållas.

De olika komponenterna i märkningen ska väsentligen ha samma vertikala dimension, vilken inte får understiga 5 mm.

Minimidimensionen får frångås för små produkter.

BILAGA II

FÖRFARANDE FÖR BEDÖMNING AV ÖVERENSSTÄMMELSE

I. MODUL B: EG-TYPKONTROLL

1. EG-typkontroll är den del av ett förfarande för bedömning av överensstämmelse genom vilken ett anmält organ undersöker den tekniska konstruktionen av marin utrustning och kontrollerar och intygar att den uppfyller de tillämpliga kraven.
2. EG-typkontroll kan utföras på något av följande sätt.

- Undersökning av ett provexemplar av den kompletta produkten (produktionstyp) som är representativt för produktionen i fråga.
- Bedömning av huruvida den marina utrustningens tekniska konstruktion är lämplig genom granskning av den tekniska dokumentation och de underlag som avses i punkt 3 samt undersökning av provexemplar av en eller flera kritiska delar av produkten, varvid provexemplaren ska vara representativa för produktionen (kombination av produktionstyp och konstruktionstyp).

3. Tillverkaren ska lämna in ansökan om EG-typkontroll till ett valfritt anmält organ.

Ansökan ska innehålla följande:

- Tillverkarens namn och adress och, om ansökan lämnas in av tillverkarens behöriga representant, även dennes namn och adress.
- En skriftlig försäkran om att samma ansökan inte har lämnats in till något annat anmält organ.
- Teknisk dokumentation. Dokumentationen ska göra det möjligt att bedöma om den marina utrustningen uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrument som anges i artikel 4 och innehålla en adekvat analys och bedömning av riskerna. Den tekniska dokumentationen ska innehålla de tillämpliga kraven och, i den mån det krävs för bedömningen, även en beskrivning av den marina utrustningens utformning, tillverkning och funktion. Den tekniska dokumentationen ska, där så är tillämpligt, innehålla minst följande:
 - a) En allmän beskrivning av den marina utrustningen.
 - b) Översiktliga konstruktions- och tillverkningsritningar samt scheman över komponenter, delmonteringar, kretsar m.m..
 - c) Beskrivningar och förklaringar som behövs för att förstå de ritningarna och scheman och hur den marina utrustningen fungerar.
 - d) En förteckning över de krav och provningsstandarder som gäller för den marina utrustning som omfattas av detta direktiv, samt en beskrivning av de lösningar som tillämpats för att uppfylla de kraven.
 - e) Resultaten av utförda konstruktionsberäkningar, undersökningar m.m..
 - f) Provningsrapporter.
- Provexemplar som är representativa för den planerade produktionen. Det anmälda organet kan vid behov begära in fler provexemplar för att genomföra provningsprogrammet.

- Underlag som visar att den lösning som valts för den tekniska konstruktionen är lämplig. I underlaget ska anges vilken dokumentation som använts. Underlaget ska vid behov innehålla resultaten av provningar som utförts i tillverkarens laboratorium eller i något annat provningslaboratorium för tillverkarens räkning och under dennes ansvar.
4. Det anmälda organet ska göra följande:
- I fråga om den marina utrustningen:
- 4.1 Granska den tekniska dokumentationen och underlagen i syfte att bedöma den tekniska konstruktionens lämplighet.
- I fråga om provexemplaren:
- 4.2 Kontrollera att provexemplaren har tillverkats i enlighet med den tekniska dokumentationen och identifiera de delar som har konstruerats i enlighet med de tillämpliga bestämmelserna i relevanta krav och provningsstandarder, liksom de delar som har konstruerats utan att de tillämpliga bestämmelserna i de standarderna har följts.
- 4.3 Genomföra eller låta genomföra lämpliga undersökningar och lämplig provning i enlighet med detta direktiv.
- 4.4 Komma överens med tillverkaren om var undersökningarna och provningarna ska utföras.
5. Det anmälda organet ska utarbeta en bedömningsrapport där det anges vilka åtgärder som har vidtagits i enlighet med punkt 4 och vad de har resulterat i. Utan att det påverkar tillämpningen av det anmälda organets skyldigheter gentemot de anmälande myndigheterna ska det anmälda organet inte offentliggöra hela eller delar av innehållet i den rapporten utan tillverkarens samtycke.
6. Om typen uppfyller kraven i det specifika internationella instrument som är tillämpligt på den berörda marina utrustningen ska det anmälda organet utfärda ett EG-typintyg till tillverkaren. Intyget ska innehålla tillverkarens namn och adress, slutsatserna av undersökningen, eventuella giltighetsvillkor och de uppgifter som krävs för att identifiera den godkända typen. Intyget kan ha en eller flera bilagor.
- Intyget och bilagorna ska innehålla all information som behövs för att bedöma om de tillverkade produkterna överensstämmer med den undersökta typen och för att kontrollera produkter i bruk.
- Om typen inte uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten ska det anmälda organet avslå ansökan om EG-typintyg och underrätta den sökande om detta samt utförligt motivera avslaget.
7. Om den godkända typen inte längre uppfyller de tillämpliga kraven ska det anmälda organet fastställa om det krävs ytterligare provning eller ett nytt förfarande för bedömning av överensstämmelse.
- Tillverkaren ska underrätta det anmälda organ som har den tekniska dokumentationen rörande EG-typintyget om alla ändringar av den godkända typen som kan påverka den marina utrustningens överensstämmelse med de grundläggande kraven i de tillämpliga internationella instrumenten eller villkoren för intygets giltighet. För sådana ändringar krävs ytterligare godkännande i form av ett tillägg till det ursprungliga EG-typintyget.
8. Varje anmält organ ska underrätta sina anmälande myndigheter om de EG-typintyg och/eller eventuella tillägg till dessa som det har utfärdat eller återkallat, och regelbundet eller på begäran ge de anmälande myndigheterna tillgång till förteckningen över de intyg och/eller eventuella tillägg till dessa som det har vägrat att utfärda, tillfälligt återkallat eller på annat sätt belagt med restriktioner.

Varje anmält organ ska underrätta de övriga anmälda organen om de EG-typintyg och/eller eventuella tillägg till dessa som det har vägrat utfärda, tillfälligt eller slutgiltigt återkallat eller på annat sätt belagt med restriktioner och, på begäran, om de intyg och/eller tillägg som det har utfärdat.

Kommissionen, medlemsstaterna och övriga anmälda organ har rätt att på begäran få en kopia av EG-typintyget och/eller tillägg till det. Kommissionen och medlemsstaterna har rätt att på begäran få en kopia av den tekniska dokumentationen och av resultaten från de undersökningar som utförts av det anmälda organet. Det anmälda organet ska förvara en kopia av EG-typintyget med bilagor och tillägg och av det tekniska underlaget, inklusive dokumentation från tillverkaren, så länge som intyget är giltigt.

9. Tillverkaren ska för de nationella myndigheterna kunna uppvisa en kopia av EG-typintyget med bilagor och tillägg tillsammans med den tekniska dokumentationen under en period av minst tio år efter det att rättsmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen.

10. Tillverkarens behöriga representant får lämna in den ansökan som avses i punkt 3 och fullgöra skyldigheterna enligt punkterna 7 och 9, förutsatt att de specificeras i fullmakten.

II. MODUL D: ÖVERENSSTÄMMELSE MED TYP SOM GRUNDAR SIG PÅ KVALITETSSÄKRING AV PRODUKTIONEN

1. Överensstämmelse med typ som grundar sig på kvalitetssäkring av produktionen är den del av ett förfarande för bedömning av överensstämmelse genom vilken tillverkaren fullgör skyldigheterna i punkterna 2 och 5 samt säkerställer och försäkrar på eget ansvar att den berörda marina utrustningen överensstämmer med typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

2. Tillverkning

Tillverkaren ska för tillverkning, slutlig produktkontroll och provning av de berörda produkterna tillämpa ett godkänt kvalitetssystem i enlighet med punkt 3 och kontrolleras i enlighet med punkt 4.

3. Kvalitetssystem

- 3.1 Tillverkaren ska lämna in en ansökan till ett valfritt anmält organ om att få sitt kvalitetssystem för den berörda marina utrustningen bedömt.

Ansökan ska innehålla följande:

— Tillverkarens namn och adress och, om ansökan lämnas in av tillverkarens behöriga representant, även dennes namn och adress.

— En skriftlig försäkran om att samma ansökan inte har lämnats in till något annat anmält organ.

— All relevant information om den kategori av marin utrustning som avses.

— Dokumentation av kvalitetssystemet.

— Den tekniska dokumentationen för den godkända typen samt en kopia av EG-typintyget.

- 3.2 Kvalitetssystemet ska säkerställa att produkterna överensstämmer med typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och med de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

Alla de faktorer, krav och bestämmelser som tillverkaren tagit hänsyn till ska dokumenteras på ett systematiskt och överskådligt sätt i form av skriftliga riktlinjer, förfaringssätt och instruktioner. Dokumentationen av kvalitetssystemet ska möjliggöra en enhetlig tolkning av kvalitetsrelaterade program, planer, manualer och protokoll.

Dokumentationen ska framför allt innehålla en fullgod beskrivning av

- uppsatta kvalitetsmål samt ledningens organisatoriska struktur, ansvar och befogenheter när det gäller produktkvalitet,
- de motsvarande metoder, processer och systematiska förfaranden för tillverkning, kvalitetskontroll och kvalitets-säkring som kommer att användas,
- de undersökningar och provningar som kommer att utföras före, under och efter tillverkningen, och hur ofta de kommer att utföras,
- kvalitetsdokumenten, t.ex. kontrollrapporter och provningsresultat, kalibreringsresultat och redogörelser för den berörda personalens kvalifikationer,
- metoder för övervakning av att den eftersträlvade produktkvaliteten uppnås och att kvalitetssystemet fungerar väl.

3.3 Det anmälda organet ska bedöma kvalitetssystemet för att avgöra om kraven i punkt 3.2 är uppfyllda.

Utöver erfarenhet av kvalitetsledningssystem ska minst en av revisionsgruppens deltagare ha erfarenhet av bedömning på området marin utrustning och den berörda produkttekniken och känna till de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten. Revisionen ska även omfatta en inspektion hos tillverkaren. Revisionsgruppen ska granska den tekniska dokumentation som avses i punkt 3.1 femte strecksatsen för att kontrollera att tillverkaren känner till de relevanta kraven i de internationella instrumenten och utför de undersökningar som krävs för att säkerställa att produkten överensstämmer med kraven.

Tillverkaren ska meddela beslutet. Meddelandet ska innehålla slutsatserna från revisionen och det motiverade beslutet.

3.4 Tillverkaren ska åta sig att fullgöra de skyldigheter som är förenade med det godkända kvalitetssystemet och att vidmakthålla det så att det förblir ändamålsenligt och effektivt.

3.5 Tillverkaren ska underrätta det anmälda organ som har godkänt kvalitetssystemet om alla ändringar som planeras i systemet.

Det anmälda organet ska bedöma de föreslagna ändringarna och avgöra om det ändrade kvalitetssystemet fortfarande uppfyller kraven i punkt 3.2 eller om en ny bedömning är nödvändig.

Det ska meddela tillverkaren sitt beslut. Meddelandet ska innehålla slutsatserna från undersökningen och det motiverade beslutet.

4. Kontroll under det anmälda organets ansvar

4.1 Syftet med kontrollen är att säkerställa att tillverkaren fullgör de skyldigheter som följer av det godkända kvalitetssystemet.

4.2 För att möjliggöra en bedömning ska tillverkaren ge det anmälda organet tillträde till lokaler för tillverkning, kontroll, provning och lagring och tillhandahålla all nödvändig information, särskilt i fråga om

- dokumentationen av kvalitetssystemet,
- kvalitetsdokumenten, t.ex. kontrollrapporter och provningsresultat, kalibreringsresultat och redogörelser för den berörda personalens kvalifikationer.

4.3 Det anmälda organet ska med jämna mellanrum genomföra revisioner för att försäkra sig om att tillverkaren vidmakthåller och tillämpar kvalitetssystemet, samt överlämna revisionsberättelser till tillverkaren.

4.4 Det anmälda organet får dessutom besöka tillverkaren utan förvarning, förutom om det enligt nationell rätt och av skäl som rör försvar eller säkerhet tillämpas vissa begränsningar för sådana besök. Under sådana besök får det anmälda organet vid behov utföra eller låta utföra produktprovningar för att kontrollera att kvalitetssystemet fungerar tillfredsställande. Det anmälda organet ska ge tillverkaren en inspektionsrapport och, om provningar har utförts, en provningsrapport.

5. Märkning om överensstämmelse och försäkran om överensstämmelse

5.1 Tillverkaren ska anbringa det rattmärke som avses i artikel 9 och, under ansvar av det anmälda organ som avses i punkt 3.1, organets identifikationsnummer på varje enskild produkt som överensstämmer med typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

5.2 Tillverkaren ska upprätta en skriftlig försäkran om överensstämmelse för varje produktmodell och kunna uppvisa den för de nationella myndigheterna under en period av minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen. I försäkran om överensstämmelse ska det anges för vilken modell av marin utrustning den har upprättats.

En kopia av försäkran om överensstämmelse ska på begäran göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna.

6. Tillverkaren ska kunna uppvisa följande för de behöriga myndigheterna under en period av minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen:

- Den dokumentation som avses i punkt 3.1.
- Sådana godkända ändringar som avses i punkt 3.5.
- Sådana beslut och rapporter från det anmälda organet som avses i punkterna 3.5, 4.3 och 4.4.

7. Varje anmält organ ska underrätta sina anmälande myndigheter om de godkännanden av kvalitetssystem som det har utfärdat eller återkallat och ska regelbundet eller på begäran se till att de anmälande myndigheterna har tillgång till förteckningen över godkännanden som det har vägrat att utfärda, tillfälligt återkallat eller på annat sätt belagt med restriktioner.

Varje anmält organ ska underrätta de övriga anmälda organen om de godkännanden av kvalitetssystem som det har vägrat utfärda eller tillfälligt återkallat eller på annat sätt belagt med restriktioner och, på begäran, om de godkännanden av kvalitetssystem som det har utfärdat.

8. Tillverkarens behöriga representant

Tillverkarens skyldigheter enligt punkterna 3.1, 3.5, 5 och 6 får fullgöras, för dennes räkning och på dennes ansvar, av tillverkarens behöriga representant, förutsatt att dessa skyldigheter specificeras i fullmakten.

III. MODUL E: ÖVERENSSTÄMMELSE MED TYP SOM GRUNDAR SIG PÅ KVALITETSSÄKRING AV PRODUKTER

1. Överensstämmelse med typ som grundar sig på kvalitetsssäkring av produktionen är den del av ett förfarande för bedömning av överensstämmelse genom vilken tillverkaren fullgör skyldigheterna i punkterna 2 och 5 samt säkerställer och försäkrar på eget ansvar att den berörda marina utrustningen överensstämmer med typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

2. Tillverkning

Tillverkaren ska för slutlig produktkontroll och provning av de berörda produkterna tillämpa ett godkänt kvalitetsystem i enlighet med punkt 3 och kontrolleras i enlighet med punkt 4.

3. Kvalitetssystem

3.1 Tillverkaren ska lämna in en ansökan till ett valfritt anmält organ om att få sitt kvalitetssystem för den berörda marina utrustningen bedömt.

Ansökan ska innehålla följande:

— Tillverkarens namn och adress och, om ansökan lämnas in av tillverkarens behöriga representant, även dennes namn och adress.

— En skriftlig försäkran om att samma ansökan inte har lämnats in till något annat anmält organ.

— All relevant information om den kategori av marin utrustning som avses.

— Dokumentation av kvalitetssystemet.

— Den tekniska dokumentationen för den godkända typen samt en kopia av EG-typintyget.

3.2 Kvalitetssystemet ska säkerställa att produkterna överensstämmer med typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och med de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

Alla de faktorer, krav och bestämmelser som tillverkaren tagit hänsyn till ska dokumenteras på ett systematiskt och överskådligt sätt i form av skriftliga riktlinjer, förfaringssätt och instruktioner. Dokumentationen av kvalitetssystemet ska möjliggöra en enhetlig tolkning av kvalitetsrelaterade program, planer, manualer och protokoll.

Dokumentationen ska framför allt innehålla en fullgod beskrivning av

— uppsatta kvalitetsmål samt ledningens organisatoriska struktur, ansvar och befogenheter när det gäller produktkvalitet,

— de undersökningar och provningar som ska utföras efter tillverkningen,

— kvalitetsdokument, t.ex. kontrollrapporter och provningsresultat, kalibreringsresultat och redogörelser för den berörda personalens kvalifikationer,

— metoder för övervakning av att kvalitetssystemet fungerar effektivt.

- 3.3 Det anmälda organet ska bedöma kvalitetssystemet för att avgöra om kraven i punkt 3.2 är uppfyllda.

Utöver erfarenhet av kvalitetsledningssystem ska minst en av revisionsgruppens deltagare ha erfarenhet av bedömning på området marin utrustning och den berörda produkttekniken och känna till de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten. Revisionen ska även omfatta en inspektion hos tillverkaren. Revisionsgruppen ska granska den tekniska dokumentation som avses i punkt 3.1 femte strecksatsen för att kontrollera att tillverkaren känner till de relevanta kraven i de internationella instrumenten och utför de undersökningar som krävs för att säkerställa att produkten överensstämmer med kraven.

Tillverkaren ska meddelas beslutet. Meddelandet ska innehålla slutsatserna från revisionen och det motiverade beslutet.

- 3.4 Tillverkaren ska åta sig att fullgöra de skyldigheter som är förenade med det godkända kvalitetssystemet och att vidmakthålla det så att det förblir ändamålsenligt och effektivt.

- 3.5 Tillverkaren ska underrätta det anmälda organ som har godkänt kvalitetssystemet om alla ändringar som planeras i systemet.

Det anmälda organet ska bedöma de föreslagna ändringarna och avgöra om det ändrade kvalitetssystemet fortfarande uppfyller kraven i punkt 3.2 eller om en ny bedömning är nödvändig.

Det ska meddela tillverkaren sitt beslut. Meddelandet ska innehålla slutsatserna från undersökningen och det motiverade beslutet.

4. Kontroll under det anmälda organets ansvar

- 4.1 Syftet med kontrollen är att säkerställa att tillverkaren fullgör de skyldigheter som följer av det godkända kvalitetssystemet.

- 4.2 För att möjliggöra en bedömning ska tillverkaren ge det anmälda organet tillträde till lokaler för tillverkning, kontroll, provning och lagring och tillhandahålla all nödvändig information, särskilt i fråga om

— dokumentationen av kvalitetssystemet,

— kvalitetsdokumenten, t.ex. kontrollrapporter och provningsresultat, kalibreringsresultat och redogörelser för den berörda personalens kvalifikationer.

- 4.3 Det anmälda organet ska med jämna mellanrum genomföra revisioner för att försäkra sig om att tillverkaren vidmakthåller och tillämpar kvalitetssystemet, samt överlämna revisionsberättelser till tillverkaren.

- 4.4 Det anmälda organet får dessutom besöka tillverkaren utan förvarning, förutom om det enligt nationell rätt och av skäl som rör försvar eller säkerhet tillämpas vissa begränsningar för sådana besök. I samband med sådana besök får det anmälda organet vid behov utföra eller låta utföra produktprovningar för att kontrollera att kvalitetssystemet fungerar tillfredsställande. Det anmälda organet ska ge tillverkaren en inspektionsrapport och, om provningar har utförts, en provningsrapport.

5. Märkning om överensstämmelse och försäkran om överensstämmelse

- 5.1 Tillverkaren ska anbringa det rättmärke som avses i artikel 9 och, under ansvar av det anmälda organ som avses i punkt 3.1, organets identifikationsnummer på varje enskild produkt som överensstämmer med typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

- 5.2 Tillverkaren ska upprätta en skriftlig försäkring om överensstämmelse för varje produktmodell och kunna uppvisa den för de nationella myndigheterna under en period av minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen. I försäkringen om överensstämmelse ska det anges för vilken modell av marin utrustning den har upprättats.

En kopia av försäkringen om överensstämmelse ska på begäran göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna.

6. Tillverkaren ska kunna uppvisa följande för de behöriga myndigheterna under en period av minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen:

— Den dokumentation som avses i punkt 3.1.

— Sådana godkända ändringar som avses i punkt 3.5.

— Sådana beslut och rapporter från det anmälda organet som avses i punkterna 3.5, 4.3 och 4.4.

7. Varje anmält organ ska underrätta sina anmälande myndigheter om de godkännanden av kvalitetssystem som det har utfärdat eller återkallat och ska regelbundet eller på begäran se till att de anmälande myndigheterna har tillgång till förteckningen över godkännanden som det har vägrat att utfärda, tillfälligt återkallat eller på annat sätt belagt med restriktioner.

Varje anmält organ ska underrätta de övriga anmälda organen om de godkännanden av kvalitetssystem som det har vägrat utfärda eller tillfälligt eller slutgiltigt återkallat och, på begäran, om de godkännanden av kvalitetssystem som det har utfärdat.

8. Tillverkarens behöriga representant

Tillverkarens skyldigheter enligt punkterna 3.1, 3.5, 5 och 6 får fullgöras, för dennes räkning och på dennes ansvar, av tillverkarens behöriga representant, förutsatt att dessa skyldigheter specificeras i fullmakten.

IV. MODUL F: ÖVERENSSTÄMMELSE MED TYP SOM GRUNDAR SIG PÅ PRODUKTKONTROLL

1. Överensstämmelse med typ som grundar sig på produktkontroll är den del av ett förfarande för bedömning av överensstämmelse genom vilken tillverkaren fullgör skyldigheterna i punkterna 2, 5.1 och 6 samt säkerställer och försäkrar på eget ansvar att de berörda produkter som har genomgått kontroll i enlighet med punkt 3 överensstämmer med typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

2. Tillverkning

Tillverkaren ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkra att tillverkningen och övervakningen av den leder till att de tillverkade produkterna överensstämmer med den godkända typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och med de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

3. Kontroll

Ett anmält organ, som tillverkaren valt, ska utföra undersökningar och provningar för att kontrollera att produkterna överensstämmer med den godkända typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

Undersökningarna och provningarna för att kontrollera att produkterna uppfyller de tillämpliga kraven ska, enligt tillverkarens val, utföras antingen genom undersökning och provning av varje enskild produkt i enlighet med punkt 4, eller genom undersökning och provning av produkterna på statistisk grund i enlighet med punkt 5.

4. Kontroll av överensstämmelse genom undersökning och provning av varje enskild produkt.
- 4.1 Alla produkter ska undersökas var för sig och genomgå provning i enlighet med detta direktiv för att fastställa om de överensstämmer med den godkända typen i EG-typintyget och med de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.
- 4.2 Det anmälda organet ska utfärda ett certifikat om överensstämmelse i fråga om de utförda undersökningarna och provningarna, och ska anbringa sitt identifikationsnummer på varje godkänd produkt, eller låta anbringa det under sitt ansvar.

Tillverkaren ska hålla certifikaten om överensstämmelse tillgängliga för kontroll av de nationella myndigheterna under en period av minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen.

5. Statistisk kontroll av överensstämmelse
- 5.1 Tillverkaren ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att tillverkningen och övervakningen av den leder till att varje tillverkat parti är enhetligt, och ska uppvisa sina produkter för kontroll i form av enhetliga partier.
- 5.2 Ett slumpmässigt urval ska göras ur varje parti. Alla produkter i ett slumpmässigt urval ska undersökas var för sig och genomgå provning i enlighet med detta direktiv för att fastställa om de överensstämmer med de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten och om partiet ska godkännas eller underkännas.
- 5.3 Om ett parti godkännas ska samtliga produkter i detta parti anses vara godkända, utom de produkter i urvalet som inte klarade provningarna.

Det anmälda organet ska utfärda ett certifikat om överensstämmelse i fråga om de utförda undersökningarna och provningarna, och ska anbringa sitt identifikationsnummer på varje godkänd produkt, eller låta anbringa det under sitt ansvar.

Tillverkaren ska hålla certifikaten om överensstämmelse tillgängliga för de nationella myndigheterna under en period av minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen.

- 5.4 Om ett parti underkännas ska det anmälda organet eller den behöriga myndigheten vidta lämpliga åtgärder för att förhindra att det partiet släpps ut på marknaden. Om det ofta förekommer underkända partier får det anmälda organet tillfälligt upphöra med den statistiska kontrollen och vidta lämpliga åtgärder.
6. Märkning om överensstämmelse och försäkran om överensstämmelse
- 6.1 Tillverkaren ska anbringa det rattmärke som avses i artikel 9 och, under ansvar av det anmälda organ som avses i punkt 3, organets identifikationsnummer på varje enskild produkt som överensstämmer med typen enligt beskrivningen i EG-typintyget och uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.
- 6.2 Tillverkaren ska upprätta en skriftlig försäkran om överensstämmelse för varje produktmodell och kunna uppvisa den för de nationella myndigheterna under en period av minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen. I försäkran om överensstämmelse ska det anges för vilken modell av marin utrustning den har upprättats.

En kopia av försäkran om överensstämmelse ska på begäran göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna.

7. Om det anmälda organet godkänner det och under dess ansvar, får tillverkaren anbringa det anmälda organets identifikationsnummer på produkterna under tillverkningen.
 8. Tillverkarens behöriga representant
Tillverkarens skyldigheter får fullgöras, för dennes räkning och på dennes ansvar, av tillverkarens behöriga representant, förutsatt att dessa skyldigheter specificeras i fullmakten. Tillverkarens behöriga representant får inte fullgöra någon av de skyldigheter som åligger tillverkaren i enlighet med punkterna 2 och 5.1.
- V. MODUL G: ÖVERENSSTÄMMELSE SOM GRUNDAR SIG PÅ KONTROLL AV ENSKILDA PRODUKTER
1. Överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter är det förfarande för bedömning av överensstämmelse genom vilket tillverkaren fullgör skyldigheterna i punkterna 2, 3 och 5 samt säkerställer och försäkrar på eget ansvar att den berörda produkten, som har genomgått kontroll i enlighet med punkt 4, uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.
 2. Teknisk dokumentation
Tillverkaren ska utarbeta den tekniska dokumentationen och göra den tillgänglig för det anmälda organ som avses i punkt 4. Dokumentationen ska göra det möjligt att bedöma om produkten uppfyller de relevanta kraven och innehålla en adekvat analys och bedömning av riskerna. Den tekniska dokumentationen ska innehålla de tillämpliga kraven och, i den mån det krävs för bedömningen, även en beskrivning av produktens konstruktion, tillverkning och funktion. Den tekniska dokumentationen ska, där så är tillämpligt, innehålla minst följande:
 - En allmän beskrivning av produkten.
 - Översiktliga konstruktions- och tillverkningsritningar samt scheman över komponenter, delmonteringar, kretsar m.m.
 - Beskrivningar och förklaringar som behövs för att förstå dessa ritningar och scheman och hur produkten fungerar.
 - En förteckning över de krav och provningsstandarder som gäller för den berörda marina utrustningen enligt detta direktiv, samt en beskrivning av de lösningar som tillämpats för att uppfylla de kraven.
 - Resultaten av utförda konstruktionsberäkningar och undersökningar.
 - Provningsrapporter.Tillverkaren ska hålla certifikaten om överensstämmelse tillgängliga för de behöriga myndigheterna under en period av minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen.
 3. Tillverkning
Tillverkaren ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att tillverkningen och övervakningen av den leder till att den tillverkade produkten uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.
 4. Kontroll
Ett anmäld organ, som tillverkaren valt, ska utföra lämpliga undersökningar och provningar i enlighet med detta direktiv för att kontrollera att produkterna uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.

Det anmälda organet ska utfärda ett certifikat om överensstämmelse i fråga om de utförda undersökningarna och provningarna och anbringa sitt identifikationsnummer på den godkända produkten eller låta anbringa det på sitt ansvar.

Tillverkaren ska hålla certifikaten om överensstämmelse tillgängliga för de nationella myndigheterna under en period på minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen.

5. Märkning om överensstämmelse och försäkran om överensstämmelse
- 5.1 Tillverkaren ska anbringa det rattmärke som avses i artikel 9 och, under ansvar av det anmälda organ som avses i punkt 4, organets identifikationsnummer på varje produkt som uppfyller de tillämpliga kraven i de internationella instrumenten.
- 5.2 Tillverkaren ska upprätta en skriftlig försäkran om överensstämmelse och hålla certifikaten om överensstämmelse tillgängliga för de nationella myndigheterna under en period av minst tio år efter det att rattmärket har anbringats på den sista tillverkade produkten, dock aldrig en period som är kortare än den förväntade livslängden för den berörda marina utrustningen. I försäkran om överensstämmelse ska det anges för vilken produktmodell den har upprättats.

En kopia av försäkran om överensstämmelse ska på begäran göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna.

6. Tillverkarens behöriga representant
- Tillverkarens skyldigheter enligt punkterna 2 och 5 får fullgöras, för dennas räkning och på dennes ansvar, av tillverkarens behöriga representant, förutsatt att dessa skyldigheter specificeras i fullmakten.

BILAGA III

KRAV SOM SKA UPPFYLLAS AV ORGAN FÖR BEDÖMNING AV ÖVERENSSTÄMMELSE FÖR ATT DE SKA KUNNA BLI ANMÄLDA ORGAN

1. När det gäller anmälan ska organ för bedömning av överensstämmelse uppfylla kraven i punkterna 2–11.
2. Ett organ för bedömning av överensstämmelse ska inrättas i enlighet med nationell rätt och vara juridisk person.
3. Ett organ för bedömning av överensstämmelse ska vara ett tredjepartsorgan oberoende av den organisation eller marina utrustning som den bedömer.
4. Ett organ som anses vara ett organ för bedömning av överensstämmelse får vara ett organ som hör till en näringslivsorganisation eller branschorganisation som företräder företag som är involverade i konstruktion, tillverkning, leverans, montering, användning eller underhåll av den marina utrustning som det bedömer, förutsatt att det kan styrkas att organet är oberoende och att det inte förekommer intressekonflikter.
5. Ett organ för bedömning av överensstämmelse, dess högsta ledning och den personal som ansvarar för att bedömningen av överensstämmelse görs får inte utgöras av den som konstruerar, tillverkar, levererar, installerar, köper, äger, använder eller underhåller den marina utrustning som bedöms och inte heller av den som företräder någon av dessa parter. Detta ska inte hindra användning av bedömda produkter som är nödvändiga för verksamheten inom organet för bedömning av överensstämmelse eller användning av produkterna för personligt bruk.
6. Ett organ för bedömning av överensstämmelse, dess högsta ledning och den personal som ansvarar för att bedömningen av överensstämmelse görs får varken delta direkt i utformning, tillverkning, konstruktion, marknadsföring, installation, användning eller underhåll av den marina utrustningen eller företräda parter som bedriver sådan verksamhet. De får inte delta i någon verksamhet som kan påverka deras objektivitet och integritet i samband med den bedömning av överensstämmelse för vilken de har anmälts. Detta ska särskilt gälla konsulttjänster.
7. Organ för bedömning av överensstämmelse ska se till att deras dotterbolags eller underleverantörers verksamhet inte påverkar sekretessen, objektiviteten eller opartiskheten i dess bedömningar av överensstämmelse.
8. Organ för bedömning av överensstämmelse och deras personal ska utföra bedömningen av överensstämmelse med största möjliga yrkesintegritet, ha den tekniska kompetens som krävs på det specifika området och vara fria från varje påtryckning och incitament, i synnerhet av ekonomiskt slag, som kan påverka deras omdöme eller resultaten av deras bedömning av överensstämmelse; detta gäller särskilt påtryckningar och incitament från personer eller grupper av personer som berörs av denna verksamhet.
9. Ett organ för bedömning av överensstämmelse ska kunna utföra alla de uppgifter avseende bedömning av överensstämmelse som fastställs i detta direktiv för ett sådant organ och för vilka det har anmälts, oavsett om dessa uppgifter utförs av organet för bedömning av överensstämmelse eller för dess räkning och under dess ansvar.
10. Vid alla tidpunkter och vid varje bedömning av överensstämmelse och för varje typ, kategori eller underkategori av marin utrustning för vilka det har anmälts ska organet för bedömning av överensstämmelse ha till sitt förfogande
 - a) personal med teknisk kunskap och tillräcklig och lämplig erfarenhet för att utföra bedömningen av överensstämmelse,
 - b) beskrivningar av förfaranden för att utföra bedömningar av överensstämmelse; dessa förfaranden måste medge öppenhet och möjlighet att upprepa dem; organet ska ha lämpliga rutiner och förfaranden för att skilja mellan de uppgifter som organet utför i sin egenskap av anmält organ och all annan verksamhet,
 - c) förfaranden som gör det möjligt för organet att utöva sin verksamhet med beaktande av företagets storlek, sektor och struktur, komplexitetsgraden i tekniken för den berörda marina utrustningen och huruvida det är frågan om mass- eller serietillverkning.

11. Organet för bedömning av överensstämmelse ska ha de medel som krävs för att korrekt kunna utföra de tekniska och administrativa uppgifterna i samband med bedömningen av överensstämmelse och ha tillgång till den utrustning och de hjälpmedel som är nödvändiga.
 12. Den personal som ansvarar för att utföra bedömningen av överensstämmelse ska ha
 - a) fullgod teknisk och yrkesinriktad utbildning som täcker alla bedömningar av överensstämmelse för vilka organet för bedömning av överensstämmelse har anmälts,
 - b) tillfredsställande kunskap om kraven för de bedömningar som de gör och befogenhet att utföra de bedömningarna,
 - c) tillräcklig kännedom och insikt om de tillämpliga kraven och provningsstandarderna samt de relevanta bestämmelserna i unionslagstiftning om harmonisering och de föreskrifter som genomför den lagstiftningen,
 - d) förmåga att kunna upprätta certifikat, protokoll och rapporter som visar att bedömningarna har gjorts.
 13. Det ska garanteras att organ för bedömning av överensstämmelse, deras ledning och bedömningspersonal är opartiska.
 14. Ersättningen till ledningen för och bedömningspersonalen vid organet för bedömning av överensstämmelse ska inte vara beroende av antalet bedömningar som gjorts eller resultaten av de bedömningarna.
 15. Organ för bedömning av överensstämmelse ska vara ansvarsförsäkrade, om inte staten tar på sig ansvaret i enlighet med nationell rätt eller medlemsstaten själv tar direkt ansvar för bedömningen av överensstämmelse.
 16. Personalen vid ett organ för bedömning av överensstämmelse ska iaktta tystnadsplikt beträffande all information som de erhåller vid utförandet av sina uppgifter enligt detta direktiv eller bestämmelser i nationell rätt som ger verkan åt detta direktiv, utom gentemot de behöriga myndigheterna i de medlemsstater där verksamheten utförs. Äganderätten ska vara skyddad.
 17. Organ för bedömning av överensstämmelse ska delta i, eller se till att deras bedömningspersonal känner till, det relevanta standardiseringsarbetet och det arbete som utförs i samordningsgruppen för anmälda organ, som inrättats enligt detta direktiv, och det ska som generella riktlinjer användas de administrativa beslut och dokument som är resultatet av den gruppens arbete.
 18. Organ för bedömning av överensstämmelse ska uppfylla de krav som anges i standarden EN ISO/IEC 17065:2012.
 19. Organ för bedömning av överensstämmelse ska säkerställa att de provningslaboratorier som används för att bedöma överensstämmelsen uppfyller de krav som anges i standarden EN ISO/IEC 17025:2005.
-

BILAGA IV

ANMÄLNINGSFÖRFARANDE

1. Ansökan om anmälan
 - 1.1 Organet för bedömning av överensstämmelse ska lämna in en ansökan om anmälan till den anmälande myndigheten i den medlemsstat där det är etablerat.
 - 1.2 Ansökan ska åtföljas av en beskrivning av de bedömningar av överensstämmelse, den eller de moduler för bedömning av överensstämmelse och den marina utrustning som organet anser sig ha kompetens för samt ett ackrediteringsintyg, om det finns ett sådant, som utfärdats av ett nationellt ackrediteringsorgan och där det intygas att organet för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i bilaga III.
 - 1.3 Om organet för bedömning av överensstämmelse inte kan uppvisa något ackrediteringsintyg ska det ge den anmälande myndigheten alla underlag som krävs för kontroll, erkännande och regelbunden tillsyn av att det uppfyller kraven i bilaga III.
2. Anmälningsförfarande
 - 2.1 De anmälande myndigheterna får endast anmäla de organ för bedömning av överensstämmelse som har uppfyllt kraven i bilaga III.
 - 2.2 De ska anmäla detta till kommissionen och de andra medlemsstaterna med hjälp av det elektroniska anmälningsverktyg som utvecklats och förvaltas av kommissionen.
 - 2.3 Anmälan ska innehålla detaljerade uppgifter om bedömningarna av överensstämmelse, modulen eller modulerna för bedömning av överensstämmelse och den berörda marina utrustningen samt ett relevant intyg om kompetens.
 - 2.4 Om en anmälan inte grundar sig på ett sådant ackrediteringsintyg som avses i avsnitt 1 ska den anmälande myndigheten ge kommissionen och de andra medlemsstaterna de skriftliga underlag som styrker att organet för bedömning av överensstämmelse har erforderlig kompetens och att de system som behövs för att se till att organet kommer att övervakas regelbundet och fortsätta att uppfylla kraven i bilaga III har inrättats.
 - 2.5 Det berörda organet får bedriva verksamhet som anmält organ endast om kommissionen eller de andra medlemsstaterna inte har rest några invändningar inom två veckor efter anmälan, i de fall då ett ackrediteringsintyg används, eller inom två månader efter anmälan, i de fall då ingen ackreditering används.
 - 2.6 Endast ett organ som avses i led 2.5 ska anses vara ett anmält organ i enlighet med detta direktiv.
 - 2.7 Kommissionen och de andra medlemsstaterna ska hållas underrättade om alla relevanta ändringar av anmälan.
3. Identifikationsnummer och förteckningar över anmälda organ.
 - 3.1 Kommissionen ska tilldela varje anmält organ ett identifikationsnummer.
 - 3.2 Organet ska tilldelas ett enda nummer även om det har erkänts som ett anmält organ enligt flera unionsrättsakter.
 - 3.3 Kommissionen ska offentliggöra förteckningen över de organ som anmälts i enlighet med detta direktiv, inklusive de identifikationsnummer som de har tilldelats och den verksamhet som de har anmälts för.
 - 3.4 Kommissionen ska se till att denna förteckning hålls uppdaterad.

BILAGA V

KRAV SOM SKA UPPFYLLAS AV ANMÄLANDE MYNDIGHETER

1. En anmälade myndighet ska vara inrättad på ett sådant sätt att det inte uppstår någon intressekonflikt med organen för bedömning av överensstämmelse.
2. En anmälade myndighet ska vara organiserad och fungera på ett sådant sätt att dess verksamhet är objektiv och opartisk.
3. En anmälade myndighet ska vara organiserad på ett sådant sätt att alla beslut som rör anmälan av organet för bedömning av överensstämmelse fattas av annan behörig personal än den som har gjort bedömningen.
4. En anmälade myndighet får inte erbjuda eller utföra, på kommersiell eller konkurrensmässig grund, sådan verksamhet som utförs av organ för bedömning av överensstämmelse eller konsulttjänster.
5. En anmälade myndighet ska skydda erhållen konfidentiell information.
6. En anmälade myndighet ska ha tillräckligt många anställda med lämplig kompetens för att kunna utföra sina uppgifter.

Förslag till lag om marin utrustning

Härigenom föreskrivs följande.¹

Allmänna bestämmelser

Syfte

1 § Denna lag syftar till att förbättra sjösäkerheten och förebygga föroreningar till sjöss genom krav på hur marin utrustning ska vara tillverkad och kontrollerad. Lagen syftar också till att säkerställa den fria rörligheten för sådan utrustning i den Europeiska unionen.

Tillämpningsområde

2 § Denna lag tillämpas på utrustning som är placerad eller är avsedd att placeras på ett fartyg som för en EU-medlemsstats flagga och som omfattas av någon av de internationella konventionerna, om det enligt konventionen krävs att den stat vars flagga fartyget för godkänner utrustningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka internationella konventioner som avses.

Definitioner

3 § I denna lag betyder

1. marin utrustning: utrustning som avses i 2 § första stycket,
2. tillverkare: fysiskt eller juridisk person som tillverkar eller som låter konstruera eller tillverka marin utrustning och saluför denna utrustning, i eget namn eller under eget varumärke,
3. ekonomisk aktör: tillverkaren, tillverkarens behöriga representant, importören och distributören,
4. återkallelse: åtgärd för att dra tillbaka marin utrustning som redan har placerats ombord på fartyg som för en EU-medlemsstats flagga eller inköpts i avsikt att placeras ombord på sådana fartyg,
5. tillbakadragande: åtgärd för att förhindra att marin utrustning i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden.

Krav på marin utrustning

Allmänna krav

4 § Marin utrustning ska uppfylla de krav som anges i de internationella instrumenten i enlighet med de genomförandeakter som har antagits av Europeiska kommissionen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU av den 23 juli 2014 om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med internationella instrument.

Tidpunkt för uppfyllande av kraven

5 § Utrustningen ska uppfylla de krav som gäller vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord om inte annat följer av genomförandeakter som har antagits av Europeiska kommissionen.

Bedömning av överensstämmelse m.m.

6 § Tillverkaren ska se till att det görs en bedömning av om den marina utrustningen stämmer överens med kraven enligt 4 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om bedömning om överensstämmelse.

7 § Vid serietillverkning ska tillverkaren se till att det finns rutiner som säkerställer att tillverkningen fortsätter att överensstämma med kraven enligt 4 §. Om det är nödvändigt ska tillverkaren se till att en ny bedömning av överensstämmelse utförs.

EU-försäkran om överensstämmelse

8 § Om den marina utrustningen har visat sig överensstämma med kraven enligt 4 § ska tillverkaren upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om EU-försäkran om överensstämmelse.

Rattmärke

9 § Om den marina utrustningen har visat sig överensstämma med kraven enligt 4 § ska tillverkaren anbringa ett märke på utrustningen (rattmärke), om inte annat följer av föreskrifter meddelade med stöd av 10 eller 11 §. Tillverkaren ansvarar därmed för att utrustningen överensstämmer med kraven. Rattmärket får inte anbringas på en produkt som inte uppfyller kraven.

Bestämmelserna i artikel 30.1 och 30.3–5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, i den ursprungliga lydelsen, ska tillämpas på rattmärket. Varje hänvisning till CE-märkningen i de artiklarna ska betraktas som en hänvisning till rattmärket.

Elektroniskt rattmärke

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att marin utrustning i stället för ett rattmärke får förses med elektroniskt märke och om krav på sådan märkning.

Undantag

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om och i enskilda fall besluta om undantag från kraven i denna lag eller i föreskrifter meddelade med stöd av lagen och om krav på certifikat som visar att utrustningen har beviljats undantag.

Tillfälliga krav på utrustning

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillfälliga krav på och provningsstandarder för marin utrustning.

Likvärdiga krav

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för marin utrustning ombord på fartyg som tidigare inte har omfattats av denna lag meddela föreskrifter om krav på sådan utrustning och om krav på certifikat som visar att utrustningen uppfyller de kraven.

Teknisk dokumentation och märkning

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om teknisk dokumentation och märkning av marin utrustning.

Tillverkarens skyldighet vid bristande överensstämmelse

15 § En tillverkare som anser eller har skäl att tro att en produkt på vilken tillverkaren har anbringat rattmärket inte överensstämmer med kraven enligt 4 § ska omedelbart vidta de åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om så är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten från marknaden.

Om produkten utgör en risk ska tillverkaren omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter.

Övriga ekonomiska aktörer

Behörig representant

16 § Om tillverkaren inte har någon verksamhet lokaliserad inom någon medlemsstats territorium ska tillverkaren genom skriftlig fullmakt utse en behörig representant. Den behöriga representanten ska vara etablerad inom unionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de

1. krav som den skriftliga fullmakten ska uppfylla,
2. uppgifter enligt denna lag som den behöriga representanten ska utföra.

Importörer och distributörer

17 § Om en importör eller en distributör i eget namn eller under eget varumärke släpper ut marin utrustning på marknaden, placerar marin utrustning ombord på ett fartyg som för en medlemsstats flagga och som omfattas av någon internationell konvention eller ändrar marin utrustning som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med de tillämpliga kraven kan påverkas, har importören eller distributören samma skyldigheter som tillverkaren har enligt 6–9 och 15 §§ och enligt föreskrifter meddelade med stöd av 14 §.

Marknadskontroll och övrig tillsyn

Marknadskontroll- och tillsynsmyndigheter

18 § Regeringen bestämmer vilken eller vilka myndigheter som ska utöva marknadskontroll och i övrigt utföra tillsyn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om marknadskontroll och övrig tillsyn.

Hjälp av Polismyndigheten

19 § På begäran av en marknadskontrollmyndighet ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs när myndigheten vidtar åtgärder enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Förelägganden och förbud

20 § Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall och i övrigt vidta de åtgärder som behövs

1. för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag ska följas,

2. om utrustning som uppfyller kraven enligt denna lag eller föreskrifter som meddelats i anslutning till denna lag ändå utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön.

21 § Ett föreläggande eller förbud enligt 20 § eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

22 § Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn får bestämma att dess beslut enligt 20 § och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska gälla omedelbart.

Avgifter

23 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för ärendehandläggning, marknads kontroll och övrig tillsyn enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Sanktionsavgift

24 § Den myndighet som utövar marknads kontroll och övrig tillsyn får påföra en ekonomisk aktör en sanktionsavgift, om den ekonomiska aktören eller någon som handlar på den ekonomiska aktörens vägnar har brutit mot

1. 8 eller 9 § eller mot föreskrifter meddelade i anslutning till dessa bestämmelser,

2. föreskrifter meddelade med stöd av 10–14 §§, eller

3. artikel 30.1 och 3–5 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Innan en sanktionsavgift tas ut ska den som avgiften gäller ges tillfälle att yttra sig.

Sanktionsavgift får inte påföras för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

Avgiften tillfaller staten.

25 § Sanktionsavgiften ska fastställas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning. Årsomsättningen ska avse omsättningen närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om årsomsättning saknas, kan antas vara missvisande eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas.

26 § I ringa fall ska någon avgift inte påföras.

Avgiften får efterges eller sättas ned om det finns synnerliga skäl för det.

27 § En sanktionsavgift får endast beslutas, om den som anspråket riktar sig mot har getts tillfälle att yttra sig inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

28 § Sanktionsavgifter ska betalas inom trettio dagar efter det att beslutet vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i beslutet.

Om en avgift inte betalas inom den tid som anges i första stycket, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utsökningsbalken.

En sanktionsavgift faller bort, om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Tystnadsplikt

29 § Den som har tagit befattning med ett ärende som gäller marknadskontroll eller övrig tillsyn enligt denna lag får inte obehörigen röja eller utnyttja vad denne har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Överklagande

30 § Beslut enligt denna lag och enligt föreskrifter meddelade med stöd av lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Denna lag träder i kraft den 18 september 2016.

Förslag till lag om ändring i lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning

Prop. 2015/16:158
Bilaga 2

Härmed föreskrivs att 3 § lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Lagen omfattar inte följande utrustning:

1. radioutrustning som används av radioamatörer enligt artikel S1.56 i Internationella teleunionens radioreglemente, såvida utrustningen inte finns att tillgå i handeln,

2. utrustning som omfattas av rådets direktiv 96/98/EG av den 20 december 1996 om marin utrustning,

2. utrustning som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU av den 23 juli 2014 om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG, i den ursprungliga lydelsen,

3. kablar och ledningar,

4. radiomottagarutrustning som är avsedd att användas endast för mottagning av radio- och TV-sändningar,

5. sådana produkter, apparater och komponenter som avses i artikel 2 i rådets förordning (EEG) nr 3922/91 av den 16 december 1991 om harmonisering av tekniska krav och administrativa förfaranden inom området civil luftfart och

6. utrustning och system för ledning av lufttrafiken enligt artikel 1 i rådets direktiv 93/65/EEG av den 19 juli 1993 om definition och användning av kompatibla tekniska specifikationer för upphandling av utrustning och system för ledning av lufttrafiken.

Byggsatser med lösa delar avsedda att byggas samman av radioamatörer och kommersiell utrustning som modifierats av och för radioamatörer betraktas inte som utrustning som finns att tillgå i handeln.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från denna lag beträffande utrustning som uteslutande används för verksamhet som rör allmän säkerhet, försvar och nationell säkerhet eller statens verksamhet på det straffrättsliga området.

Denna lag träder i kraft den 18 september 2016.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttrande över promemorian Genomförande av direktivet 2014/90/EU om marin utrustning lämnats av Kammarrätten i Jönköping, Förvaltningsrätten i Linköping, Domstolsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Kommerskollegium, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Regelrådet, Post- och telestyrelsen, Transportstyrelsen, Svensk Sjöfart, Sjöbefälsföreningen, Seko Service och kommunikationsfacket och Föreningen Sveriges Varv.

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Business Sweden, Näringslivets regelnämnd, Sweref Skärgårdsredarna och Svenskt Marintekniskt Forum har getts tillfälle att yttra sig men har avstått från detta.

Förslag till lag om marin utrustning

Härigenom föreskrivs följande.¹

Allmänna bestämmelser

Syfte

1 § Denna lag syftar till att förbättra sjösäkerheten och förebygga föroreningar till sjöss genom krav på hur marin utrustning ska vara tillverkad och kontrollerad. Lagen syftar också till att säkerställa den fria rörligheten för sådan utrustning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Uttryck i lagen

2 § I denna lag betyder

1. *distributör*: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller marin utrustning på marknaden,

2. *ekonomisk aktör*: tillverkaren, tillverkarens behöriga representant, importören och distributören,

3. *EU-fartyg*: fartyg som för flagg från en stat inom EES och som omfattas av någon av de internationella konventionerna,

4. *importör*: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom EES och tillhandahåller marin utrustning från ett tredjeland på EES-marknaden,

5. *internationella konventioner*: följande konventioner, samt därtill hörande protokoll och koder med obligatorisk tillämpning, som antagits under överinseende av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) och som trätt i kraft och fastställer särskilda krav för flaggstatens godkännande av utrustning avsedd att placeras ombord på fartyg:

– 1972 års konvention om internationella regler till förhindrande av kollisioner till sjöss (COLREG),

– 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (MARPOL),

– 1974 års konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (SOLAS),

6. *marin utrustning*: utrustning som avses i 3 §,

7. *tillbakadragande*: åtgärd för att förhindra att marin utrustning i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden,

8. *tillhandahållande på marknaden*: all tillförsel av marin utrustning på EES-marknaden i samband med kommersiell verksamhet, antingen mot betalning eller kostnadsfritt,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU av den 23 juli 2014 om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG, i den ursprungliga lydelsen.

9. *tillverkare*: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller som låter konstruera eller tillverka marin utrustning och saluför denna utrustning, i eget namn eller under eget varumärke,

10. *utsläppande på marknaden*: första gången då marin utrustning görs tillgänglig på EES-marknaden,

11. *återkallelse*: åtgärd för att dra tillbaka marin utrustning som redan har placerats ombord på EU-fartyg eller inköpts i avsikt att placeras ombord på sådana fartyg.

Tillämpningsområde

3 § Denna lag gäller för utrustning som är placerad eller är avsedd att placeras på ett EU-fartyg, om det enligt de internationella konventionerna krävs att den stat vars flagga fartyget för godkänner utrustningen.

Krav på marin utrustning

Allmänna krav

4 § Marin utrustning ska uppfylla de krav som framgår av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/90/EU av den 23 juli 2014 om marin utrustning och om upphävande av rådets direktiv 96/98/EG och av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillfälliga krav på marin utrustning.

Utrustning ombord på EU-fartyg

5 § Marin utrustning ska uppfylla de krav som gäller vid den tidpunkt då utrustningen placeras ombord på ett EU-fartyg, om inte annat följer av direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU.

Likvärdiga krav

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för marin utrustning ombord på fartyg som tidigare inte har varit EU-fartyg meddela föreskrifter om krav på sådan utrustning och om krav på certifikat som visar att utrustningen uppfyller de kraven.

Undantag

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen och om krav på certifikat som visar att den marina utrustningen har beviljats undantag. Den myndighet som regeringen bestämmer får vidare i enskilda fall besluta om sådana undantag och utfärda certifikat som visar att utrustningen har beviljats undantag.

Teknisk dokumentation och bedömning av överensstämmelse m.m.

8 § Tillverkaren ska utarbeta teknisk dokumentation avseende den marina utrustningen och se till att det görs en bedömning av om utrustningen stämmer överens med kraven enligt 4 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om teknisk dokumentation och om förfarandet vid bedömning av överensstämmelse.

9 § Vid serietillverkning av marin utrustning ska tillverkaren se till att det finns rutiner som säkerställer att utrustningen fortsätter att överensstämma med kraven enligt 4 §. Om det är nödvändigt, ska tillverkaren se till att en ny bedömning av överensstämmelse utförs.

EU-försäkran om överensstämmelse

10 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att den marina utrustningen uppfyller kraven enligt 4 § ska tillverkaren upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse. Tillverkaren ansvarar därmed för att utrustningen överensstämmer med kraven.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om EU-försäkran om överensstämmelse.

Rattmärke

11 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att den marina utrustningen uppfyller kraven enligt 4 § ska tillverkaren förse utrustningen med ett märke (rattmärke), om inte annat följer av föreskrifter meddelade med stöd av 12 §. Endast marin utrustning som uppfyller kraven får förses med rattmärke.

Bestämmelserna i artikel 30.1 och 30.3–5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 ska tillämpas på rattmärket. Varje hänvisning till CE-märkningen i den artikeln ska betraktas som en hänvisning till rattmärket.

Elektroniskt rattmärke

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om elektronisk märkning av marin utrustning.

Spårbarhetsmärkning av marin utrustning och tillhandahållande av dokumentation och information

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om spårbarhetsmärkning av marin utrustning och om tillhandahållande av bruksanvisningar och annan dokumentation och information.

Åtgärder vid bristande överensstämmelse

14 § En tillverkare som anser eller har skäl att tro att marin utrustning som tillverkaren har försett med rattmärket inte överensstämmer med kraven enligt 4 § ska omedelbart vidta de åtgärder som krävs för att få utrustningen att överensstämma med kraven eller om så är lämpligt dra tillbaka eller återkalla den från marknaden.

Om den marina utrustningen utgör en risk ska tillverkaren omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter.

Överlåtelse och övertagande av skyldigheter

Behörig representant

15 § Om tillverkaren inte har någon verksamhet lokaliserad i territoriet i någon EES-stat ska tillverkaren genom skriftlig fullmakt utse en behörig representant. Den behöriga representanten ska vara etablerad inom EES.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de krav som den skriftliga fullmakten ska uppfylla, och
2. de uppgifter som den behöriga representanten ska utföra.

Importörer och distributörer

16 § Om en importör eller en distributör i eget namn eller under eget varumärke släpper ut marin utrustning på marknaden eller placerar marin utrustning ombord på ett EU-fartyg, övertar importören eller distributören tillverkarens skyldigheter enligt denna lag, föreskrifter meddelade i anslutning till lagen och direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU. Detsamma gäller för en importör eller distributör som ändrar marin utrustning som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven enligt 4 § kan påverkas.

Marknadskontroll och övrig tillsyn

Marknadskontroll- och tillsynsmyndigheter

17 § Regeringen bestämmer vilken eller vilka myndigheter som ska utöva marknadskontroll av marin utrustning och i övrigt utöva tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Bestämmelser om marknadskontroll finns i artiklarna 15–29 i förordning (EG) nr 765/2008.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om marknadskontroll och övrig tillsyn.

Hjälp från Polismyndigheten

18 § På begäran av en marknadskontrollmyndighet ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs när myndigheten vidtar åtgärder enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Prop. 2015/16:158
Bilaga 4

Förelägganden och förbud

19 § Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn får meddela de förelägganden och förbud som behövs och i övrigt vidta de åtgärder som behövs

1. för att denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av direktiv 2014/90/EU ska följas,

2. om marin utrustning som uppfyller kraven enligt denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen ändå utgör en risk för sjösäkerheten, hälsan eller miljön.

20 § Ett föreläggande eller förbud enligt 19 § eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

21 § Den myndighet som utför marknadskontroll och övrig tillsyn får bestämma att dess beslut enligt 19 § och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska gälla omedelbart.

Avgifter

22 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för ärendehandläggning, marknadskontroll och övrig tillsyn enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt om avgifter för marknadskontroll enligt förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Sanktionsavgift

23 § En ekonomisk aktör ska åläggas att betala en sanktionsavgift, om den ekonomiska aktören eller någon som har handlat på den ekonomiska aktörens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot

1. 10 eller 11 § eller mot föreskrifter meddelade i anslutning till dessa bestämmelser,

2. föreskrifter meddelade med stöd av 6, 7, 12 eller 13 §,

3. beslut meddelade med stöd av 7 § andra meningen, eller

4. artikel 30.1 och 30.3–5 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt ska i fråga om sanktionsavgift 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451) tillämpas.

Tystnadsplikt

24 § Den som har tagit befattning med ett ärende som gäller marknads- kontroll eller övrig tillsyn enligt denna lag får inte obehörigen röja eller utnyttja vad denne har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Överklagande

25 § Beslut enligt denna lag och enligt föreskrifter meddelade med stöd av lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 18 september 2016.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2016-03-16

Närvarande: F.d. justitieråden Leif Thorsson och Lennart Hamberg samt justitierådet Anita Saldén Enérus.

Genomförande av det nya direktivet om marin utrustning

Enligt en lagrådsremiss den 10 mars 2016 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om marin utrustning.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Louise Berlin, biträdd av departementssekreteraren Niklas da Silva.

Förslaget föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

23 §

Enligt paragrafen ska en ekonomisk aktör, eller den som handlat på den ekonomiska aktörens vägnar, åläggas att betala en sanktionsavgift vid överträdelse av vissa uppräknade bestämmelser.

Punkten 1 avser bl.a. kraven enligt 11 § att förse marin utrustning med rattmärke.

Punkten 4 avser kraven enligt artikel 30.1 och 30.3–30.5 i förordning 765/2008, som avser allmänna principer för märkning.

Eftersom det i 11 § andra stycket anges att de nämnda bestämmelserna i förordningen ska tillämpas på rattmärket, kan det ifrågasättas om den föreslagna punkten 4 fyller någon självständig funktion. Frågan bör övervägas, varvid bör observeras att 11 § andra stycket utformats med en dynamisk hänvisning till förordningen, medan 23 § 4 innehåller en statisk hänvisning.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 april 2016

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Romson, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Persson, Hultqvist, Hellmark Knutsson, Lövin, Regnér, Andersson, Ygeman, Bolund, Kaplan, Damberg, Bah Kuhnke, Strandhäll, Shekarabi, Fridolin, Wikström, Hadzialic

Föredragande: statsrådet Kaplan

Regeringen beslutar proposition 2015/16:158 Genomförande av det nya direktivet om marin utrustning

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag om marin utrustning	4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 17 och 22 §§	32014L0090
